

EĞİTİMDE BİLGİSAYAR KULLANIMINA İLİŞKİN ANNE-BABA GÖRÜŞLERİ

Duygu ÇOKGÜLER

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Anabilim Dalı

Danışman: Doç. Dr. Ferhan ODABAŞI

Eskişehir

Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Aralık 2004

İÇİNDEKİLER

Sayfa

ÖZ.....	i
ABSTRACT.....	ii
JÜRİ VE ENSTİTÜ ONAYI.....	iii
ÖNSÖZ.....	iv
ÖZGEÇMİŞ.....	v
ÇİZELGELER LİSTESİ.....	vi
1. GİRİŞ	1
1.1. Problem	1
1.1.1. Eğitim ve Öğretim	2
1.1.2. Bilgisayar ve Kullanım Alanları.....	4
1.1.3. Bilgisayar Destekli Eğitim.....	6
1.1.4. Bilgisayar Destekli Eğitimin Önemi	8
1.1.5. Eğitimde Bilgi Teknolojisi Ve Bilgisayarların Kullanımı.....	9
1.1.6. Aile ve Ailenin Eğitimdeki Rolü.....	13
1.1.7. İlgili Araştırmalar.....	16
1.2. Araştırmanın Amacı	19
1.2.1. Alt Amaçlar	21
1.3. Araştırmanın Önemi	21
1.4. Sınırlılıklar	22
2. YÖNTEM.....	23
2. 1. Araştırmanın Modeli.....	23
2. 2. Evren ve Örneklem.....	23
2.2.1. Araştırmaya İlişkin Uygulamanın Yapıldığı İlköğretim Okullarının Seçimi ve Özellikleri	24
2.2.2. Araştırmaya Katılan Anne Babaların Özellikleri.....	25
2. 3. Veriler ve Toplanması	27
2. 4. Veri Toplama Aracı... ..	28
2. 5. Verilerin Çözümü ve Yorumlanması.....	29

3. BULGULAR VE YORUMLAR.....	30
3. 1. Anne Babaların Eğitimde Bilgisayar Kullanımına İlişkin Değişik Boyutlar	
Açısından Görüşleri	30
3.1.1. Anne Babaların Eğitimde Bilgisayar Kullanılmasının Öğrenim Boyutu	
Hakkındaki Görüşleri	31
3.1.2. Anne Babaların Eğitimde Bilgisayar Kullanılmasının Aile Boyutu	
Hakkındaki Görüşleri	33
3.1.3. Anne Babaların Eğitimde Bilgisayar Kullanılmasının Ekonomi Boyutu	
Hakkındaki Görüşleri	35
3.1.4. Anne Babaların Eğitimde Bilgisayar Kullanılmasında Öğretmen Rolü	
Hakkındaki Görüşleri	37
3. 2. Anne Babaların Eğitimde Bilgisayar Kullanımına İlişkin Görüşlerinin	
Karşılaştırmalı Analizi.....	39
3.2.1. Eğitimde Bilgisayarın Kullanılmasında Anne Babaların Görüşlerinde	
Öğrenim Boyutu İle Cinsiyet Arasındaki İlişki	39
3.2.2. Eğitimde Bilgisayarın Kullanılmasında Anne Babaların Görüşlerinde	
Öğrenim Boyutu İle Yaş Arasındaki İlişki	43
3.2.3. Eğitimde Bilgisayarın Kullanılmasında Anne Babaların Görüşlerinde	
Öğrenim Boyutu İle Eğitim Düzeyi Arasındaki İlişki	48
3.2.4. Eğitimde Bilgisayarın Kullanılmasında Anne Babaların Görüşlerinde	
Öğrenim Boyutu İle Sosyo-Ekonomik Düzey Arasındaki İlişki	54
3.2.5. Eğitimde Bilgisayarın Kullanılmasında Anne Babaların Görüşlerinde	
Öğrenim Boyutu İle Bilgisayar Kullanmayı Bilme Arasındaki İlişki	60
3.2.6. Eğitimde Bilgisayarın Kullanılmasında Anne Babaların Görüşlerinde	
Ailenin Rolü İle Cinsiyet Arasındaki İlişki	64
3.2.7. Eğitimde Bilgisayarın Kullanılmasında Anne Babaların Görüşlerinde	
Ailenin Rolü İle Yaş Arasındaki İlişki	68
3.2.8. Eğitimde Bilgisayarın Kullanılmasında Anne Babaların Görüşlerinde	
Ailenin Rolü İle Eğitim Düzeyi Arasındaki İlişki	72
3.2.9. Eğitimde Bilgisayarın Kullanılmasında Anne Babaların Görüşlerinde	

Ailenin Rolü İle Sosyo-Ekonomik Düzey Arasındaki İlişki	76
3.2.10. Eğitimde Bilgisayarın Kullanılmasında Anne Babaların Görüşlerinde Ailenin Rolü İle Bilgisayar Kullanma Bilgisi Arasındaki İlişki	81
3.2.11. Eğitimde Bilgisayarın Kullanılmasında Anne Babaların Görüşlerinde Ekonomiklik İle Cinsiyet Arasındaki İlişki	85
3.2.12. Eğitimde Bilgisayarın Kullanılmasında Anne Babaların Görüşlerinde Ekonomiklik İle Yaş Arasındaki İlişki	87
3.2.13. Eğitimde Bilgisayarın Kullanılmasında Anne Babaların Görüşlerinde Ekonomiklik İle Eğitim Düzeyi Arasındaki İlişki	89
3.2.14. Eğitimde Bilgisayarın Kullanılmasında Anne Babaların Görüşlerinde Ekonomiklik İle Sosyo-Ekonomi Düzeyleri Arasındaki İlişki	91
3.2.15. Eğitimde Bilgisayarın Kullanılmasında Anne Babaların Görüşlerinde Ekonomiklik İle Bilgisayar Kullanma Bilgileri Arasındaki İlişki	93
3.2.16. Eğitimde Bilgisayarın Kullanılmasında Anne Babaların Görüşlerinde Öğretmenin Rolü İle Cinsiyet Arasındaki İlişki	95
3.2.17. Eğitimde Bilgisayarın Kullanılmasında Anne Babaların Görüşlerinde Öğretmenin Rolü İle Yaş Arasındaki İlişki	97
3.2.18. Eğitimde Bilgisayarın Kullanılmasında Anne Babaların Görüşlerinde Öğretmenin Rolü İle Eğitim Düzeyi Arasındaki İlişki	99
3.2.19. Eğitimde Bilgisayarın Kullanılmasında Anne Babaların Görüşlerinde Öğretmenin Rolü İle Sosyo-Ekonomik Düzeyleri Arasındaki İlişki	101
3.2.20. Eğitimde Bilgisayarın Kullanılmasında Anne Babaların Görüşlerinde Öğretmenin Rolü İle Bilgisayar Kullanma Bilgileri Arasındaki İlişki ...	104
4.SONUÇLAR VE ÖNERİLER.....	106
4.1. Sonuçlar.....	106
4.2. Öneriler.....	107
4.2.1. Araştırmaya Yönelik Öneriler.....	108
4.2.2. Yapılacak Araştırmalara Yönelik Öneriler.....	108
EKLER.....	109
Ek.1. Valilik İzin Belgesi.....	109
Ek.2. Anket	110
KAYNAKÇA.....	112

ÖZ

EĞİTİMDE BİLGİSAYAR KULLANIMINA İLİŞKİN ANNE-BABA GÖRÜŞLERİ

Duygu ÇOKGÜLER

Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Anabilim Dalı
Danışman: Doç. Dr. Ferhan ODABAŞI

Bu araştırmada öğrenci anne-babalarının eğitimde bilgisayarın kullanımıyla ilgili olarak ne tür görüşlere sahip oldukları incelenmiştir.

Araştırmada, araştırmacı tarafından geliştirilmiş olan ve 35 sorudan oluşan bir anket kullanılmıştır. Bu anket 2002-2003 eğitim öğretim yılında Bursa ilinde bulunan 6 ilköğretim okulunun öğrenci velilerine uygulanmıştır. Toplam 1120 öğrencinin anne-babasından 441'i anketi yanıtlamıştır. Buna göre % 40'lık oranda bir geri dönüş olmuştur.

Eğitimin başarısında öğrenci- öğretmen ikilisinin yanı sıra anne-babaların payımında oldukça büyük olduğu anlayışından yola çıkarak yapılan bu araştırmada betimsel tarama yöntemi kullanılmış ve yüzde, frekans ve chi kare (X^2) test analizleri yapılmıştır. İstatistiksel çözümler için Microsoft Excel programı ve SPSS paket programı kullanılmıştır.

Anne-babaların kişisel bilgilerini ve eğitimde bilgisayarın kullanımıyla ilgili görüşlerini almak üzere iki alt problem halinde düzenlenen araştırmanın bulguları daha önceden yapılmış olan ilgili araştırmaların sonuçlarıyla karşılaştırılmıştır. Buna göre, anne-babaların kişisel durumları ile eğitimde bilgisayar kullanılmasının gerekli ve yararlı olacağına ilişkin görüşleri arasında önemli ölçüde tutarlı ilişki olduğu görülmüştür.

Elde edilen bulgulara dayalı olarak eğitimde bilgisayarların daha yaygın kullanılması için ailelere düşen görev ve sorumlulukların farkında oldukları ve konuyla ilgili bilgilendirildikçe desteklerinin artacağı anlaşılmıştır.

ABSTRACT

PERCEPTIONS OF THE PARENTS ON THE USE OF COMPUTERS IN EDUCATION

Duygu ÇOKGÜLER

Anadolu University, Institute of Educational Science
Department of Computer and Educational Technologies

Advisor: Assoc. Prof. Dr. Ferhan ODABAŞI

In this study, perceptions of the parents of the students of primary schools on the use of computers in education are investigated.

A 35 itemed questionnaire which was developed by the researcher is used in this study. This questionnaire was employed to the parents of 6 primary school in Bursa in 2002 – 2003 educational term. The sample of this study is 441 parents of primary school children among 1120 participants. The size of the sample is equal to 40 % of the total participants.

Regarding the fact that parents involvement is an important aspect of the success in education this study aimed at conducting a descriptive analysis. Therefore, percentage, frequency and chi-square tests are used in the analysis procedure of this study. Additionally, in terms of statistical analysis, Microsoft Exel and SPSS package programs are used.

The findings of this study, which sought to gather parents' personal and demographic data and their perceptions on the use of computers in education, were compared to the relevant studies in the field.

The findings revealed that there is a significant relation between the parents' personal and educational backgrounds and their opinions on the benefit of using computers in education.

Under the lights of the findings of this study it can be claimed that the more the parents are informed about the benefits of using computers in education the more their support can be achieved.

JÜRİ VE ENSTİTÜ ONAYI

Duygu ÇOKGÜLER'in, "Eğitimde Bilgisayar Kullanımına İlişkin Anne-Baba Görüşleri" başlıklı tezi 23/12/2004 tarihinde, aşağıda belirtilen jüri üyeleri tarafından Anadolu Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinin ilgili maddeleri uyarınca Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Anabilim Dalı Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği Programı yüksek lisans tezi olarak değerlendirilerek kabul edilmiştir.

	Adı-Soyadı	İmza
Üye (Tez Danışmanı) :	Doç. Dr. Ferhan ODABAŞI	
Üye :	Yrd. Doç. Dr. Ayşen GÜRCAN NAMLU	
Üye :	Yrd. Doç. Dr. Esra CEYHAN	

Prof. Dr. İlknur KEÇİK
Anadolu Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürü

ÖNSÖZ

Bu araştırma eğitimde bilgisayar kullanımı ile ilgili anne-baba görüşlerini ortaya koymak amacıyla yapılmıştır.

Her araştırma büyük bir emeğin ürünüdür. Ve bu ürün tek bir kişinin çabasından öte, birçok insanın işbirliği sonucunda gerçekleşir. Ben de yaptığım araştırmada birçok değerli kişinin desteğini gördüm. Öncelikle araştırmam boyunca her zaman sınırsız sabrı hoşgörüsü ile beni destekleyen, beni yüreklendiren, bilgi ve deneyimleri ile bana yol gösteren değerli hocam ve tez danışmanım sayın Doç. Dr. Ferhan ODABAŞI'na en içten teşekkürlerimi sunarım.

Araştırmanın tüm aşamalarında akademik ve manevi anlamda her türlü desteği sağlayan ve istatistiksel işlemlerde yardımını esirgemeyen hocam sayın Yard. Doç. Dr. Ayşen Gürcan NAMLU'ya güdüleyici, sabırlı ve özverili katkılarından dolayı teşekkür ederim.

Araştırmanın tümünü okuyarak düzeltmeleri yapan ve benim için değeri çok büyük dostum Arş. Gör. Nil Yıldız DUBAN'a katkıları ve desteği için ne kadar teşekkür etsem azdır. Karşılaştığım sorunları çözmemde yardımını esirgemeyen Arş. Gör. Müyesser CEYLAN'a, Arş. Gör. Çiğdem KILIÇ'a, Arş. Gör. Sibel DAL'a ve sıkça görüşlerine başvurduğum eğitim fakültesi ile eğitim bilimleri enstitüsünün öğretim elemanlarına ve araştırmanın gerçekleştirildiği ilköğretim okullarındaki öğrencilerin anne babalarına teşekkürü bir borç bilirim.

Yaşamımın her anında olduğu gibi, bu araştırma boyunca da büyük bir sabır ve fedakarlıkla beni destekleyen ailem... Annem, Babam, Kardeşim... her zaman her koşulda benim için en iyisini yapan sizlere sonsuz teşekkürler ederim.

Ve her an yanımda olan, bana bu çalışmayı tamamlama gücü veren, her türlü fedakarlığı yaparak yaşamımı sevgiyle dolduran sevgili eşim... Oğuzhan TELCİ... sana binlerce teşekkür...

Duygu ÇOKGÜLER (TELCİ)

Eskişehir, 2004

ÇİZELGELER LİSTESİ

ÇİZELGE	SAYFA
1. Araştırmanın Yapıldığı İlköğretim Okullarının İsimleri.....	25
2. Araştırmaya Katılan Anne-Babalara İlişkin Bilgiler.....	26
3. Eğitimde Bilgisayarın Kullanılmasında Anne-Babaların Öğrenim Boyutu Açısından Görüşlerine İlişkin Bulgular.....	32
4. Eğitimde Bilgisayarın Kullanılmasında Anne-Babaların Aile Açısından Görüşlerine İlişkin Bulgular	34
5. Eğitimde Bilgisayarın Kullanılmasında Anne-Babaların Ekonomiklik Açısından Görüşlerine İlişkin Bulgular.....	36
6. Eğitimde Bilgisayarın Kullanılmasında Anne-Babaların Öğretmenin Rolü Açısından Görüşlerine İlişkin Bulgular.....	38
7. Öğrenim Boyutu İle Cinsiyet Arasındaki İlişkiye İlişkin Bulgular.....	41
8. Öğrenim Boyutu İle Yaş Arasındaki İlişkiye İlişkin Bulgular.....	46
9. Öğrenim Boyutu İle Eğitim Düzeyi Arasındaki İlişkiye İlişkin Bulgular..	52
10. Öğrenim Boyutu İle Sosyo-Ekonomik Düzey Arasındaki İlişkiye İlişkin Bulgular.....	58
11. Öğrenim Boyutu İle Bilgisayar Kullanmayı Bilme Arasındaki İlişkiye İlişkin Bulgular.....	62
12. Ailenin Rolü İle Cinsiyet Arasındaki İlişkiye İlişkin Bulgular.....	66
13. Ailenin Rolü İle Yaş Arasındaki İlişkiye İlişkin Bulgular.....	70
14. Ailenin Rolü İle Eğitim Düzeyi Arasındaki İlişkiye İlişkin Bulgular.....	74
15. Ailenin Rolü İle Sosyo-Ekonomik Düzey Arasındaki İlişkiye İlişkin Bulgular.....	79
16. Ailenin Rolü İle Bilgisayar Kullanmayı Bilme Arasındaki İlişkiye İlişkin Bulgular.....	83
17. Ekonomiklik İle Cinsiyet Arasındaki İlişkiye İlişkin Bulgular.....	86
18. Ekonomiklik İle Yaş Arasındaki İlişkiye İlişkin Bulgular.....	88
19. Ekonomiklik İle Eğitim Düzeyi Arasındaki İlişkiye İlişkin Bulgular.....	90
20. Ekonomiklik İle Sosyo-Ekonomik Düzey Arasındaki İlişkiye İlişkin Bulgular.....	92
21. Ekonomiklik İle Bilgisayar Kullanmayı Bilme Arasındaki	

	İlişkiye İlişkin Bulgular.....	94
22.	Öğretmenin Rolü İle Cinsiyet Arasındaki İlişkiye İlişkin Bulgular.....	96
23.	Öğretmenin Rolü İle Yaş Arasındaki İlişkiye İlişkin Bulgular.....	98
24.	Öğretmenin Rolü İle Eğitim Düzeyi Arasındaki İlişkiye İlişkin Bulgular..	100
25.	Öğretmenin Rolü İle Sosyo-Ekonomik Düzey Arasındaki İlişkiye İlişkin Bulgular.....	103
26.	Öğretmenin Rolü İle Bilgisayar Kullanmayı Bilme Arasındaki İlişkiye İlişkin Bulgular.....	105

1. GİRİŞ

Bu bölümde, problem durumu, ilgili araştırmalar, araştırmanın amacı ve önemi ve sınırlılıklar yer almaktadır.

1.1. Problem

Yüzyılların kültür mirası ile yüklü dünyamızda insanoğlu, ilk çağlardan itibaren kendi yeteneklerinin üstüne çıkmaya çalışmıştır. Bu süreçte geliştirdiği her yeni araç ona yeni ufuklar açmıştır. İnsanların geliştirdikleri araçları eğitimde kullanmaya başlaması çok eskiye dayanmasına rağmen; bu süreç II. Dünya savaşından sonra çok daha hızlı bir gelişme göstermiştir. Özellikle bilim ve teknolojiadaki gelişmeler ve bunların birbirini etkilemesi sonucu ortaya çıkan yeni bilim alanları ve yeni teknolojiler bütün alanlarda yeni ufuklar açmıştır. Artık şimdiye kadar geleneksel yapılarını koruyan her kurum, düşünce ve eylem kendilerini yeniden gözden geçirmek zorunda kalmıştır. Eğitimde bunların başında gelmektedir (Teker, 1987).

Günümüzde gelişmişlik düzeyi ne olursa olsun bütün toplumlar köklü bir dönüşüm ve değişim sürecine girmiş bulunmaktadır. Bilim ve teknolojiadaki ilerlemeler toplumların yapısını ve eğitim sistemlerini etkileyen etkenlerin başında gelmektedir. Bilgi patlaması, bilimsel ve teknolojik alanda kaydedilen hızlı gelişme ve değişmelere bağlı olarak, çağımıza “bilgi çağı” , “iletişim çağı”, “uzay çağı”, bilişim çağı” gibi adlar verilmektedir. Bu gelişim ve değişmeler, hem bireyleri, hem de toplumları etkilemekte, onların yaşam biçimlerini değiştirmektedir (Akkoyunlu, 1998).

Çağımızdaki bilimsel ve teknolojik gelişmeler kurumlar için hem yeni gereksinimler meydana getirmekte hem de yeni imkanlar sunmaktadır. Özellikle, geleceğin toplumunun “bilgi toplumu” olacağı gerçeği, toplumları bu yöndeki

gelişmelere yöneltmekte, bilgi teknolojilerinin eğitim alanında kullanılması girişimlerini hızlandırmaktadır (Külahçı ve Gürol, 1991).

1.1.1. Eğitim ve Öğretim

İnsan, bio-kültürel, sosyal bir varlıktır (Ertürk, 1979). Eğitimin, malzemesi de insan olduğu için toplum içinde hayati bir önemi vardır. Çünkü insan çevresiyle sürekli etkileşim içindedir ve çevresine uyum sağlayabilmesi için yeni davranışlar kazanması, eski davranışlarını da değiştirmesi gerekmektedir. Öğrenmenin tanımında görüldüğü gibi “öğrenme, insanın çevresiyle etkileşimi sonucunda kişide oluşan kalıcı izli davranış değişimleridir” (Fidan, 1986). Öğrenme yoluyla insanlar bilgi, beceri, tutum ve değerler kazanırlar. Öğrenmenin gerçekleşmesinde bireyin kendi yetenekleri ayrıca aile ortamı, öğrenme öğretme yöntemleri, araçları da etkili olmaktadır.

Eğitim “bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme süreci”dir (Ertürk, 1979). Eğitim açık bir sistemdir ve içinde bulunduğu toplumsal, ekonomik, kültürel sistemlerle sürekli alış veriş içindedir. Toplumsal üst sistem, eğitim alt sistemine ihtiyaç listesi, değerler çerçevesi ve kaynak verir, karşılık olarak da nitelikli insan gücü bekler. Eğitim sisteminin girdileri yetersiz olduğunda doğal olarak çıktıları da yetersiz olur. İyi donatılmamış bir eğitim sisteminin donatımlı insan gücü yetiştirmesi mümkün değildir (Baykal, 1988). Bu nedenle eğitim sürecinin sıkı bir kontrol altına alınmasına, hataların en aza indirilerek verimliliğin artırılmasına gerek duyulmaktadır. Ancak Türkiye’de ve diğer ülkelerde yapılan araştırma sonuçları genellikle eğitimde beklenen düzeyde bir verime ulaşılmadığını göstermektedir.

Eğitimde verimin düşük olması eğitimcilerin dikkatinin öğrenme düzeyini etkili olarak yükseltme çabalarına yöneltmiştir. Bu nedenle geçerli öğrenmelerin oluşturulmasında özel bir yere ve öneme sahip olan öğretme- öğrenme süreci ile ilgili çalışmalar yoğunlaşmıştır (Güneş, 1991).

İlk insanlardan başlayarak günümüze kadar, bireylere belirli davranışları kazandırmak için nasıl bir eğitim ortamına gereksinim olduğu, bu ortamda yer alacak canlı ve cansız kaynakların nasıl bir düzen içerisinde hizmete sunulacakları öğretmen ve eğitimciler için üzerinde durulan konular olmuştur. Eğitim ortamında yararlanılan kaynakların sayısı ve çeşidi, bilim ve teknolojideki gelişmelere koşut olarak giderek artmıştır. Örneğin, yazının icadından önce öğretme-öğrenme aracı sözel ifadelerden oluşuyordu. Yazının icadıyla birlikte öğretme-öğrenme ortamında sınırlı sayıda da olsa el yazımı kitapların ortaya çıktığını görüyoruz. Matbaanın bulunmasıyla öğretme-öğrenme ortamına basılmış kitaplar da girdi. Teknolojideki gelişmelere koşul olarak bugün eğitim ortamında; geleneksel ders kitapları, değişik türde yazı tahtaları, radyo, film makineleri, ses kayıt ve dinleme teypleri, projeksiyon makineleri, televizyonlar, video teypler bilgisayarlar gibi çeşitli ve çok sayıda araç-gereç yer almaktadır (Hızal, 1990).

Akpınar (1999)'a göre günümüzde toplumların plan yapan, karar veren ve sürekli artarak önüne gelen veri setlerini yorumlayan, çıkarımda bulunan, çıkarımları üstüne yeni bilgiler inşa edebilen, sosyal ve teknik sorunlar için düşünen bireylere ihtiyacı vardır. İşte bu bireylerin temel özellikleri yaratıcılık ve eleştirel düşünmedir ve 21. yüzyılın bireyleri için bu özellikler artık bir standart olmaktadır. Yaşamakta olduğumuz bilgi çağı bu tür bireylerden oluşan toplumlara yaşama hakkı tanımaktadır. Bilim ve teknolojinin ürettiği malzemelerin kullanımı sonucunda tüketicinin işi kolaylaşmaktadır. Bireylerin tekno-bilimsel çıktıları kullanırken düşünmeleri ve fikir üretmeleri birey ve toplum sosyo-ekonomisi açısından olduğu kadar toplumsal sorunların çözümü bağlamında da gereklidir.

Bilgi çağında toplumları oluşturan bireylerin öğrenme gereksinimlerinin artması, okullarda öğretme- öğrenme sürecinin verimliliğini yükseltmeye dönük çalışmaların da artmasına kaynaklık etmiştir. Bununla ilgili olarak her ülkede, eğitim teknolojisi kapsamında, okullarda eğitime daha elverişli ortamların oluşturulması, öğretimde yararlanılabilecek daha etkili araç ve gereçlerin geliştirilmesi ve kullanılması yönünde önemli çalışmalar yapılmaktadır (Akkoyunlu, 1998).

Bilgisayar çağının hızla yaşandığı ülkemizde bilgisayar olgusunun eğitim hayatımızı ne şekilde etkilediği önemli bir konudur.

1.1.2. Bilgisayar ve Kullanım Alanları

Ortaçağın temel bilimleri tarih, astronomi, felsefe, tıp ve coğrafya ile sınırlı kalmıştır. Bilimsel teknik bilgilerin kapsamı öylesine dar olmuştur ki, bunları birkaç yüz kitapta toplamak mümkün olmuştur. 20. yüzyılda bilim ve tekniğin hızla gelişmesi, yeni alanlara yönelmesi, her alanın özel eserleri üretmesi bir bilgi patlamasına yol açmıştır. Bu patlamayı hızlandıran ve geniş bir kapsamda yönlendiren faktörün bilgisayar olduğu, artık herkesçe bilinen ve kabul edilen bir gerçektir (Dayıoğlu, 1998).

Yirminci yüzyılın ikinci yarısında ortaya çıkan yeni teknolojiler, tüm dünyadaki sosyal ve ekonomik koşulları değiştirebilecek güce ulaşmıştır. Günlük yaşantımızın birçok bölümünde, bu teknolojiler ile farkında olarak yada olmayarak iç içe yaşamaktayız. Ülkemizde de yoğun ilgi toplayan teknolojik ürünlerden biri olan bilgisayar, günlük yaşantımızda sık sık duyduğumuz ve kullandığımız bir sözcük durumuna gelmiştir. Bir çoğumuzun şu yada bu nedenle tanıştığı bir araçtır bilgisayar. Toplumların bütün ticari, sanayi ve eğitim faaliyetlerinde yer alarak, kullandıkları her alanda verimliliği artırmış ve insan yaşamı içerisinde önemli bir yere sahip olmuştur. Birçok insan için yabancı bir kavram olmaktan çıkmıştır (Ağaoğlu, 1989).

Devamlı ve hızlı değişen ortam, sosyal ve ekonomik kurumların karmaşıklığı ve büyüklüğü, aşırı üretim artışı, işlemlerin artması, kurumlar arası rekabet, bilgi patlaması gibi olgular karşısında yüksek hız, güvenilirlik ve çok yönlü kullanılma gibi nitelikleriyle bilgisayar, çağdaş insan yaşamının ayrılmaz ve önemli bir parçası haline gelmiş bulunmaktadır (Alkan, 1984).

İnsanlar artık bir sosyal yapı içinde yaşamıyor, aynı zamanda teknik bir yapı içinde yaşıyorlar. Bu teknik çevrede ev aletlerinden en hassas laboratuvar ve hastane

aletlerine kadar her şey, çeşitli şekillerde bilgisayar sistemleri kullanmaktadır (Ergün, 1989).

Bilgisayarlar artık birçok sahada önemli görevleri yüklenerek, zamanın çok değerli olduğu günümüzde çalışmalarımızı daha verimli kılmakta bilgisayar kullanmak adeta yapılan işlerin kalitesinin göstergesi haline gelmektedir (Çetiner, 1988).

1990'lı yılların başında kişisel bilgisayarların fiyatlarının bir öncekine göre ucuzlaması, daha üstün yeteneklere sahip bilgisayarların ve yazılımların çıkması, bilgisayarların gerek kamu gerek özel kurum ve kuruluşlarda, gerekse de evlerde daha yaygın olarak kullanılmasına neden olmuştur (Erdoğan, 2001).

Bilgisayar, kullanım alanı giderek genişleyen vazgeçilmez bir araç haline gelmektedir. Çeşitli konulara ilişkin bilgilerin toplanması, sınıflandırılması ve çözümlenmesi bilgisayarlar sayesinde kısa sürede yapılabilmektedir. Bilgisayarlardan yararlanılan alanlardan biri de eğitimidir. Bilgisayara dayalı eğitim, artık başlı başına bir öğretim yöntemi olarak karşımıza çıkmaktadır (Selçuk, 1989).

Günümüzde eğitim uygulamaları öğrenmeyi etkileştiren olağan üstü bir aracın devreye girmesiyle ileri bir aşamaya varmıştır. Bilgisayar dediğimiz bu araç, insanlığın şimdiye kadar kullandığı öteki araçlara göre önemli bir kullanım ayrıcalığına sahiptir (Töreci, 1998).

Bilgisayarın yaygınlaşması bilgiye ulaşmayı daha kolay hale getirmektedir. Öğretmenler ve öğrenciler her türlü bilgiyi daha rahat bir şekilde kaydedebilmekte ve bunları gerektiğinde kullanabilmektedirler. Enformasyon teknolojisindeki bu gelişmeler, bilgi kapılarını sonuna kadar aralayarak kütüphanelerdeki milyonlarca kitabı isteyenlerin hizmetine bilgisayar vasıtasıyla sunabilmektedir (Temiz,1991).

Öğretim etkinliklerinin aktif olarak kullanılması, yani öğretici kişinin konuyu görsel, işitsel vb. yollarla takdim etmesi öğrenmeyi kalıcı hale getirecektir. Bu etkinlikler bilgisayarda rahatlıkla sağlanabilir. Program içerisinde verilen çeşitli

grafikler, ilginç sesler ya da karşılıklı iletişimi sağlayan birtakım mesajlar öğrenmeyi aynı zamanda zevkli hale getirecektir (Çetiner, 1988).

1.1.3. Bilgisayar Destekli Eğitim

Eğitim bilimciler, her bireyin öğrenme yeteneği ve kapasitesinin farklı olmasına karşın, herhangi bir engeli olmayan tüm öğrencilerin yüzde doksanlık bir başarı düzeyine erişme potansiyeli olduğunu kabul ediyorlar. Bunun gerçekleşebilmesinin temel koşullarından biri, öğrenciler arasındaki bireysel farklılıklara eğilebilmek. Örgün öğretimin temel birimi olan sınıflarda öğretmenlerin, her öğrencinin farklı kavrama hızını gözetererek dersleri işleme olanağı olmadığından, başarıyı arttırmak için bazı araçlardan yararlanması gerekmektedir. Bu araçlardan en önde geleni ise, öğrenme için gereken etkileşim süreçlerinin bireyselleştirilmesine olanak sağlayan bilgisayarlardır. Yazılımıyla ve donanımıyla bilgisayar destekli eğitimin gerçek anlamda uygulandığı bir ortamda, öğretmen doğrudan bilgi aktarmaya çalışmak yerine öğrencilere öğrenme sorumluluğunu hissettiren ve rehberlik eden bir kişi konumuna geçiyor.

Türkiye’de bilgisayar destekli eğitim konusundaki ilk adımlar, 1984 yılında “Bir milyon bilgisayar” sloganıyla atıldı. Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde “orta öğretimde bilgisayar eğitimi ihtisas komisyonu” oluşturuldu. 1985-86 öğretim yılından başlayarak 101 orta dereceli okulun öğretmen ve öğrencileri için bilgisayarlar alındı. Daha sonra Ticaret ve Teknik Eğitim liselerinde Dünya Bankasından sağlanan destekle 805 bilgisayar kullanıma sokuldu. 1987 yılında Milli Eğitim Bakanlığı BDE projelerinde yer almak isteyen şirketlerin çağırıldığı uluslararası bir toplantı düzenlendi.

BDE konusu ile ilgilenen 28 şirket Milli Eğitim Bakanlığı’na ön çalışmalarını sundu ve bunların 10’u pilot çalışmalara başladı. Pilot çalışmalar sırasında bu şirketler üniversiteler ile işbirliğine girip ortaöğretim müfredatına yönelik yazılımlar geliştirdiler ve 1988-1989 öğrenim yılında, Türkiye genelinde seçilen 50 okulda BDE uygulaması başlatıldı. Bu girişimler sayesinde 37 ders için 2000 saatlik ders yazılımı hazırlandı ve 750 öğretmene eğitim verildi. 1984’te başlatılan bu çalışmalar zaman içinde hızını yitirdi ve okullardaki bilgisayar laboratuvarları kaderlerine terk edildi.

Orhan (1999)'ın, İstanbul'daki pilot BDE okulları konusunda yaptığı araştırmaya göre "1989-90 yılında pilot okul olarak seçilmiş olan okullar laboratuvarlarını hiçbir şekilde kullanamadıklarını, laboratuvarların kapılarının kilitli olduğunu ve MEB'den iyileştirmeye yönelik hiçbir çaba görülmediğini" belirtmiştir. Bu okulların temel sorunu, eldeki eğitim yazılımlarının müfredatla bütünleştirilmesinde zorluk çekilmesi, öğretmenlerin aldığı eğitimin yetersizliği ve bu yöntemi kullanmaya karşı isteksizliktir.

Türkiye'de ilköğretimde bilgisayar kullanımının çarpıcı sonuçları , 13 Kasım 1997-23 Ocak 1998 tarihleri arasında ilköğretim öğrencilerini bilgisayar ile tanıştırma projesi ile alınmıştır. İçinde 10 adet bilgisayar bulunan "İlköğretimde Bilgisayarla Tanışma" otobüsü 6 okulda 4 bin 117 öğrenci ye ulaşmıştır. Projenin amacı ilköğretim öğrencilerine bilgi kaynaklarına teknoloji kanalıyla ulaşmayı öğretmek ve bu sayede bilgi toplumu oluşturmak olarak özetlenmektedir.

Proje sonunda yapılan anketler sonucunda projeden yaralanan öğrencilerin yüzde 78'inin bilgisayar ile bu proje sayesinde tanıştığı, evinde bilgisayar bulunan öğrenci oranının ise yüzde 0.05 olduğu ortaya çıkmıştır.

Bilgisayarlar diğer öğretim yöntemleri ile karşılaştırılmayacak derecede hızla, geribildirime, çok yönlülüğe sahiptir. Bundan dolayı bilgisayarlar, bir terzinin eğitiminden bireysel öğrenci gereksinimlerine kadar her konuda çözüm getirebilecek gizli güç olarak görülmektedir. Çünkü bilgisayarlar, öğrenci ve materyal arasında çok değişik düzeylerde ve çeşitlilikte etkileşim sağlama kapasitesine sahiptirler. Bu etkileşimin düzeyi öğrenenin tam kontrol edemediği ya da sınırlı olarak kontrol ettiği alıştırmalar ve pratiklerden, öğrenenin kontrol ettiği durumlara kadar değişebilmektedir. Eğitimciler ise bilgisayarların, öğrenmeyi sağlayıcı etkilerinin olduğunu belirtmektedirler (Thompson, 1991).

1.1.4. Bilgisayar Destekli Eğitimin Önemi

Bilgisayar teknolojisinde meydana gelmekte olan hızlı gelişmeler birçok alanlarda olduğu gibi eğitim ve öğretim alanlarında da etkisini göstermektedir. Hacimleri küçülen fiyatları ucuzlayan buna karşılık işlem kapasiteleri artan küçük bilgisayarların okullara kadar girmesi artık zor bir olay olmaktan çıkmıştır. Söz konusu bilgisayarlar önceleri öğrenci ve öğretmenlere bu aletlerin çalışma sistemlerini ve programlama dillerini öğretmek bir başka deyişle, “bilgisayar okur-yazarlıklarını” geliştirmek için kullanılırken günümüzde artık bunun ötesinde eğitim ve öğretim faaliyetlerinde etkin biçimde yararlanılan bir araç olarak karşımıza çıkmaktadır (Samur, 1989).

Özellikle gelişmekte olan ülkelerde eğitimin yetersiz olduğu durumlarda, bilgisayarların eğitimde araç olarak kullanılması eğitimin niteliğini artırabilir. Fen bilimleri, matematik gibi daha üst düzeyde zihinsel beceri gerektiren alanlarda bilgisayarlar kritik düşünme ve problem çözme davranışlarının gelişmesine yardımcı olabilir (Akkoyunlu, 1992).

Bilişim teknolojileri, bir yandan birey ve toplum yaşamını değiştirirken, bir yandan da bilgi üretim ve kullanım süreçlerini değiştirmektedir (Dağ, 2001). Her toplumsal yenilik ve başlayan yeni dönem, tümünden kültürel bir değişiklik yaratmakta ve artık hiçbir şey “eskisi gibi” kalmamaktadır (Oğuzertem Alptekin, 2001).

Birçok kaynaklardan ve kanallardan gelen dış kültürel etkilere genellikle açık kalmış olan ülkemizin, bilgisayar teknolojisinde sağlanan gelişmelerden de önemli derece etkileneceği açıktır. Daha çok dil, haberleşme, iletişim ve genel kavramlarda kendisini gösterebilecek bu değişimlerin doğal olarak toplumumuzun üzerindeki etkileri de büyük olacaktır (Samur, 1989).

Diğer taraftan 21. asrın “informatik” toplumuna uyum sağlayabilmemiz için yeni nesillerin bilinçli ve programlı olarak yetiştirilmesi bu nedenle etkin çalışmalara şimdiden başlanması gerekmektedir. En akılcı yol bilgisayar teknolojilerini kolayca hazmedebilecek ve buna temel oluşturabilecek insan gücünü yetiştirmek olmalıdır.

Ayrıca kullanımı idarecilikten işletmeciliğe, evdeki özel işlerden, endüstrideki en karmaşık uygulamalara kadar çok geniş alanlara yayılan bilgisayarlardan toplumumuzun mümkün olabildiğince yararlanabilmesi ve buna dayalı atılımları yapabilmesi için çok etkin eğitim stratejilerinin geliştirilmesi gerekmektedir (Samur, 1989).

1.1.5. Eğitimde Bilgi Teknolojisi ve Bilgisayarların Kullanımı

Toplumsal işleyişin en önemli öğelerinden biri kuşkusuz eğitimidir. Bilim, teknolojiye hızlı değişimler de eğitim sistemini bütünüyle etkilemektedir. Oysa ülkemizde eğitim olayı, eskiden günümüze değin bilimsel bir yaklaşımdan çok sağduyuya dayalı olarak ele alınmıştır. Eğitim ve kültür, daima fikirlerin değiştirilmesinden çok yerleşmesi ve benimsenmesi ile ilgilenmiştir. Ancak, bugün içinde yaşamakta olduğumuz çağ devamlılığı ve istikrarı olmayan bir nitelik taşımakta ve hızlı değişimle karakterize edilmektedir. Bu ortamda mekanizasyona dayanan beceriler yerini bilgi teknolojisine dayalı becerilere bırakmıştır. “Bugün insanın, bilgi ve toplumla olan ilişkilerinin değişmesi onun niteliklerini de değiştirmiştir. Bilgi patlaması olgusu, bilginin insan ve toplum yaşamındaki işlevini ve üretilme kazanılma yöntemlerini değiştirmiştir” (Alkan, 1987).

İçinde bulunduğumuz yüzyılda eğitim talebinde birey sayısı ve bilgi birikiminin olağanüstü artış göstermesi, belirli bir meslekte bulunanların mesleklerinde ilerleme ihtiyacı duymaları, biriken bilgiden en kısa sürede yararlanma istekleri eğitimciler ve eğitim konusunda karar verme durumunda olanlar için ciddi sorunlar oluşturmaktadır. Bir başka ifade ile, bir yandan eğitilmek istenen yığınları okullara yerleştirme diğer yandan da artan bilgi birikiminden ne kadarının hangi yöntemlerle bireylere kazandırılması gerektiği sorunları ile karşı karşıya kalınmıştır (Hızal, 1989). Bu durum da eğitimcileri eğitimde yeni yöntemler bulmaya yöneltmiş ve teknolojinin ürünlerinden faydalanma görüşü giderek ağırlık kazanmıştır.

Birey-bilgi-toplum üçlüsünün niteliklerinde ve karşılıklı etkileşiminden oluşan değişme ve gelişmeler; bireyin niteliklerinin gelişmesine, bilginin birey ve toplum

yaşamındaki işlevinin üretilme ve kazanılma yöntemlerinin değişmesine neden olmuştur. Tüm bu olgular eğitimde köklü gelişmelere yol açarak teknolojik imkanların öğretme-öğrenme süreçlerinde işe koşulmasını zorunlu kılmaktadır (Keser, 1991).

“Eğitimin çağdaş ve gelişmiş olabilmesi için öğretim kurumlarına yeni teknolojilerin aktarılması gerekir. Bu nedenle çağımız teknolojisi incelenmeli ve tüm eğitim kurumlarında uygulanmalıdır” (Alkan, 1995).

Örneğin; Delphi’de 1988’de bir çalışma grubu tarafından hazırlanan raporda 2000’li yılların sınıfı şöyle açıklanmaktadır:

2000’li yılların sınıfı birçok bilgisayar istasyonu ve videolar ile öğretmenin birçok bireysel ve küçük grup faaliyetlerini aynı anda yönettiği bugünkü sınıfa göre daha üstün bir sınıf olarak tanımlanmıştır. “Okullar daha küçük ve eve benzer, sınıflar televizyonlarla, videolarla, bilgisayarlarla bir oturma odası görünümünde olacaktır. Öğrencinin defteri olmayacak fakat notları tutmak için küçük bir bilgisayarı olacaktır. Öğretmen masası bütün konu alanlarına uyan çok sayıda optik disklerle dolu olacaktır. Öğretmen bütün etkinlikleri merkezden denetleyecek ve gerektiğinde uyaracak ve yönlendirecektir. Sonuç olarak teknoloji dünyanın bütün sınıflara yaklaşmasına yardım edecek, öğrenme ortamı sınıf değil dünya olacaktır”(Bayraktar, 1989).

Eğitimde teknolojik olanaklardan çağdaş anlamıyla yararlanabilmek “eğitimle ilgili kuramların en etken ve olumlu uygulamalara dönüştürülmesi için personel, tasarım, araç-gereç, süreç ve yöntemlerden oluşturulmuş bir sistemler bütünü” olarak tanımlayabileceğimiz eğitim teknolojisi ile mümkündür (Alkan, 1977). Günümüz teknolojisindeki büyük gelişmelerin geleneksel eğitimi değiştirebilecek potansiyele sahip olduğu bir gerçektir.

Alkan’a (1995) göre bugün eğitim literatüründe sık rastlanan mikro öğretim, tele okul, tele üniversite, açık üniversite, global üniversite, TV okulu, internet okulu, elektronik posta, video tele konferans vb. sözcükler, kitle iletişimi ve bilgisayar

teknolojisinin eğitim sürecinin ayrılmaz bir boyutu durumuna geldiğinin bir göstergesidir.

Okullardaki mikrobilgisayarların rolü, geniş bir araştırma konusudur. Bir yandan bilgisayarın çalışma tarzımızı, sosyal ilişkileri, düşünme ve öğretim yöntemlerini, hatta vatandaşlığın anlamını değiştirdiğini ya da değiştirebileceğini savunanlar varken; öte yandan (bazı şüpheli kesim) mikrobilgisayarların, önceki yenilikleri (radyo ve eğitime yönelik televizyon gibi) depolara ve raflara kaldıran güçlerce kurban edileceği görüşünde olanlar vardır. Bu tür görüşlerden dolayı eğitim kurumlarında bilgisayar kullanma bir anlaşmazlık konusu olmaktadır. Bu nedenle mikrobilgisayarların, sınıf ortamında gerçekleştirdiği fiili fonksiyonların yakından incelenmesi çok önem taşımaktadır (Mehan, 1985).

Eğitimciler, bilgisayarın sahip olduğu kabiliyetlerin eğitimde büyük faydalar sağlayacağına inanmaktadırlar.

Her eğitim aracı kullanılma durumuna göre eğitimin kalitesini yükseltebilir veya zaman kaybına yol açabilir. Bilgisayarlar da amacına bağlı olarak eğitimin kalitesini yükselten, öğrencilerin heyecan ve ilgi alanlarına göre onları güdüleyebilen, kontrolden çıkması halinde ise oyuncak olarak kullanılmasına neden olan araç durumunu alabilirler. Eğer hazırlanan yazılım öğrencilerin dikkat ve ilgilerini üzerine çekebiliyorsa (ki iyi bir yazılımın özelliği bunu hazırlayanın konuyu çok iyi bilmesine bağlıdır) öğrenme zevkle yapılacaktır (Çetiner, 1988).

1950 ve 1960'ların öğrenme şekillerinden farklı olarak, bilgisayarlar eğitim sisteminde etkin olarak kullanıldığı takdirde ders programlarını ve ders içeriklerini değiştirecektir. Çünkü bu cihaz sadece anlamaya ve ders işlemeye yardımcı bir alet olmakla kalmayıp insan düşüncesini, bilgi işleme, problemlere bakış açısını daha bilimsel temellere oturtacaktır (Ergün, 1989).

Bilgisayarlar, çözümlene becerilerinin öğretimini gerçekleştirmede etkili bir araç olarak görülmektedirler. Aynı zamanda bu araçlar, öğrencilerin öğrenmelerinde

çok önemli olan üst düzeyde öğrenme becerilerini geliştirmelerini sağlamaktadır. Yeni bilişim teknolojileri eğitimi geliştirmede önemli imkanlar sağlamaktadır. Ancak, bu imkanlardan tam olarak yararlanabilmek için daha kapsamlı ve anlamlı araştırma, geliştirme, eğitim ve değerlendirmelerin yapılmasına ihtiyaç vardır (Rich, 1991).

Bilimsel ve teknolojik alandaki son gelişmeler karşısında eğitim ve toplum arasındaki karşılıklı ilişkiler de büyük ölçüde etkilenmektedir. Dünya öylesine hızla değişmektedir ki, gerek eğitimin gerekse sosyal düzenin aynı tempo ile bu değişimlere ayak uydurması gerekmektedir. Birey bu değişen ortamın içinde yeni uyum yöntemleri, yetişme ve çalışma biçimleri geliştirmek zorunda kalmaktadır (Alkan, 1984).

Teknolojinin büyük bir hızla ilerlemesi sonucunda bilgisayarlar birçok alanda kullanılmaya başlanmıştır, hatta günlük yaşamımızın bir parçası haline gelmiştir. Kişileri toplumun ihtiyaçları doğrultusunda günümüze ve geleceğe hazırlamakta olan okulun bu gelişmelerden etkilenmemesi imkansızdır. Böylece bilgisayar bir amaç ve araç olarak okullara girmiş ve hızla yaygınlaşmaya devam etmektedir. Artık “Bilgisayarı okullarda kullanalım mı?” sorusu yerini “Bilgisayarı okullarda en etkili ve verimli nasıl kullanabiliriz?” sorusuna bırakmıştır (Aşkar, 1991).

Oysa, okulda yapılan şeylerin evde anne-babalar tarafından desteklenmediği sürece okul eğitiminde başarıya ulaşmak olası değildir. Okul ve aile iki farklı toplumsal kurumdur ve farklı beklentiler etrafında şekillenmişlerdir. Bu iki farklı kurumun çocukların eğitimleri konusunda çıkar birliğine getirilmesi gereklidir.

Yapılan birçok araştırma, 3-12 yaş çocuklarının bilgisayarla ilgili olarak bazı bilgi ve becerileri kazanmasının ileriki yaşlara göre daha çabuk ve kolay olduğunu göstermektedir. Bu nedenle, ülkemizde de bilgisayar okuryazarlığı ilköğretim 1-6 sınıflarından başlanmasının büyük fayda sağlayacağı düşünülmüştür. Bu amaçla bilgisayar okur-yazarlığı dersi programı okullarımızın imkanları ölçüsünde her derste kullanılabilir şekilde hazırlanmıştır. Ancak ülkemizdeki ilköğretim kurumlarının hepsinde bilgisayar bulunmadığından programa bilgisayarı olan okullardan başlanmıştır (Bilgi Teknoloji Eğitim, 1994).

21. yüzyılın ihtiyaç duyduğu bireyleri yetiştirmek, çağdaş eğitim teknolojilerinin öğretme-öğrenme sürecine olabildiğince çok ve etkili bir biçimde girmesiyle gerçekleşmektedir. Eğitim ve teknoloji insan yaşamının daha etken duruma getirilmesinde önemli rolü olan iki temel öğedir. Her iki öğe de insanın, doğal ve sosyal çevresine egemen olma yönünde gösterdiği çabalarda başvurduğu iki temel araç olmuştur. Eğitim, insanın doğuştan getirdiği gizli güçlerin ve yeteneklerin açığa çıkarılmasına, onun daha güçlü, daha olgun, yaratıcı ve yapıcı bir varlık olarak gelişme ve büyümesine hizmet etmiştir. Teknoloji ise, insan oğlunun eğitim yoluyla kazandığı bilgi ve becerilerden daha etken, daha verimli biçimde yararlanabilmesinde, onları daha sistemli ve bilinçli olarak uygulayabilmesine yardımcı olmuştur. Bundan hareketle eğitim ve teknoloji, insan oğlunun kültürlenmesi ve kendini geliştirmesi, doğaya ve çevresine karşı etkin ve nüfuzlu bir unsur haline gelmesinde etken olmuştur denilebilir (Alkan, 1984).

1.1.6. Aile ve Ailenin Eğitimdeki Rolü

Aile çocuğun toplumsallaşmasına ortam hazırlayan ve çocuğa örnekler sunan ilk kurumdur. Yani aile başlıbaşına bir kurumsallaştırma kurumudur. Çocuk için ise informal eğitimin başladığı yerdir.

Bugün aile, toplumsal yapının temel elementidir. Ailenin bu açıdan önemi onun üstlendiği arabuluculuk fonksiyonundan kaynaklanmaktadır. Bu fonksiyon bireyin toplumla ilişkisini düzenler ve bireyin topluma uyum göstermesini sağlar. Gerçekten de, toplumsal kontrolü sağlamak üzere resmi kontrol gruplarının ve toplumsallaşmasının yaptığı baskı, ancak aile kurumu aracılığıyla bir iç disiplin haline gelir ve aile kurumunun kontrolü daha güçlü hale gelir (Anar, 1990).

İnsanlık tarihinin hangi dönemine bakılırsa bakılsın; aile ilişkilerini oluşturan duygusal bağa, tüm toplum ve bireylerde rastlanır. Felsefi ve analizci yaklaşımlar; toplumun yapı taşlarının ailelerce oluşturulduğunu ve bir kültürdeki, farklılık ve

tutarsızlıkların da aileden kaynaklandığı görüşünde birleşmektedirler. Aileye ilişkin insanlık düşüncesi, ailenin fonksiyonunu kaybetmesiyle, toplumda bir çözülme olacağı doğrultudadır (Anar, 1990).

Endüstri devrimi'nden sonraki köklü değişmelerde; aile ilişkilerinin, toplumun yeni karşılaştığı toplumsal, ekonomik , teknolojik ve bilimsel faktörlerin etkisiyle, ne gibi değişiklikler gösterdiği ve yeni şartlara uyum sağlayabilmek için, ne gibi önlemler almak gerektiği yönünde çalışmalar yapmaya bilim adamlarını zorlamaktadır (Anar, 1990).

Teknolojinin hızla geliştiği dünyamızda, çocukların bilgisayar ve iletişim teknolojileri kullanma becerileri hem eğitim hem de okul sonrası yaşantıda hayati bir önem kazanmaya başlamıştır. Bilgisayar ve iletişim teknolojileri hakkında bilgi sahibi olmak ve onu kullanmak modern yaşamın ve geleceğin bir parçası haline gelmiş bulunmaktadır. Aileler ve öğretmenlerden çocukları yeni bilgi çağına hazırlamaları beklenmektedir.

Çocuklara yönelik her tür teknoloji kullanımından en iyi sonuçları elde etmenin yolu, öğrenmeye dil, duygudaşlık ve esneklik katan yetenekli bir yetişkinin yön göstermesidir. Ana kural, çocuğa ne yapacağını söylemek değil, onu uygun aşamalara yönlendirmektir. Bilişsel rehberliğe başlamanın yollarından biri, adım adım ilerlerken düşünme sürecini tasvir ederek, çocuğa bir şeyi nasıl gerçekleştireceğini göstermektir. Bir başka yol, sorumluluğu çocuğa vermek ve onunla birlikte öğrenmektir. Bu esnada çocuğa sorulacak yönlendirici sorular, onların zamanla özdenetim ve problem çözme becerilerinin gelişmesini sağlayacaktır. Bu tür ilk temeller üzerinde gelişme gösteren çocuklar giderek yüksek nitelikli teknoloji kullanımından yararlanabilen bireyler haline gelirler (Healy, 1999).

Bilgisayar başındaki çocuk, bir yandan teknolojinin nasıl işlediği konusunda bilgilenir, bir yandan öğrenmek istediği konuda bilgi ihtiyacını giderir, bir yandan da fare kullanımıyla el-göz koordinasyonunu geliştirir. Ancak teknoloji yanlış, kontrolsüz ve aşırı olarak kullanıldığında sakıncalı hale gelir. Çocuklarımızın teknolojiden en iyi

şekilde yararlanmaları büyük ölçüde öğretmenlerin ve anne babaların doğru tutumlarına bağlıdır. Burada dikkat edilecek nokta, çocukların teknolojiden elde edecekleri katkıların en üst düzeyde olabilmesi için gerekli anne-baba davranışıdır. Anne baba bu davranışları gösterebilmek için gerekli bilinci oluşturursa, çocukların teknolojiden uygun şekilde faydalanmamaları için hiçbir neden kalmaz (Odabaşı, 2002).

Son on yıla bakıldığında görülmektedir ki, aileler evlerinde bilgisayar kullanmanın çocuğu iş hayatına hazırlama konusunda önemli bir rolü olduğunu düşünüyorlar. Aileler tarafından yürütülen stratejiler çocuklarını bilgi çağına hazırlamayı ve onlara bilgiyi elde etme ve kullanma becerilerini kazandırmayı amaçlamaktadır (Vryzas ve Tsitouridou, 2002).

Ailelerin sosyo-kültürel seviyesi ve beklentileri çocuklarının hayatlarındaki bilgisayar olgusunu etkiler, ailelerin bu konudaki kişisel ilgileri de önemli bir faktördür. Ailelerin eğitim düzeyi, sosyo-kültürel statüsü ve beklentileri çocuklarının yetenekleri üzerinde oldukça etkilidir. Eğer aileler yeni teknolojileri öğrenmenin değerini kavarsa, çocuklarını ve okulları bu konuda cesaretlendirebilirler (Vryzas ve Tsitouridou, 2002).

Kuşkusuz her çocuğun, gencin ve bireyin bilgisayar oyunu oynama, sohbet etme ve İnternet'te gezinti yapma nedeni birbirinden farklıdır. Anne babalar bu durumu değerlendirirken çocuğun bireysel farklılığını dikkate almalıdır. Bu anlamda oyun oynamak çocuk için bir gereksinimdir. Anne baba çocuğun oynadığı oyunların seçiminde çocuğa yardımcı olabilir. Özellikle eğitsel içerikli oyunlar çocuklara birçok yönden olumlu katkı sağlayabilir (Ersoy, 2002).

Aileler çocuklarının okullarda sunulan her imkandan faydalanmasını ister ve teknolojik bilgilerin çocuklarına yetişkin olduklarında fayda sağlayacağına inanırlar. Yine de bazı aileler sosyal becerileri elde etmede yüz yüze eğitimin / iletişimin önemli olduğunu söyleyerek internet'in bunu engellediğini düşünürler. Yaygın bir inanışa göre evlerinde bilgisayar ve internet erişimi olmayan çocuklar gelecekte olanların arkasında kalacaktır (Vryzas ve Tsitouridou, 2002).

Çok açıktır ki, çocuklar bilgisayar dünyasının içindedir ve bilgisayar kullanmaya ailelerinden daha meyilli ve hazırdırlar. Çocuklar “bilgisayar kuşağı” olduklarının bilincindedirler. Ancak dünyamız risk almadan yaşanacak bir yer değildir. Bir tarafta aileler çocuklarını bilgisayar kullanırken görmekten memnundur, ancak diğer tarafta bunun bağımlılık yaratmasından korkarlar. Bilgisayarın yeni ve sınırsız imkanlar eşliğinde dünyaya açılan bir kapı olduğuna inanırlar ama çocuklarının bu yeni dünyadan çıkaracakları zararlı fikirlerden de çekinirler. Çocuklarının bilgisayar olmadan erişemeyecekleri birçok bilgiye erişmelerinden memnundurlar. Ancak çocukların kullandığı bilgisayar dilini bilmedikleri için korku duyarlar (Vryzas ve Tsitouridou, 2002).

Buradan da görülüyor ki ailelerin yeni ortaya çıkan teknolojilerin etkileri konusundaki fikirleri, bunları uygun bulup bulmamaları, bilgisayarın çocuklarının hayatlarındaki rolünü ve dolayısıyla eğitimdeki yansımalarını etkiler.

1.1.7. İlgili Araştırmalar

Bilgisayar destekli eğitim ve bilgisayarın eğitimde kullanılması ile ilgili ülkemizde ve yurt dışında birçok araştırma yapılmıştır. Fakat araştırmacı tarafından yapılan eğitimde bilgisayar kullanımında anne baba görüşleri ile birebir örtüşen bir çalışmaya rastlanmadığı için özellikle bilgisayar destekli eğitimin bu araştırmada ele alınan boyutuyla ilgili olan benzer çalışmalar dikkate alınmıştır.

Vryzas ve Tsitouridou (2002) tarafından Yunanistan’da yapılan çocuklar ve bilgisayarlar hakkında yunan ailelerin beklentileri konulu çalışma, Thessaloniki bölgesindeki 10-11 ve 14-15 yaş grubu çocukların anne-babaları örneklem alınarak gerçekleştirilmiştir. 1028 ailenin katıldığı bu çalışmada veriler bir anket yoluyla toplanmıştır. Bu anketle; ailelerin sosyo-kültürel durumları, çocukların cinsiyetleri ve yaşları, ailelerin bilgisayar hakkında bilgi sahibi olup olmadıkları, bilgisayarı işlerinde kullanıp kullanmadıkları ve bir bilgisayara sahip olup olmadıkları belirlenmeye çalışılmıştır. Sonuçlar ailelerin çocuklarının profesyonel ve sosyal alanlarda bilgisayar

kullanmaları konusunda olumlu beklentilere sahip olduklarını ortaya koymuştur. Olumsuz fikirler eğitim ve sosyal alandaki birkaç görüşle sınırlı kaldığı, belirsiz görüşe sahip olanların da varlığı dikkat çekmiştir. Bu belirsizlikler hem eğitim hem de kişiler arası ilişkilerle ilgili olarak ortaya çıkmıştır.

Aksoy (1989) yaptığı çalışmada eğitim aracı olarak bilgisayara ilişkin öğretmen tutumlarını araştırmıştır. Bunun için 1986-1988 yılları arasında MEB tarafından açılan hizmet içi eğitim kurslarına katılan 574 öğretmen ve yöneticiye anket uygulamıştır. Bu anket sonucunda cinsiyet, okul türü, yöneticilik kıdemi, branş, okullarında açılan bilgisayar kursunda görev alma durumu, bilgisayarı öğrencilere öğretecek kadar bilip bilmeme durumu, yurt dışında bulunup bulunmama durumu, teknolojik gelişmeleri izleyip izlememe durumu ve kendilerini nasıl değerlendirdikleri ile bilgisayara ilişkin tutumları arasında ilişkinin olduğu bulunmuştur. Bununla birlikte yaş, yöneticilik, mesleki kıdem, öğrenim durumu, mezun olduğu okul türü, bildiği programlama dilleri, okullarında bilgisayar kursunun açılıp açılmama durumu ve yurt dışında iken bilgisayarla ilgilenip ilgilenmeme durumu arasında ilişki bulunamamıştır.

Aşkar (1991)' in öğrenci ve öğretmenlerin bilgisayar destekli öğretim ortamının geleneksel sınıf ortamından farklılığı ile ilgili görüşlerine yer verdiği çalışmasında öğrencilerin %70'inden fazlasının derse ilgilerinin, çalışma isteklerinin, kendilerine güvenlerinin, öğrenme hızlarının, kelime hazinelerinin ve kendini değerlendirme güçlerinin arttığını, %60'dan fazlasının ise dersi daha iyi anladıklarını, başarılarının daha yüksek olduğunu, daha rahat bir ortamda dersi daha çok sevdiklerini belirtmiştir. Yine çalışma sonuçlarına göre, BDE 'de okuma miktarı artarken yazma miktarı azalmıştır. Sınıf içi etkileşim düzeyine gelince; öğrenciler öğretmenden yardımın azaldığını, öğretmen-öğrenci etkileşiminde pek bir değişiklik olmadığını ifade etmiştir. Çalışmanın bulguları öğretmenlerin BDE'den beklentilerinin daha yüksek olduğunu ortaya koymuştur.

Arslan (1996) BDE'ye tabi tutulan orta öğretim öğrencileriyle bu süreçte eğitici olarak yer alan öğretmenlerin BDE'ye ilişkin görüşlerini araştırmıştır. Betimsel yöntemin kullanıldığı araştırma yükseliş kolejinde 125 ortaöğretim öğrencisi ve süreçte

eğitici olarak yer alan 23 öğretmenin görüşüne başvurarak yapılmıştır. Verilerin analizinde frekans ve yüzde işlemlerine başvurulmuştur. İki alt problem halinde düzenlenen araştırmanın bulgularına göre; gerek bilgisayarın öğretme-öğrenme sürecinde kullanımına, gerekse BDE yazılımlarına niteliklerine ilişkin görüşleri açısından öğretmen ve öğrenciler arasında önemli ölçüde tutarlılık gözlenmiştir. Katılımcılar, BDE'yi öğrenci öğretmen etkileşiminin olmadığı bir sistem olarak görmediklerini, öğrenci-öğrenci ve öğrenci-öğretmen etkileşimine dayalı bir sistem olduğunu düşündüklerini ifade etmektedirler. Araştırmaya katılan öğretmenler, BDE'nin öğretme-öğrenme sürecinde kullanımı yoluyla anında dönüt-düzeltilme yada pekiştireç sunma gibi öğretim ilkelerini başarıyla uygulamanın mümkün olduğunu, kendilerinin BDE konusunda yeterli düzeyde yetiştirildiklerinde öğrencilere de gereken yardımı sağlayabileceklerini belirtmektedirler. BDE'nin gerek mevcut durumdaki etkilerini gerekse yaygınlaştırılması konusundaki çalışmalarını yoğunlaştırmanın yararlı olacağı sonucuna varılmıştır.

Gürol (1990) yaptığı çalışmada eğitim aracı olarak bilgisayara ilişkin öğretmen görüş ve tutumlarını araştırmıştır. Betimsel olarak yapılan araştırma MEB tarafından 24 temmuz-11 ağustos 1989 tarihleri arasında Elazığ kent merkezinde, düzenlenen bilgisayar kursuna katılan öğretmenler ile liselerde görev yapan matematik ve fen grubu öğretmenlerine uygulanmıştır. Verilerin analizinde, Öğretmenlerin öğretimde bilgisayar kullanımının başlatılmasına ilişkin görüşlerini belirlemek için yüzde, frekans ve chi kare testi kullanılmış ve istatistiksel anlamlılık için 0,05 düzeyi benimsenmiştir. Eğitim aracı olarak bilgisayara ilişkin tutumları belirlemek için ise, aritmetik ortalama, standart sapma ve "t" testi kullanılmış ve istatistiksel anlamlılık için 0,01 düzeyi benimsenmiştir. Elde edilen bulgulara göre kurs alan ve almayan öğretmenlerin bilgisayarın eğitim aracı olarak kullanımına ilişkin görüşleri anlamlı bulunmuştur. Kurs alan grup BDE'ye ülke düzeyinde geçilirken ilk önce program geliştirme çalışmalarının yapılmasını, kurs almayan grup da öğretmenlerin eğitilmesini istemiştir.

Yurdakul (1998), eğitimde bilgisayar teknolojisine ilişkin uygulamaları değerlendirdiği araştırmasında, okullarda BDE'nin yeterince yapılmadığını, bu durumun öğretmenlerin branşlarındaki BDE uygulamaları konusunda yeterli bilgi ve becerilere

sahip olmamaları, okul içinde BDE uygulamalarına yönelik iyi bir plan ve organizasyonun bulunmaması ve yazılımlarının yetersiz olmalarından kaynaklandığını ifade etmektedir.

Karakuş (1993), dünyada ve Türkiye’de BDE uygulamalarını konu ettiği çalışmada; bilgisayar laboratuvarlarının sayısının okul sayısına göre oldukça yetersiz olduğunu, yönetimde merkezîyetçi model kullanıldığı için problemlerin çözümünün gecikerek eğitimin aksamasına neden olduğunu belirtmiştir. Ayrıca BDE yapacak öğretmenlerin eğitim düzeyi ve sayısının yetersiz olduğunu, kaliteli eğitim yazılımları oluşturacak düzeyde yazılım şirketlerinin bulunmamasından dolayı ders yazılımlarının elde edilemediğini ve öğretmenlerin eğitimlerinin yapıldığında görevlerini yerine getirebilmeleri için gereken imkanların sağlanmadığını ifade etmektedir.

Oral (1994), öğretmenlerin bilgisayar destekli öğretim uygulaması hakkındaki görüşlerinin değerlendirilmesi başlıklı çalışmada genel tarama modelinden yararlanmışır. Araştırmacı geliştirdiği anketler yoluyla toplanan verilerin analizini yüzde, frekans ve chi kare (X^2) testleri ile yapmıştır. Betimsel nitelikteki bu çalışmada, araştırma kapsamına alınan öğretmenlerin bilgisayar destekli öğretim uygulaması hakkındaki görüşleri bağımlı değişken; aynı öğretmenlerin görüşlerinin farklılaşmasına neden olduğu düşünülen branş, mesleki kıdem, çalışılan kurum, bilgisayar kullanabilme ve bilgisayar kullanmayı öğrenme şekli bağımsız değişkenler olarak kabul edilmiştir. Bilgisayar kullanma durumuna göre; bilgisayar destekli öğretim uygulamasının öğrencilere sağlayacağı yararlarla ilişkin öğretmen görüşleri arasında anlamlı bir ilişki görülürken branş, mesleki kıdem, çalışılan kurum bilgisayar kullanmayı öğrenme şekline göre, öğretmenlerin bu boyuta ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır.

1.2. Araştırmanın Amacı

Bilgi teknolojileri, 21. yüzyılın gerektirdiği niteliklere sahip, bilgiye ulaşabilen, ulaştığı bilgiyi paylaşabilen, grup çalışmasına yatkın, eleştirel düşünebilen bireyler yetiştirerek bilgi çağını yakalayabilmede ve yaşamımızın her alanında, vazgeçilmez

araçlara dönüşmüşlerdir. Bu teknolojilerden özellikle bilgisayarların eğitim süreci ile bütünleştirilmesi büyük önem taşımaktadır.

Bilgisayar çağının hızla yaşandığı ülkemizde de bu alanda verilen eğitim ve bilgisayar olgusunun eğitim hayatımızı ne şekilde etkilediği önemli bir konudur. Çünkü ülkemizde hem eğitim hem de bilgisayar güncelliğini hiçbir zaman kaybetmeyecek önemli iki konudur. Ülkemizin temel sermayesi kaliteli ve bilgili öğrenci yetiştirilmesidir. Toplumda öğrenci sayısı çoğaldıkça, sorunlar da aynı oranda artma göstermektedir. Sayıları gün geçtikçe artan öğrenci potansiyelinin en iyi şekilde yetiştirilmesi düşünüüyorsa okullara artık bir fabrika gibi bakma zorunluluğuna alışılmalıdır. Ancak bu fabrika ekonomik faaliyetlere yönelmek yerine eğitim ve öğretim hizmetinde çalışan bir kurum olacaktır. Sağlıklı, bilinçli, ezberden uzak, kendine güvenen öğrencilerin yetişmesinde bilgisayar en büyük yardımcı olarak düşünülmelidir.

Uzun yıllardır bilgisayarlar Amerika ve Avrupa ülkelerinde eğitim alanında etkin olarak kullanılmaktadır. Ülkemizde de bilgisayarların eğitimde kullanılmasına son yıllarda başlanmıştır. Eğitimde bilgisayarın kullanılması ne yönde bir gelişme göstermektedir , bu kullanımın daha etkin bir hale getirilmesi için neler yapılabilir düşüncesinden yola çıkılarak yapılan bu çalışmada da anne babaların eğitimde bilgisayar kullanımı konusundaki görüşlerinin belirlenmesi araştırmaya değer görülmüştür.

Bu alanda yapılacak araştırma ile eğitim sisteminin önemli bir ögesi olan anne-babaların bu konudaki görüşlerinin ortaya çıkarılması sağlanmış olacak ve uygulamanın başarılı olması ve yaygınlaştırılması için gerekli tedbirler alınmış olacaktır.

Bu noktadan hareketle eğitimde bilgisayarın kullanımı ile ilgili anne- baba görüşlerinin alınması amaçlanmış ve bu araştırmanın alt amaçları da aşağıda belirtilmiştir.

1.2.1. Alt Amaçlar

1-) Eğitimde bilgisayarların kullanılmasına ilişkin anne-baba görüşleri;

- a-) Öğrenim
- b-) Aile
- c-) Ekonomi
- d-) Öğretmenin rolü

açılırlarından nasıl bir dağılım göstermektedir?

2-) Eğitimde bilgisayarların kullanılmasına ilişkin anne-baba görüşlerinin öğrenim-aile- ekonomi-öğretmenin rolü konularındaki görüşleri ile

- a-) Cinsiyet
- b-) Yaş
- c-) Eğitim düzeyi
- d-) Sosyo-ekonomik düzey
- e-) Bilgisayarı kullanma bilgisi

arasında bir ilişki var mıdır?

1.3. Araştırmanın Önemi

Eğitim sisteminin başarısında okul–aile işbirliğinin önemi yadsınamaz bir gerçektir. Sistemin başarısında anne-babanın hoşnut olması ve desteğinin önemi oldukça büyüktür.

Eğitimde bilgisayarın kullanılmasında anne-babaların da bu uygulamaya taraftar olmaları ve etkin katılımları gerekmektedir. Anne-babaların bu uygulamaya taraftar olmaları ve etkin katılmaları onların bilgisayar ve eğitimde bilgisayarın kullanımı hakkında bilgi sahibi olmalarına bağlıdır. Eğer anne-babalar, bilgisayarın eğitimde nasıl kullanılacağını, yarar ve sınırlılıklarını bilmezlerse, bu uygulamaya taraftar olmaları ve etkin katılımlarını beklemek yersiz olacaktır. Anne-babalara bilgisayar ve önemi

anlatılmaz, eğitimdeki yeri ve öneminden bahsedilmezse onların eğitimde bilgisayarın kullanımına ilişkin olumsuz tavırları ve kuşkuları ortaya çıkabilir. Anne-babaların bu olumsuz tavır ve kuşkularının giderilmesi, onların bilgisayarın eğitim ve öğretimdeki yerini kavramaları ile mümkün olacaktır. Böylece çocuklarının eğitimine, dolayısıyla eğitim sistemine katkıları olumlu yönde gelişerek artacaktır.

Araştırma anne-babaların bu konu hakkında bilgilendirilmesine ve eğitim sistemine katkılarının sağlanmasına yardımcı olabilir. Yine bu araştırma farklı sosyal statüdeki anne-babaların konu hakkındaki görüşlerinin arasında fark olup olmadığını belirlemede işe yarayabilir.

Araştırma ile elde edilen bulguların, konu ile ilgili olan yöneticilere, öğretmenlere, araştırmacılara ve anne-babalara ışık tutacağı beklenmektedir. Aynı zamanda bu sonuçların eğitimde bilgisayar kullanımına destek olabilecek görüşlerin ortaya çıkmasına da katkı sağlayacağı umulmaktadır.

1.4. Sınırlılıklar

1. Bu araştırma Bursa ilinde bulunan Atatürk İlköğretim, Setbaşı İlköğretim, Dörtçelik İlköğretim, Namık Kemal İlköğretim, Namazgah İhsan Dikmen İlköğretim, Balabanbey İlköğretim okullarında, 2002-2003 öğretim yılında evinde bilgisayar bulunan öğrenci anne- babalarının anket sorularına verdikleri yanıtlar ile sınırlıdır.

2. YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, örneklem seçimi, veriler ve toplanması, verilerin çözümü ve yorumlanması yer almaktadır.

2.1. Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada, eğitimde bilgisayar kullanımına ilişkin anne-baba görüşlerinin belirlenmesi amaçlandığından, betimsel tarama modeline dayalı olarak araştırma yöntemlerinden anket tekniği kullanılmıştır.

Tarama modeli, geçmişte ya da şu anda var olan bir durumu var olduğu biçimiyle betimlemeyi amaçlayan bir araştırma yaklaşımıdır. Tarama modelinde araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve var olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır (Karasar, 1995).

Betimsel çalışmalar, evren konusunda genellemelere ulaşmada ve varolan durumu yansıtmada etkili bir model kabul edilmektedir. Bu araştırmanın verileri, araştırma kapsamına giren ilköğretim okullarının ikinci kademesindeki çocukların anne babalarından elde edilen bilgilere dayanmaktadır. Araştırmanın amacı başlığı altında toplanan dört boyuta ilişkin (öğrenim, aile, öğretmen, ekonomiklik) sorulara cevap bulabilmek amacıyla, araştırmacı tarafından geliştirilen bilgi toplama araçları olan anketler kullanılmıştır.

2.2. Evren ve Örneklem

2002-2003 öğretim yılında Türkiye’de bulunan tüm ilköğretim okullarının velileri araştırmanın evrenini oluşturmaktadır.

Araştırma evreninin büyük olmasından dolayı örneklem alma yoluna gidilmiştir. Evreni temsil edecek velilerin seçimi “küme örnekleme” yöntemi ile yapılmıştır. Elemanların ya da ünitelerin dağınık, birbirlerinden uzak gruplar şeklinde olduğu durumlarda örneklemin küme yöntemi ile seçilmesi tercih edilir. Burada, bireylerin değil grupların örnekleme yapılmaktadır. Yani örneklem olarak seçilen ünite, birey değil gruptur (Karasar, 1991).

Araştırmanın örneklemini Bursa ilinde bulunan toplam 191 ilköğretim okulundan yansız atama yoluyla seçilen 6 ilköğretim okulunun öğrenci velileri oluşturmaktadır. Anketin uygulanacağı okullar, Bursa İl Milli Eğitim Müdürlüğüne ilgili biriminden, isimleri, buldukları semtler ve bu okullara devam eden öğrencilerin ailelerinin genel sosyo ekonomik durumları hakkında bilgiler alınarak tespit edilmiştir. Araştırmanın sonuçlarının genellenebilir olması için her türden sosyo-ekonomik düzeydeki anne-babanın anketi yanıtlaması amaçlanmıştır. Küme örnekleme yönteminin ilkelerine bağlı olarak belirlenen okullar aşağıda verilmiştir. Bunlar:

1. Üst gelir düzeyine sahip (Atatürk İlköğretim Okulu, Setbaşı İlköğretim Okulu)
2. Orta gelir düzeyine sahip (Dörtçelik İlköğretim okulu, Namık Kemal İlköğretim Okulu)
3. Düşük gelir düzeyine sahip (İhsan Dikmen İlköğretim Okulu, Balabanbey İlköğretim Okulu) olarak belirlenmiştir.

2.2.1. Araştırmaya İlişkin Uygulamanın Yapıldığı İlköğretim Okullarının Seçimi ve Özellikleri

Araştırmada uygulama yapılacak ilköğretim okullarının belirlenmesi amacıyla Bursa il merkezindeki ilköğretim okullarının buldukları mevkii ve şartları İl Milli Eğitim Müdürlüğünden öğrenilmiştir. Böyle bir yol izlenmesinin nedeni Bursa ilindeki

ilköğretim okullarının sayısının çok olmasıdır. Araştırmanın her tür gelir düzeyine sahip okullarda yapılması istendiğinden milli eğitimden alınan bilgilere göre random yoluyla 6 okul seçilmiştir. Bu okullarda araştırmanın yapılabilmesi için Bursa Valiliğinden izin alınmış ve araştırmaya ilişkin uygulamanın bu okullarda yapılmasına karar verilmiştir. “Valilik İzin Belgesi” EK-1’de verilmiştir.

Çizelge 1
Araştırmanın Yapıldığı İlköğretim Okullarının İsimleri

Üst Gelir Düzeyine Sahip	Atatürk İlköğretim Okulu
	Setbaşı İlköğretim Okulu
Orta Gelir Düzeyine Sahip	Dörtçelik İlköğretim Okulu
	Namık Kemal İlköğretim Okulu
Düşük Gelir Düzeyine Sahip	İhsan Dikmen İlköğretim Okulu
	Balabanbey İlköğretim Okulu

2.2.2. Araştırmaya Katılan Anne Babaların Özellikleri

Araştırmaya katılan anne-babaların cinsiyet, yaş, eğitim düzeyi, sosyo-ekonomik düzey ve bilgisayar kullanmayı bilmeye ilişkin bilgiler Çizelge 2’de gösterilmiştir.

Çizelge 2
Araştırmaya Katılan Anne-Babalara İlişkin Bilgiler

	f	%
Cinsiyet		
Kadın	313	71,0
Erkek	120	27,2
Yanıtsız	8	1,8
TOPLAM	441	100
Yaş		
23-30	22	5,0
31-40	223	50,5
41-50	152	34,5
51-60	28	6,3
60 ve üzeri	2	,5
Yanıtsız	14	3,2
TOPLAM	441	100
Eğitim Düzeyi		
İlkokul	95	21,5
Lise	152	34,5
Yüksekokul	43	9,8
Üniversite	139	31,5
Y.Lisans	3	,7
Doktora	9	2,0
Yanıtsız	--	--
TOPLAM	441	100
Sosyo-Ekonomik Düzey		
Düşük	41	9,3
Orta	147	33,4
İyi	244	55,3
Yanıtsız	9	2,0
TOPLAM	441	100
Bilgisayar Kullanmayı Bilme		
Evet	245	55,6
Hayır	179	40,5
Yanıtsız	17	3,9
TOPLAM	441	100

Çizelge 2’de görüldüğü gibi, velilerin, 313’ü kadın, 120’si erkektir. Velilerin 8’i bu soruyu yanıtızsız bırakmıştır. Araştırmaya babalardan çok anneler katılmıştır.

Yine çizelge 2’den anlaşılacağı üzere, anne-babalar farklı yaş gruplarında yer almaktadırlar. Anna-babaların 22’si 23-30 yaş, 223’ü 31-40 yaş, 152’si 41-50 yaş, 28’i 51-60 yaş, ve 2’si 60 yaş ve üzerindedir. Araştırmaya katılan anne-babaların 14’ü bu soruyu yanıtızsız bırakmıştır.

Çizelge 2’de öğrencilerin anne-babalarının eğitim düzeylerine bakıldığında, 95’i ilkokul, 152’si lise, 43’ü yüksekokul, 139’u üniversite, 3’ü yüksek lisans, 9’u doktora mezunudur. Araştırmaya katılan anne-babaların çoğu lise mezunudur.

Çizelge 2’de öğrencilerin anne-babalarının sosyo-ekonomik düzeylerine bakıldığında, 41’inin düşük, 147’sinin orta, 228’inin iyi ve 16’sının yüksek olduğu görülmektedir. Bu soruya 9 kişi yanıt vermemiştir.

Çizelge 2’de öğrencilerin anne-babalarının bilgisayar kullanmayı bilip bilmemelerine bakıldığında, 245’inin biliyor, 179’unun bilmiyor olduğu görülmektedir. Ankette bu soruya 17 kişi yanıt vermemiştir. Araştırmaya katılan anne-babaların çoğu bilgisayar kullanmayı bilmektedirler. Araştırmaya toplam 441 anne baba katılmıştır.

2.3. Veriler ve Toplanması

Araştırmanın gerçekleştirilebilmesi için toplanan veriler, geniş bir kaynak taramasına, konuyla ilişkili uzman görüşlerine ve oluşturulan anket aracılığıyla ulaşılan verilere dayandırılmıştır. Araştırmada kullanılan anketin bölümleri hazırlanırken ilgili literatür taranmış ve konu ile ilgili maddeler oluşturulmuştur. Söz konusu anket hazırlandıktan sonra ilgili alanda uzman olan, Bilgisayar ve Öğretim Bölümü öğretim elemanlarının görüşlerine sunulmuştur. Bu çalışmanın sonrasında anket, pilot uygulamaya için seçilmiş olan Bursa ili Orhangazi ilçesi Alitekin İlköğretim Okulunda uygulamaya konulmuştur. Bu pilot uygulama sırasında ortaya çıkan bazı eksiklikler tamamlanmış ve

gerekli düzeltmeler de yapıldıktan sonra anket çoğaltılarak uygulamanın yapılacağı okullarda öğrencilere ailelerine ulaştırmaları için dağıtılmıştır. Anketler, araştırmacı tarafından öğrencilere gerekli açıklamalar yapılarak dağıtılmıştır. Daha sonra doldurulan anketler, sınıf öğretmenlerinin aracılığıyla toplatılmış ve toplanan anketler araştırmacı tarafından her bir okul tekrar ziyaret edilerek okul müdürlüklerinden alınmıştır. Sayısal olarak 1120 anketin 441 adedi doldurulmuş olarak geri dönmüştür.

2.3.1. Veri Toplama Aracı

Bu araştırmada veri toplama aracı olarak, araştırma kapsamına giren okullarda okuyan ilköğretim II. Basamak öğrencilerinin ana-babalarına uygulamak amacıyla, araştırmacı tarafından, araştırmanın amacı doğrultusunda bir anket formu geliştirilmiştir.

Araştırmanın alt amaçlarına yönelik olarak iki bölümden oluşan anket öncelikle ilgili literatür ve araştırmalar taranarak çalışmanın amacı doğrultusunda çeşitli sorular hazırlanmıştır. Bu aşamada sorular tez danışmanı ve konu uzmanlarıyla incelenmiş ve soruları genel olarak iki bölümde toplanabileceğine karar verilmiştir (Bknz. Ek 2).

Anne-babaların eğitimde bilgisayar kullanılmasına ilişkin görüşlerinin saptanmaya çalışıldığı anket toplam 35 sorudan oluşmaktadır. İlk bölüm 5 sorudan oluşup, anne-babaların kişisel bilgilerine yöneliktir. Kişisel bilgi formu oluşturulurken daha önceden yapılmış olan çeşitli anket uygulamaları incelenmiş, konu hakkında literatüre dayalı bir inceleme yapılmıştır. Ankette yer alan sorular belirlenirken çalışmanın amacı göz önünde bulundurulmuştur. Hazırlanan bölüm, diğer bölümlerde olduğu gibi, öncelikle tez danışmanının görüşüne, daha sonra ise uzman görüşüne sunulmuştur. Tüm bu çalışmaların sonunda bu bölümde anketi yanıtlayan anne veya babanın cinsiyeti, yaşı, eğitim düzeyi, sosyo ekonomik düzeyi ve bilgisayar bilip bilmediğinin sorulmasına karar verilmiştir.

İkinci bölüm ise anne-babaların eğitimde bilgisayar kullanımına yönelik görüşlerini almak amacıyla hazırlanmış 30 soruyu içermektedir. Bu sorular araştırmanın

amacına yönelik olarak tez danışmanı ile birlikte öğrenim boyutu, aile boyutu, ekonomi boyutu ve öğretmen boyutu şeklinde dört gruba ayrılarak değerlendirilmiş ve istatistiksel sonuçları ortaya çıkarılmıştır.. Bu bölümde soruların cevap şıkları “Kesinlikle katılmıyorum” , “Katılmıyorum” , “Karasızım” , “Katılıyorum” , “Kesinlikle katılıyorum” olarak düzenlenmiştir.

2.4.Verilerin Çözümü ve Yorumlanması

Toplanan bilgilerin başkalarının da anlaşılabilmesi ve aynı yollarla elde edilmiş başka bilgilerle karşılaştırılabilmesi zorunluluğu, verilerin belli kurallara göre, tek tek ve dağılımlar halinde özetlenerek sunulma zorunluluğunu getirmiştir (Karasar, 1995).

Anketlerde toplanan veriler öğrenim boyutu, ailenin rolü, ekonomiklik, öğretmenin rolü değişkenlerine göre frekans (f) ve yüzdeleri (%) alınarak tablolar haline getirilmiştir. Anne-babaların bu değişkenlerle cinsiyetleri, yaşları, eğitim düzeyleri, sosyo-ekonomik düzeyleri ve bilgisayar kullanma bilgileri arasındaki ilişkiyi anlamak amacıyla chi kare tekniği kullanılmıştır. Araştırmada anlamlılık düzeyleri .05, .01 ve .001 olarak alınmıştır. İstatistiksel çözümler için ise Microsoft Excel programı ve SPSS paket programından yararlanılmıştır.

3. BULGULAR VE YORUMLARI

Bu bölümde, problemin çözümü için toplanan verilerin çeşitli istatistiksel teknikler kullanılarak çözümlenmesi ile elde edilmiş olan bulgulara ve bulguların yorumlarına yer verilmiştir. Bulgularla yorumlar alt problemlere göre düzenlenerek ele alınmıştır.

Araştırmada çarpıcı sonuçlara dikkat çekmek amacıyla, bulguların yorumları çizelgenin bütünü yerine belirgin şekilde ortaya çıkan sonuçlara yöneltilmiştir. Araştırmanın netliği açısından çizelge 3, çizelge 4, çizelge 5 ve çizelge 6'da anne-babaların kesinlikle katıldıkları ve kesinlikle katılmadıkları en çarpıcı ilk üç sonuç ele alınarak vurgulanmaya çalışılmıştır. Bunu belirlemek için durumlar verilerek anne-babaların, “Kesinlikle Katılmıyorum”, “Katılmıyorum”, “Kararsızım”, “Katılıyorum”, “Kesinlikle Katılıyorum” seçeneklerine verdikleri yanıtlar kümelenendirilerek sonuçlar frekans (f) ve yüzde (%) olarak gösterilmiştir.

Çizelge 7 ve sonrasındaki çizelgelerde chi kare tekniği sonuçlarına göre, aralarında anlamlılık ilişkisi var olan durumlar vurgulanmaya çalışılmıştır.

3.1. Anne-Babaların Eğitimde Bilgisayar Kullanımına İlişkin Değişik Boyutlar Açısından Görüşleri

Araştırmada anne-babaların eğitimde bilgisayar kullanılmasıyla ilgili görüşlerinin öğrenim boyutu, aile boyutu, ekonomi boyutu ve öğretmen boyutu açılarından incelenmesi yapılmıştır.

Bu boyutlarla ilgili bulunan sonuçlar, yüzde ve frekansları değerleri verilerek çizelge haline getirilmiş ve yorumlanmıştır.

3.1.1 Anne-Babaların Eğitimde Bilgisayar Kullanılmasının Öğrenim Boyutu Hakkındaki Görüşleri

Araştırmada yanıtı aranan birinci alt problem, eğitimde bilgisayarın kullanılmasında anne-babaların öğrenim boyutu açısından görüşlerinin ne olduğudur.

Eğitimde bilgisayarın kullanılmasında anne- babaların öğrenim boyutu açısından görüşlerine ilişkin veriler Çizelge 3’de verilmiştir.

Çizelge 3’de görüldüğü gibi anne-babaların çoğunlukla “Kesinlikle Katılmıyorum” yanıtı verdikleri durumların en çarpıcı ilk üçü sırasıyla; “sınıfta bilgisayarın kullanımı, öğretmenle öğrenci arasındaki ilişkiyi azaltacaktır (%18,9)” , “sınıfta bilgisayarın kullanımı, öğrenciler arası ilişkiyi azaltır (%14,8)” , “bilgisayarlı eğitim öğretmen yetersizliği sorununu giderecektir (%8,3)” olarak sıralanmaktadır.

Öte yandan anne-babaların çoğunluğunun kesinlikle katılıyor görüldüğü durumların en çarpıcı ilk üçü ise sırasıyla; “eğitimde bilgisayar kullanılmasının gerekliliğine inanıyorum (%58,3)” , “bilgisayarlı eğitimle eğitimin kalitesi artacaktır (%43,5)” , “eğitimde bilgisayarın kullanımıyla ezberci eğitim anlayışı bırakılacaktır (%39,2)” olarak sıralanmaktadır.

Bu sonuçlara göre; anne babaların, bilgisayarın eğitimde kullanılmasıyla ilgili beklentilerinin olumlu yönde olduğu anlaşılmaktadır. Dolayısıyla yapılan bu araştırmanın, eğitimin kalitesini artıracak yönünde olumlu etkiler sağlayacağı görülmektedir. Araştırmanın diğer bulgularında da anne babaların beklenti içerisinde oldukları diğer konular ve oranları ortaya çıkarılmıştır.

Çizelge 3

Eğitimde Bilgisayarın Kullanılmasında Anne-Babaların Öğrenim Boyutu Açısından Görüşlerine İlişkin Bulgular

Öğrenim	Kesinlikle Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Kesinlikle Katılıyorum		Boş	TOPLAM	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		f	%
	1. Eğitimde bilgisayar kullanılmasının gerekliliğine inanıyorum.	10	2,3	1	0,2	6	1,4	167	37,9	257		58,3	--
2. Bilgisayarlı eğitimle eğitimin kalitesi artacaktır.	4	0,9	3	0,7	28	6,3	214	48,5	192	43,5	--	441	100
3. Eğitimde bilgisayarın kullanımıyla ezberci eğitim anlayışı bırakılacaktır.	17	3,9	54	12,3	67	15,3	129	29,4	172	39,2	2	441	100
4. Eğitimde bilgisayarın kullanılması öğrencinin motivasyonunu artırır.	1	0,2	8	1,8	62	14,1	199	45,3	169	38,5	2	441	100
5. Eğitimde bilgisayarlar öğrencinin düşünme ve anlama yeteneğini geliştirmek için kullanılmalıdır.	16	3,6	45	10,2	46	10,4	217	49,2	117	26,5	--	441	100
6. Bilgisayarlı eğitimde en büyük görev öğrenciye düşmektedir.	16	3,6	78	17,7	71	16,1	194	44,1	81	18,4	1	441	100
7. Eğitimde bilgisayarın kullanılması öğrencilere gerekli ve yeterli bilgi, alışkanlık ve davranış kazandırır.	10	2,3	33	7,5	104	23,6	207	47,0	86	19,5	1	441	100
8. Eğitimde bilgisayarlar öğrencinin daha aktif olmasını sağlar.	6	1,4	25	5,7	52	11,8	223	50,7	134	30,5	1	441	100
9. Sınıfta bilgisayarın kullanımı, öğretmenle öğrenci arasındaki ilişkiyi azaltacaktır.	83	18,9	101	23,0	97	22,1	123	28,0	35	8,0	2	441	100
10. Eğitimde bilgisayarın kullanımıyla öğrenme ve öğretme süreçleri okulun dışına taşacaktır.	15	3,4	37	8,4	70	15,9	207	47,0	111	25,2	1	441	100
11. Sınıfta bilgisayarın kullanımı, öğrenciler arası ilişkiyi azaltır.	64	14,8	143	33,0	62	14,3	123	28,4	41	9,5	8	441	100
12. Eğitimde bilgisayar bireysel öğretimi güçlendirmek için kullanılmalıdır.	14	3,3	51	11,9	58	13,5	219	50,9	88	20,5	11	441	100
13. Bilgisayarlı eğitim öğretmen yetersizliği sorununu giderecektir.	36	8,3	149	34,5	100	23,1	97	22,5	50	11,6	9	441	100

3.1.2. Anne-Babaların Eğitimde Bilgisayar Kullanılmasının Aile Boyutu Hakkındaki Görüşleri

Eğitimde bilgisayarın kullanılmasında anne- babaların aile boyutu açısından görüşlerine ilişkin veriler çizelge 4’te verilmiştir.

Çizelge 4’de anne-babaların en fazla “Kesinlikle Katılmıyorum” seçeneğinde toplandıkları durumların ilk üçü sırasıyla; “eğitimde bilgisayardan yararlanılmasında ailenin etkisi düşüktür (%24,1)”, “eğitimde bilgisayarın kullanımı öğrencinin ailesiyle etkileşimini olumlu etkiler (%9,4)” , “aile bilgisayarla eğitim konusunda baskıcı olmamalıdır (%4,4)” gelmektedir.

Çoğunluğunun kesinlikle katıldığı durumların ilk üçü ise sırasıyla; “çocuğun bilgisayarı sağlıklı bir biçimde kullanmasında aile denetleyici olmalıdır (%62,5)”, “çocuğun bilgisayarla eğitiminde aile teşvik edici rol oynamalıdır (%41,4)”, “bilgisayarın okula girmesi toplumda eğitime olan ilgiyi artıracaktır (%40,1)” olarak gözükmektedir.

Anne babaların eğitimde bilgisayarın kullanılmasını aile açısından değerlendirdiklerinde, denetlemenin kendi ellerinde olması gerektiğine inandıkları ve çocuklarının eğitiminde bilgisayarla çalışmalarını teşvik edici olmaları yönündeki görüşlerinin anlamlı bir tutarlılık içerisinde olduğu anlaşılmaktadır.

Ayrıca anne babaların, eğitimde bilgisayardan yararlanılmasında ailenin etkisi düşüktür maddesine kesinlikle katıldıkları oran yalnızca % 4.8’ dir. Bu durum anne babaların eğitimde bilgisayarın kullanılmasında ailenin önemli bir rolü olduğu gerçeğini bir kez daha vurgulamıştır.

Çizelge 4
Eğitimde Bilgisayarın Kullanılmasında Anne-Babaların Aile Açısından Görüşlerine İlişkin Bulgular

Ailenin Rolü	Kesinlikle Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Kesinlikle Katılıyorum		Boş	TOPLAM	
	F	%	f	%	F	%	f	%	f	%		f	%
	1. Bilgisayarın okula girmesi toplumda eğitime olan ilgiyi artıracaktır.	4	0,9	17	3,9	20	4,5	223	50,6	177		40,1	--
2. Çocuğun bilgisayarla eğitiminde aile teşvik edici rol oynamalıdır.	5	1,1	5	1,1	13	3,0	233	53,3	181	41,4	4	441	100
3. Çocuğun bilgisayarı sağlıklı bir biçimde kullanmasında aile denetleyici olmalıdır.	3	0,7	5	1,1	11	2,5	146	33,2	275	62,5	1	441	100
4. Çocuğun bilgisayarı eğitimde etkili kullanmasında en büyük görev aileye düşer.	12	2,8	37	8,6	57	13,3	204	47,6	119	27,7	12	441	100
5. Eğitimde bilgisayardan yararlanılmasında ailenin etkisi düşüktür.	105	24,1	135	31,0	93	21,3	82	18,8	21	4,8	5	441	100
6. Eğitimde bilgisayar kullanımında aile okulla işbirliği içerisine girmelidir.	4	0,9	24	5,5	41	9,3	238	54,2	132	30,1	2	441	100
7. Eğitimde bilgisayar tv ya da video'dan daha etkili bir araçtır.	16	3,6	62	14,1	44	10,0	158	36,0	159	36,2	2	441	100
8. Eğitimde bilgisayarın kullanımı öğrencinin ailesiyle etkileşimini olumlu etkiler.	41	9,4	68	15,6	98	22,5	176	40,4	53	12,2	5	441	100
9. Çocuğun bilgisayarı kendi eğitimi için yararlı kullanmasında en büyük görev aileye düşer.	9	2,1	49	11,2	74	17,0	153	35,1	151	34,6	5	441	100
10. Aile bilgisayarla eğitim konusunda baskıcı olmamalıdır.	19	4,4	50	11,6	72	16,7	222	51,5	68	15,8	10	441	100

3.1.3. Anne-Babaların Eğitimde Bilgisayar Kullanılmasının Ekonomi Boyutu Hakkındaki Görüşleri

Eğitimde bilgisayarın kullanılmasında anne-babaların ekonomi boyutu açısından görüşlerine ilişkin veriler Çizelge 5’de verilmiştir.

Verilen yanıtlara göre anne-babaların kesinlikle katılmadıkları durumlarda en ön sırayı “bilgisayarın diğer eğitim araçlarından üstün yanı yoktur (%19,6)” almaktadır.

Anne-babaların kesinlikle katıldıkları durumlara gelince, birinci sırada “eğitimde bilgisayarın kullanımı pahalıya mal olur (%17,1)” gelmektedir.

Bilgisayar, ekonomik açıdan pahalı bir araçtır. Bilgisayarın çocukların eğitiminde kullanılması, ailelerin ekonomisinde ciddi bir pay sahibi olmaktadır. Bu konuda anne babaların çizelge 5”deki “eğitimde bilgisayarın kullanımı pahalıya mal olur” maddesine katılmalarındaki oranın en yüksek olması anlamlı bir sonuç olarak değerlendirilebilir.

Çizelge 5”deki “eğitimde bilgisayarlar ucuz ve etkili öğretim yapmak için kullanılır” maddesindeki katılmıyorum oranının en yüksek olması da, “eğitimde bilgisayarın kullanımı pahalıya mal olur” maddesini destekler niteliktedir. Bu sebeple; eğitimde bilgisayarların kullanımının artırılmasında ekonomik açıdan devletin rolünün çok önemli olduğu açıkça anlaşılmaktadır. “Her Okula Bilgisayar” “Her Sınıfa Bilgisayar” “Her Öğretmene Bilgisayar” ve “Her Öğrenciye Bilgisayar” gibi kampanyaların devlet eliyle yürütülmesi olumlu sonuçlar doğuracaktır.

Çizelge 5

Eğitimde Bilgisayarın Kullanılmasında Anne-Babaların Ekonomiklik Açısından Görüşlerine İlişkin Bulgular

Ekonomiklik	Kesinlikle Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Kesinlikle Katılıyorum		Boş	TOPLAM	
	f	%	F	%	f	%	f	%	f	%	f	f	%
	1. Bilgisayarın diğer eğitim araçlarından üstün yanı yoktur.	86	19,6	195	44,5	63	14,4	62	14,2	32	7,3	3	441
2. Eğitimde bilgisayarın kullanımı pahalıya mal olur.	54	12,4	91	21,0	98	22,6	117	27,0	74	17,1	7	441	100
3. Eğitimde bilgisayarlar ucuz ve etkili öğretim yapmak için kullanılır.	44	10,2	166	38,6	96	22,3	84	19,5	40	9,3	11	441	100

3.1.4. Anne-Babaların Eğitimde Bilgisayar Kullanılmasında Öğretmenin Rolü Hakkındaki Görüşleri

Eğitimde bilgisayarın kullanılması her ne kadar olumlu sonuçlar verse de öğretmen faktörü tartışılmaz. Eğitimin sosyal içeriği ve iletişim gerekliliği, öğretmenin eğitimdeki yerinin vazgeçilemez olduğunun göstergeleridir.

Buradan hareketle araştırmanın bir alt maddesi olarak anne babaların eğitimde bilgisayarın kullanılmasındaki görüşlerinin, öğretmen rolü açısından değerlendirilmesi yapılmıştır.

Eğitimde bilgisayarın kullanılmasında anne-babaların öğretmenin rolü açısından görüşlerine ilişkin bulgular Çizelge 6’da verilmiştir

Çizelge 6’da anne-babaların en fazla “Kesinlikle Katılmıyorum” seçeneğinde toplandıkları durumların ilk üçü sırasıyla; “bilgisayar zamanla öğretmenin yerini alacaktır (%24,9)”, “eğitimde bilgisayarın kullanılması öğretmenin her öğrenciye daha çok zaman ayırmasını ve öğrencilerle ilgilenmesini sağlar (%3,6)”, “bilgisayar, öğretmenin kendisini ve öğrencilerin değerlendirmede yardımcı olacaktır (%1,8)” gelmektedir.

Çoğunluğunun kesinlikle katıldığı durumların ilk üçü ise sırasıyla; “eğitimde bilgisayarın kullanımı öğretmene büyük destek sağlayacaktır (% 40,9), “bilgisayar, öğretmenin kendisini ve öğrencilerin değerlendirmede yardımcı olacaktır (% 27,5)”, “eğitimde bilgisayarın kullanılması öğretmenin her öğrenciye daha çok zaman ayırmasını ve öğrencilerle ilgilenmesini sağlar (%20,3)” olarak gözükmektedir.

Çizelge 6’da yer alan “bilgisayar zamanla öğretmenin yerini alacaktır” maddesine katılmadıkları oranın yüksek olması, öğretmenin eğitimdeki rolünün her zaman en önemli faktör olduğu durumunu bir kez daha ortaya çıkarmaktadır.

Çizelge 6
Eğitimde Bilgisayarın Kullanılmasında Anne-Babaların Öğretmenin Rolü Açısından Görüşlerine İlişkin Bulgular

Öğretmenin Rolü	Kesinlikle Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Kesinlikle Katılıyorum		Boş	TOPLAM	
	f	%	F	%	f	%	f	%	f	%	f	f	%
	1. Bilgisayar zamanla öğretmenin yerini alacaktır.	109	24,9	150	34,3	67	15,3	58	13,3	53	12,1	4	441
2. Eğitimde bilgisayarın kullanımı öğretmene büyük destek sağlayacaktır.	5	1,1	18	4,1	32	7,3	205	46,6	180	40,9	1	441	100
3. Bilgisayar, öğretmenin kendisini ve öğrencilerin değerlendirmede yardımcı olacaktır.	8	1,8	58	13,3	47	10,8	204	46,7	120	27,5	4	441	100
4. Eğitimde bilgisayarın kullanılması öğretmenin her öğrenciye daha çok zaman ayırmasını ve öğrencilerle ilgilenmesini sağlar.	16	3,6	41	9,3	75	17,1	218	49,7	89	20,3	2	441	100

3.2. Anne-Babaların Eğitimde Bilgisayar Kullanımına İlişkin Görüşlerinin Karşılaştırmalı Analizi

Anne babaların eğitimde bilgisayar kullanımına ilişkin öğrenim boyutu, aile boyutu, ekonomi boyutu ve öğretmen boyutu hakkındaki görüşleri ile cinsiyetleri, yaşları, eğitim düzeyleri, sosyo-ekonomik düzeyleri ve bilgisayar kullanma bilgileri arasındaki ilişkiler chi kare testi uygulanarak ortaya çıkarılmıştır.

Chi kare sonuçlarına göre aralarında anlamlı bulunan maddeler, anlamlılık düzeyleri 0,05-0,01-0,001 alınarak yorumlanmıştır.

3.2.1. Eğitimde Bilgisayarın Kullanılmasında Anne-Babaların Görüşlerinde Öğrenim Boyutu İle Cinsiyet Arasındaki İlişki

Anne-babaların eğitimde bilgisayarın kullanılmasındaki görüşlerinin öğrenim boyutu ile cinsiyetleri arasında bir ilişkinin olup olmadığını sınamak için yapılan çözümlemede Çizelge 7'deki bulgular elde edilmiştir.

Chi kare test sınaması sonucunda; “bilgisayarlı eğitimle eğitimin kalitesinin artacağı”, “eğitimde bilgisayarın kullanımıyla ezberci eğitim anlayışının bırakılacağı”, “eğitimde bilgisayarın kullanılması öğrenci motivasyonunu artıracaktır”, “eğitimde bilgisayarın kullanılması öğrencilere gerekli ve yeterli bilgi, davranış ve alışkanlık kazandıracaktır”, “sınıfta bilgisayarın kullanımı, öğrenciler arası ilişkiyi azaltacaktır” durumlardaki öğrenim boyutu ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Anne-babaların diğer öğrenim boyutlarına ilişkin görüşlerinin, cinsiyetlerinden bağımsız olduğu anlaşılmıştır.

Bilgisayarlı eğitimle eğitimin kalitesinin artacağı hakkındaki görüşleri ile cinsiyet arasındaki ilişkiyi belirlemek için yapılan chi kare sınamasında chi kare değeri 6,363 olarak bulunmuştur. Bu değer, 2 serbestlik derecesinin 0,05 anlamlılık düzeyinden küçük olduğu için madde anlamlı bulunmuştur. Bu sonuca göre, anne-

babaların bilgisayarlı eğitimle eğitimin kalitesinin artacağı hakkındaki görüşleri ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir ilişki olduğu anlaşılmıştır.

Eğitimde bilgisayarın kullanımıyla ezberci eğitim anlayışının bırakılacağı hakkındaki görüşleri ile cinsiyet arasındaki ilişkide chi kare değeri 11,768 olarak bulunmuştur. Bu değer, 2 serbestlik derecesinin 0,01 anlamlılık düzeyinden küçüktür. Dolayısıyla anne-babaların eğitimde bilgisayarın kullanımıyla ezberci eğitim anlayışının bırakılacağı hakkındaki görüşleri ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir ilişki vardır denilebilir.

Eğitimde bilgisayarın kullanılması öğrencinin motivasyonunu artıracığı hakkındaki görüşleri ile cinsiyet arasındaki ilişkiyi belirlemek için yapılan chi kare sınavında ise, chi kare değeri 7,008 olarak bulunmuştur. Bu değer, 2 serbestlik derecesinin 0,05 anlamlılık düzeyinden küçüktür. Dolayısıyla anne-babaların eğitimde bilgisayarın kullanılması öğrencinin motivasyonunu artıracığı hakkındaki görüşleri ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Eğitimde bilgisayarın kullanılması öğrencilere gerekli ve yeterli bilgi, alışkanlık ve davranış kazandıracığı hakkındaki görüşleri ile cinsiyet arasındaki ilişkiyi belirlemek için yapılan chi kare sınavında ise, chi kare değeri 11,054 olarak bulunmuştur. Bu değer, 2 serbestlik derecesinin 0,01 anlamlılık düzeyinden küçüktür. Anne-babaların eğitimde bilgisayarın kullanılması öğrencilere gerekli ve yeterli bilgi, alışkanlık ve davranış kazandıracığı görüşleri ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Sınıfta bilgisayarın kullanımı, öğrenciler arası ilişkiyi azaltır görüşleri ile cinsiyet arasındaki ilişkiyi belirlemek için yapılan chi kare sınavında ise, chi kare değeri 8,958 olarak bulunmuştur. Bu değer, 2 serbestlik derecesinin 0,05 anlamlılık düzeyinden küçük olduğundan anne-babaların sınıfta bilgisayarın kullanımı, öğrenciler arası ilişkiyi azaltır yönündeki görüşleri ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir ilişki olduğu anlaşılmıştır.

İlişkiye göre, öğrenim boyutu ile cinsiyet arasındaki ilişkide kadınlar lehine anlamlılık bulunmuştur.

Çizelge 7
Öğrenim Boyutu İle Cinsiyet Arasındaki İlişkiye İlişkin Bulgular

Öğrenim	Cinsiyet	Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Toplam		
		F	%	f	%	f	%	f	%	
1. Eğitimde bilgisayar kullanılmasının gerekliliğine inanmıyorum.	K	6	1,9	122	39,0	185	59,1	313	100	Sd = 2
	E	5	4,2	49	40,8	66	55,0	120	100	X ² = 2,056
2. Bilgisayarlı eğitimle eğitimin kalitesi artacaktır.	K	4	1,3	182	58,1	127	40,6	313	100	Sd = 2
	E	3	2,5	54	45,0	63	52,5	120	100	X ² = 6,363*
3. Eğitimde bilgisayarın kullanımıyla ezberci eğitim anlayışı bırakılacaktır.	K	60	19,2	128	41,0	124	39,7	312	100	Sd = 2
	E	10	8,4	68	57,1	41	34,5	119	100	X ² = 11,768**
4. Eğitimde bilgisayarın kullanılması öğrencinin motivasyonunu artırır.	K	5	1,6	177	56,7	130	41,7	312	100	Sd = 2
	E	4	3,4	81	68,1	34	28,6	119	100	X ² = 7,008*
5. Eğitimde bilgisayarlar öğrencinin düşünme ve anlama yeteneğini geliştirmek için kullanılmalıdır.	K	46	14,7	187	59,7	80	25,6	313	100	Sd = 2
	E	11	9,2	74	61,7	35	29,2	120	100	X ² = 2,493
6. Bilgisayarlı eğitimde en büyük görev öğrenciye düşmektedir.	K	68	21,8	194	62,2	50	16,0	312	100	Sd = 2
	E	25	20,8	67	55,8	28	23,3	120	100	X ² = 3,178
7. Eğitimde bilgisayarın kullanılması öğrencilere gerekli ve yeterli bilgi, alışkanlık ve davranış kazandırır.	K	23	7,4	234	75,0	55	17,6	312	100	Sd = 2
	E	20	16,7	73	60,8	27	22,5	120	100	X ² = 11,054**

* = P < .05, ** = P < .01, *** = P < .001

8. Eğitimde bilgisayarlar öğrencinin daha aktif olmasını sağlar.	K	21	6,7	190	60,9	101	32,4	312	100	Sd = 2
	E	10	8,3	81	67,5	29	24,2	120	100	X ² = 2,851
9. Sınıfta bilgisayarın kullanımı, öğretmenle öğrenci arasındaki ilişkiyi azaltacaktır.	K	136	43,7	148	47,6	27	8,7	311	100	Sd = 2
	E	47	39,2	65	54,2	8	6,7	120	100	X ² = 1,616
10. Eğitimde bilgisayarın kullanımıyla öğrenme ve öğretme süreçleri okulun dışına taşacaktır.	K	37	11,8	189	60,4	87	27,8	313	100	Sd = 2
	E	14	11,8	85	71,4	20	16,8	119	100	X ² = 5,862
11. Sınıfta bilgisayarın kullanımı, öğrenciler arası ilişkiyi azaltır.	K	149	48,9	120	39,3	36	11,8	305	100	Sd = 2
	E	56	46,7	60	50,0	4	3,3	120	100	X ² = 8,958*
12. Eğitimde bilgisayar bireysel öğretimi güçlendirmek için kullanılmalıdır.	K	44	14,5	192	63,4	67	22,1	303	100	Sd = 2
	E	20	16,8	82	68,9	17	14,3	119	100	X ² = 3,328
13. Bilgisayarlı eğitim öğretmen yetersizliği sorununu giderecektir.	K	124	40,8	145	47,7	35	11,5	304	100	Sd = 2
	E	60	50,0	46	38,3	14	11,7	120	100	X ² = 3,358

* = P < .05, ** = P < .01, *** = P < .001

3.2.2. Eğitimde Bilgisayarın Kullanılmasında Anne-Babaların Görüşlerinde Öğrenim Boyutu İle Yaş Arasındaki İlişki

Anne-babaların eğitimde bilgisayarın kullanılmasındaki görüşlerinin öğrenim boyutu ile yaşları arasında bir ilişkinin olup olmadığını sınamak için yapılan çözümlemede Çizelge 8'deki bulgular elde edilmiştir.

Chi kare test sınaması sonucunda; “eğitimde bilgisayar kullanılmasının gerekliliğine inandıkları” , “eğitimde bilgisayarların öğrencinin düşünme ve anlama yeteneğini geliştirmek için kullanılması ” , “bilgisayarlı eğitimde en büyük görevin öğrenciye düştüğü”, “eğitimde bilgisayarlar öğrencinin daha aktif olmasını sağlar.” , “eğitimde bilgisayarın kullanımıyla öğrenme öğretme süreçleri okulun dışına taşacaktır” , “sınıfta bilgisayarın kullanımı öğrenciler arası ilişkiyi azaltacaktır” , “eğitimde bilgisayar bireysel öğretimi güçlendirmek için kullanılmalıdır” , “bilgisayarlı eğitim öğretmen yetersizliği sorununu giderecektir.” yönündeki görüşlerinde öğrenim boyutu ile yaş arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Anne-babaların diğer öğrenim boyutlarına ilişkin görüşlerinin yaşlarından bağımsız olduğu anlaşılmaktadır.

Eğitimde bilgisayar kullanılmasının gerekliliğine inandıkları yönündeki görüşleri ile yaşları arasındaki ilişkiyi belirlemek için yapılan chi kare sınamasında chi kare değeri 11,227 olarak bulunmuştur. Bu değer, 2 serbestlik derecesinin 0,01 anlamlılık düzeyinden küçük olduğu için madde anlamlı bulunmuştur. Bu sonuca göre, anne-babaların eğitimde bilgisayar kullanılmasının gerekliliğine inandıkları yönündeki görüşleri ile yaşları arasında anlamlı bir ilişki olduğu ortaya çıkmaktadır.

Eğitimde bilgisayarlar öğrencinin düşünme ve anlama yeteneğini geliştirmek için kullanılmalıdır yönündeki görüşleri ile yaşları arasındaki ilişkiyi belirlemek için yapılan chi kare sınamasında ise, chi kare değeri 9,707 olarak bulunmuştur. Bu değer, 2 serbestlik derecesinin 0,01 anlamlılık düzeyinden küçüktür. Dolayısıyla anne-babaların eğitimde bilgisayarların öğrencinin düşünme ve anlama yeteneğini geliştirmek için kullanılmalıdır yönündeki görüşleri ile yaşları arasında anlamlı bir ilişki vardır .

Bilgisayarlı eğitimde en büyük görevin öğrenciye düştüğü yönündeki görüşleri ile yaşları arasındaki ilişkiyi belirlemek için yapılan chi kare sınavında ise, chi kare değeri 7,652 olarak bulunmuştur. Bulunan bu değer , 2 serbestlik derecesinin 0,05 anlamlılık düzeyinden küçük olduğu görülmektedir. Bu sebeple anne-babaların bilgisayarlı eğitimde en büyük görevin öğrenciye düştüğü yönündeki görüşleri ile yaşları arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Çizelgenin “eğitimde bilgisayarlar öğrencinin daha aktif olmasını sağlar” maddesine ait görüşler ile anne babaların yaşları arasındaki ilişkiyi belirlemek için yapılan chi kare sınavında ise, chi kare değeri 6,303 olarak tespit edilmiştir. Bu değer , 2 serbestlik derecesinin 0,05 anlamlılık düzeyinden küçük çıkmıştır. Dolayısıyla anne-babaların eğitimde bilgisayarlar öğrencinin daha aktif olmasını sağlar yönündeki görüşleri ile yaşları arasında anlamlı bir ilişki olduğu söylenebilir.

Eğitimde bilgisayarın kullanımıyla öğrenme ve öğretme süreçleri okulun dışına taşacaktır yönündeki görüşleri ile yaşları arasındaki ilişkiyi belirlemek için yapılan chi kare sınavında ise, chi kare değeri 6,981 olarak bulunmuştur. Bu değer , 2 serbestlik derecesinin 0,05 anlamlılık düzeyinden küçüktür.. Dolayısıyla anne-babaların eğitimde bilgisayarın kullanımıyla öğrenme ve öğretme süreçleri okulun dışına taşacaktır yönündeki görüşleri ile yaşları arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Anne babaların “sınıfta bilgisayarın kullanımı, öğrenciler arası ilişkiyi azaltır” yönündeki görüşleri ile yaşları arasındaki ilişkiyi belirlemek için yapılan chi kare sınavında, chi kare değeri 21,312 olarak bulunmuştur. Bu değer , 2 serbestlik derecesinin 0,001 anlamlılık düzeyinden küçük olduğundan anne-babaların sınıfta bilgisayarın kullanımı, öğrenciler arası ilişkiyi azaltır yönündeki görüşleri ile yaşları arasında anlamlı bir ilişkinin varlığı ortaya çıkar.

Anketi yanıtlayan anne babaların “eğitimde bilgisayar bireysel öğretimi güçlendirmek için kullanılmalıdır” yönündeki görüşleri ile yaşları arasındaki ilişkiyi belirlemek için yapılan chi kare sınavında ise, chi kare değeri 7,251 çıkmıştır. Bu değer , 2 serbestlik derecesinin 0,05 anlamlılık düzeyinden küçük olduğu için madde anlamlı bulunmuştur. Bu sonuca göre anne-babaların eğitimde bilgisayar bireysel

öğretimi güçlendirmek için kullanılmalıdır yönündeki görüşleri ile yaşları arasında anlamlı bir ilişki olduğu anlaşılmıştır.

Bilgisayarlı eğitim öğretmen yetersizliği sorununu giderecektir yönündeki görüşleri ile yaşları arasındaki ilişkiyi belirlemek için yapılan chi kare sınavında ise, chi kare değeri 32,549 olarak bulunmuştur. Bu değer , 2 serbestlik derecesinin 0,001 anlamlılık düzeyinden küçüktür. Dolayısıyla bu bulgu anne-babaların bilgisayarlı eğitim öğretmen yetersizliği sorununu giderecektir yönündeki görüşleri ile yaşları arasında anlamlı bir ilişkinin olduğunu gösterir şekilde yorumlanabilir.

İlişkiye göre, diğer maddelerde de olduğu gibi anne-babaların yaş ortalaması küçüldükçe öğrenim boyutu açısından çocuklarının eğitimlerinde bilgisayar kullanılmasının gerekliliğine inandıkları ve destekledikleri görülmektedir.

Anne-babaların çocuklarının eğitimleriyle yakından ilgilenmeleri çocuklarının başarı düzeylerini yükseltir. Bu ilgi anne-babanın daha genç olmasıyla, çocuğunun istek ilgi ve beklentilerine yönelik davranmasıyla ilişkilidir. Bu yönüyle eğitimde bilgisayar kullanılmasının öğrenim boyutu ile yaş arasındaki ilişkiye ilişkin maddelerin anne-babaların yaş ortalamaları küçüldükçe artması anlamlı sonuçlar olarak görülmektedir.

Çizelge 8
Öğrenim Boyutu İle Yaş Arasındaki İlişkiye İlişkin Bulgular

Öğrenim	Yaş	Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Toplam		
		F	%	f	%	f	%	f	%	
1. Eğitimde bilgisayar kullanılmasının gerekliliğine inanıyorum.	23-40	8	3,3	80	32,7	157	64,1	245	100	Sd = 2
	41 ve üstü	2	1,1	87	47,8	93	51,1	182	100	$X^2 = 11,227^{**}$
2. Bilgisayarlı eğitimle eğitimin kalitesi artacaktır.	23-40	4	1,6	131	53,5	110	44,9	245	100	Sd = 2
	41 ve üstü	2	1,1	103	56,6	77	42,3	182	100	$X^2 = 5,558$
3. Eğitimde bilgisayarın kullanımıyla ezberci eğitim anlayışı bırakılacaktır.	23-40	43	17,6	114	46,7	87	35,7	244	100	Sd = 2
	41 ve üstü	27	14,9	78	43,1	76	42,0	181	100	$X^2 = 1,851$
4. Eğitimde bilgisayarın kullanılması öğrencinin motivasyonunu artırır.	23-40	7	2,9	143	58,6	94	38,5	244	100	Sd = 2
	41 ve üstü	2	1,1	111	61,3	68	37,6	181	100	$X^2 = 1,680$
5. Eğitimde bilgisayarlar öğrencinin düşünme ve anlama yeteneğini geliştirmek için kullanılmalıdır.	23-40	42	17,1	134	54,7	69	28,2	245	100	Sd = 2
	41 ve üstü	15	8,2	123	67,6	44	24,2	182	100	$X^2 = 9,707^{**}$
6. Bilgisayarlı eğitimde en büyük görev öğrenciye düşmektedir.	23-40	64	26,2	142	58,2	38	15,6	244	100	Sd = 2
	41 ve üstü	28	15,4	117	64,3	37	20,3	182	100	$X^2 = 7,652^*$
7. Eğitimde bilgisayarın kullanılması öğrencilere gerekli ve yeterli bilgi, alışkanlık ve davranış kazandırır.	23-40	30	12,2	175	71,4	40	16,3	245	100	Sd = 2
	41 ve üstü	13	7,1	129	70,9	40	22,0	182	100	$X^2 = 4,484$

* = P < .05, ** = P < .01, *** = P < .001

8. Eğitimde bilgisayarlar öğrencinin daha aktif olmasını sağlar.	23-40	22	9,0	140	57,4	82	33,6	244	100	Sd = 2
	41 ve üstü	9	4,9	125	68,7	48	26,4	182	100	$X^2 = 6,303^*$
9. Sınıfta bilgisayarın kullanımı, öğretmenle öğrenci arasındaki ilişkiyi azaltacaktır.	23-40	104	42,6	127	52,0	13	5,3	244	100	Sd = 2
	41 ve üstü	76	42,0	85	47,0	20	11,0	181	100	$X^2 = 4,931$
10. Eğitimde bilgisayarın kullanımıyla öğrenme ve öğretme süreçleri okulun dışına taşacaktır.	23-40	23	9,4	152	62,0	70	28,6	245	100	Sd = 2
	41 ve üstü	28	15,5	118	65,2	35	19,3	181	100	$X^2 = 6,981^*$
11. Sınıfta bilgisayarın kullanımı, öğrenciler arası ilişkiyi azaltır.	23-40	97	40,6	124	51,9	18	7,5	239	100	Sd = 2
	41 ve üstü	105	58,3	53	29,4	22	12,2	180	100	$X^2 = 21,312^{***}$
12. Eğitimde bilgisayar bireysel öğretimi güçlendirmek için kullanılmalıdır.	23-40	28	11,5	162	66,7	53	21,8	243	100	Sd = 2
	41 ve üstü	36	20,8	108	62,4	29	16,8	173	100	$X^2 = 7,251^*$
13. Bilgisayarlı eğitim öğretmen yetersizliği sorununu giderecektir.	23-40	87	35,5	139	56,7	19	7,8	245	100	Sd = 2
	41 ve üstü	95	54,9	50	28,9	28	16,2	173	100	$X^2 = 32,549^{***}$

* = $P < .05$, ** = $P < .01$, *** = $P < .001$

3.2.3. Eğitimde Bilgisayarın Kullanılmasında Anne-Babaların Görüşlerinde Öğrenim Boyutu İle Eğitim Düzeyi Arasındaki İlişki

Anne-babaların eğitimde bilgisayarın kullanılmasındaki görüşlerinin öğrenim boyutu ile eğitim düzeyi arasında bir ilişkinin olup olmadığını sınamak için yapılan çözümlemede Çizelge 9'daki bulgular elde edilmiştir.

Chi kare sınaması sonucunda; “eğitimde bilgisayar kullanılmasının gerekliliğine inanıyorum”, “bilgisayarlı eğitimle eğitimin kalitesi artacaktır”, “eğitimde bilgisayarın kullanımıyla ezberci eğitim anlayışı bırakılacaktır”, “eğitimde bilgisayarlar öğrencinin düşünme ve anlama yeteneğini geliştirmek için kullanılmalıdır”, “bilgisayarlı eğitimde en büyük görev öğrenciye düşmektedir”, “eğitimde bilgisayarın kullanılması öğrencilere gerekli ve yeterli bilgi, alışkanlık ve davranış kazandırır”, “eğitimde bilgisayarlar öğrencinin daha aktif olmasını sağlar”, “sınıfta bilgisayarın kullanımı, öğretmenle öğrenci arasındaki ilişkiyi azaltacaktır”, “sınıfta bilgisayarın kullanımı, öğrenciler arası ilişkiyi azaltır”, “eğitimde bilgisayar bireysel öğretimi güçlendirmek için kullanılmalıdır”, “bilgisayarlı eğitim öğretmen yetersizliği sorununu giderecektir”, yönündeki görüşlerinde öğrenim boyutu ile eğitim düzeyi arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur.

Anne-babaların ; “Eğitimde bilgisayar kullanılmasının gerekliliğine inanıyorum” yönündeki görüşleri ile eğitim düzeyleri arasındaki ilişkiyi belirlemek için yapılan chi kare sınamasında, chi kare değeri 13,869 olarak bulunmuştur. Bu değer, 4 serbestlik derecesinin 0,01 anlamlılık düzeyinden küçük olduğundan anne-babaların eğitimde bilgisayar kullanılmasının gerekliliğine inanıyorum yönündeki görüşleri ile eğitim düzeyleri arasında anlamlı bir ilişkinin varlığı ortaya çıkar.

Anketi yanıtlayan anne-babaların “Bilgisayarlı eğitimle eğitimin kalitesi artacaktır” yönündeki görüşleri ile eğitim düzeyleri arasındaki ilişkiyi belirlemek için yapılan chi kare sınamasında, chi kare değeri 13,182 olarak bulunmuştur. Bu değer, 4 serbestlik derecesinin 0,05 anlamlılık düzeyinden küçük olduğundan anne-babaların

bilgisayarlı eğitimle eğitimin kalitesi artacaktır yönündeki görüşleri ile eğitim düzeyleri arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu ortaya çıkmaktadır.

Çizelgenin “eğitimde bilgisayarın kullanımıyla ezberci eğitim anlayışı bırakılacaktır” maddesine ait görüşler ile anne-babaların eğitim düzeyleri arasındaki ilişkiyi belirlemek için yapılan chi kare sınavında, chi kare değeri 13,226 olarak bulunmuştur. Bu değer, 4 serbestlik derecesinin 0,05 anlamlılık düzeyinden küçük olduğundan anne-babaların eğitimde bilgisayarın kullanımıyla ezberci eğitim anlayışı bırakılacaktır yönündeki görüşleri ile eğitim düzeyleri arasında anlamlı bir ilişkinin varlığı ortaya çıkar.

Eğitimde bilgisayarlar öğrencinin düşünme ve anlama yeteneğini geliştirmek için kullanılmalıdır yönündeki görüşler ile eğitim düzeyleri arasındaki ilişkiyi belirlemek için yapılan chi kare sınavında, chi kare değeri 29,479 olarak bulunmuştur. Bu değer, 4 serbestlik derecesinin 0,001 anlamlılık düzeyinden küçük olduğundan anne-babaların eğitimde bilgisayarlar öğrencinin düşünme ve anlama yeteneğini geliştirmek için kullanılmalıdır yönündeki görüşleri ile eğitim düzeyleri arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu söylenebilir.

Anne-babaların, “Bilgisayarlı eğitimde en büyük görev öğrenciye düşmektedir” yönündeki görüşleri ile eğitim düzeyleri arasındaki ilişkiyi belirlemek için yapılan chi kare sınavında, chi kare değeri 27,637 olarak bulunmuştur. Bu değer, 4 serbestlik derecesinin 0,001 anlamlılık düzeyinden küçük olduğundan anne-babaların bilgisayarlı eğitimde en büyük görev öğrenciye düşmektedir yönündeki görüşleri ile eğitim düzeyleri arasında anlamlı bir ilişkinin varlığı ortaya çıkar.

Anketi yanıtlayan anne-babaların “eğitimde bilgisayarın kullanılması öğrencilere gerekli ve yeterli bilgi, alışkanlık ve davranış kazandırır” maddesi hakkındaki görüşleri ile eğitim düzeyleri arasındaki ilişkiyi belirlemek için yapılan chi kare sınavında, chi kare değeri 26,508 olarak bulunmuştur. Bu değer, 4 serbestlik derecesinin 0,001 anlamlılık düzeyinden küçük olduğundan anne-babaların eğitimde bilgisayarın

kullanılması öğrencilere gerekli ve yeterli bilgi, alışkanlık ve davranış kazandırır yönündeki görüşleri ile eğitim düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Anne-babaların “eğitimde bilgisayarlar öğrencinin daha aktif olmasını sağlar” yönündeki görüşleri ile eğitim düzeyleri arasındaki ilişkiyi belirlemek için yapılan chi kare sınavında, chi kare değeri 13,417 olarak bulunmuştur. Bu değer, 4 serbestlik derecesinin 0,01 anlamlılık düzeyinden küçük olduğundan anne-babaların eğitimde bilgisayarlar öğrencinin daha aktif olmasını sağlar yönündeki görüşleri ile eğitim düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır denilebilir.

Sınıfta bilgisayarın kullanımı, öğretmenle öğrenci arasındaki ilişkiyi azaltacaktır görüşleri ile eğitim düzeyleri arasındaki ilişkiyi belirlemek için yapılan chi kare sınavında, chi kare değeri 21,990 olarak bulunmuştur. Bu değer, 4 serbestlik derecesinin 0,001 anlamlılık düzeyinden küçük olduğundan anne-babaların sınıfta bilgisayarın kullanımı, öğretmenle öğrenci arasındaki ilişkiyi azaltacaktır görüşleri ile eğitim düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki olduğu söylenebilir.

Anketi yanıtlayan anne-babaların “sınıfta bilgisayarın kullanımı, öğrenciler arası ilişkiyi azaltır” yönündeki görüşleri ile eğitim düzeyleri arasındaki ilişkiyi belirlemek için yapılan chi kare sınavında, chi kare değeri 20,890 olarak bulunmuştur. Bu değer, 4 serbestlik derecesinin 0,001 anlamlılık düzeyinden küçük olduğundan anne-babaların sınıfta bilgisayarın kullanımı, öğrenciler arası ilişkiyi azaltır yönündeki görüşleri ile eğitim düzeyleri arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu ifade edilebilir.

Eğitimde bilgisayar bireysel öğretimi güçlendirmek için kullanılmalıdır yönündeki görüşler ile eğitim düzeyleri arasındaki ilişkiyi belirlemek için yapılan chi kare sınavında, chi kare değeri 16,523 olarak bulunmuştur. Bu değer, 4 serbestlik derecesinin 0,01 anlamlılık düzeyinden küçük olduğundan anne-babaların eğitimde bilgisayar bireysel öğretimi güçlendirmek için kullanılmalıdır yönündeki görüşler ile eğitim düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Anne-babaların “bilgisayarlı eğitim öğretmen yetersizliği sorununu giderecektir” maddesindeki görüşleri ile eğitim düzeyleri arasındaki ilişkiyi belirlemek için yapılan chi kare sınavında, chi kare değeri 30,120 olarak bulunmuştur. Bu değer, 4 serbestlik derecesinin 0,001 anlamlılık düzeyinden küçük olduğundan anne-babaların bilgisayarlı eğitim öğretmen yetersizliği sorununu giderecektir yönündeki görüşleri ile eğitim düzeyleri arasında anlamlı bir ilişkinin varlığı ortaya çıkar.

İlişkiye göre, diğer maddelerde de olduğu gibi anne-babaların eğitim düzeyleri yükseldikçe öğrenim boyutu açısından çocuklarının eğitimlerinde bilgisayar kullanılmasının yararına inandıkları ve destekledikleri görülmektedir.

Anne-babaların eğitim düzeylerinin yüksek oluşuyla eğitimin önemine inanmaları ve kaliteli eğitim için çocuklarına her türlü imkanı sağlama için uğraşları arasında doğru bir orantı vardır. Eğitim düzeyi yükseldikçe görüş açısı, sosyal yapı ve yaşam tarzları değişir. Dolayısıyla eğitime yansması da aynı oranda olumlu olur. Bu yönüyle eğitimde bilgisayar kullanılmasının öğrenim boyutu ile eğitim düzeyi arasındaki ilişkiye ilişkin maddelerin anne-babaların eğitim düzeyleri yükseldikçe artması anlamlı sonuçlar olarak görülmektedir.

Çizelge 9
Öğrenim Boyutu İle Eğitim Düzeyi Arasındaki İlişkiye İlişkin Bulgular

Öğrenim	Eğitim Düzeyi	Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Toplam		
		F	%	f	%	f	%	f	%	
1. Eğitimde bilgisayar kullanılmasının gerekliliğine inanmıyorum.	İlköğretim	1	1,1	39	41,1	55	57,9	95	100	Sd = 4
	Ortaöğretim	9	5,9	57	37,5	86	56,6	152	100	$X^2 = 13,869^{**}$
	Y.öğretim	--	--	74	40,0	111	60,0	185	100	
2. Bilgisayarlı eğitimle eğitimin kalitesi artacaktır.	İlköğretim	--	--	55	57,9	40	42,1	95	100	Sd = 4
	Ortaöğretim	6	3,9	74	48,7	72	47,4	152	100	$X^2 = 13,182^*$
	Y.öğretim	--	--	107	57,8	78	42,2	185	100	
3. Eğitimde bilgisayarın kullanımıyla ezberci eğitim anlayışı bırakılacaktır.	İlköğretim	20	21,3	48	51,1	26	27,7	94	100	Sd = 4
	Ortaöğretim	17	11,2	78	51,3	57	37,5	152	100	$X^2 = 13,226^*$
	Y.öğretim	33	17,9	69	37,5	82	44,6	184	100	
4. Eğitimde bilgisayarın kullanılması öğrencinin motivasyonunu artırır.	İlköğretim	2	2,1	48	51,1	44	46,8	94	100	Sd = 4
	Ortaöğretim	4	2,6	92	60,5	56	36,8	152	100	$X^2 = 4,219$
	Y.öğretim	3	1,6	116	63,0	65	35,3	184	100	
5. Eğitimde bilgisayarlar öğrencinin düşünme ve anlama yeteneğini geliştirmek için kullanılmalıdır.	İlköğretim	6	6,3	48	50,5	41	43,2	95	100	Sd = 4
	Ortaöğretim	14	9,2	96	63,2	42	27,6	152	100	$X^2 = 29,479^{***}$
	Y.öğretim	37	20,0	116	62,7	32	17,3	185	100	
6. Bilgisayarlı eğitimde en büyük görev öğrenciye düşmektedir.	İlköğretim	10	10,5	56	58,9	29	30,5	95	100	Sd = 4
	Ortaöğretim	25	16,6	99	65,5	27	17,9	151	100	$X^2 = 27,637^{***}$
	Y.öğretim	57	30,8	106	57,3	22	11,9	185	100	

7. Eğitimde bilgisayarın kullanılması öğrencilere gerekli ve yeterli bilgi, alışkanlık ve davranış kazandırır.	İlköğretim	9	9,5	51	53,7	35	36,8	95	100	Sd = 4
	Ortaöğretim	16	10,6	114	75,5	21	13,9	151	100	$X^2 = 26,508^{***}$
	Y.öğretim	18	9,7	142	76,8	25	13,5	185	100	
8. Eğitimde bilgisayarlar öğrencinin daha aktif olmasını sağlar.	İlköğretim	10	10,5	67	70,5	18	18,9	95	100	Sd = 4
	Ortaöğretim	14	9,3	94	62,3	43	28,5	151	100	$X^2 = 13,417^{**}$
	Y.öğretim	7	3,8	110	59,5	68	36,8	185	100	
9. Sınıfta bilgisayarın kullanımı, öğretmenle öğrenci arasındaki ilişkiyi azaltacaktır.	İlköğretim	27	28,7	51	54,3	16	17,0	94	100	Sd = 4
	Ortaöğretim	79	52,3	65	43,0	7	4,6	151	100	$X^2 = 21,990^{***}$
	Y.öğretim	75	40,5	98	53,0	12	6,5	185	100	
10. Eğitimde bilgisayarın kullanımıyla öğrenme ve öğretme süreçleri okulun dışına taşacaktır.	İlköğretim	11	11,7	60	63,8	23	24,5	94	100	Sd = 4
	Ortaöğretim	19	12,5	107	70,4	26	17,1	152	100	$X^2 = 9,187$
	Y.öğretim	21	11,4	106	57,3	58	31,4	185	100	
11. Sınıfta bilgisayarın kullanımı, öğrenciler arası ilişkiyi azaltır.	İlköğretim	35	37,6	39	41,9	19	20,4	93	100	Sd = 4
	Ortaöğretim	68	45,9	70	47,3	10	6,8	148	100	$X^2 = 20,890^{***}$
	Y.öğretim	101	55,2	71	38,8	11	6,0	183	100	
12. Eğitimde bilgisayar bireysel öğretimi güçlendirmek için kullanılmalıdır.	İlköğretim	13	13,8	54	57,4	27	28,7	94	100	Sd = 4
	Ortaöğretim	20	13,2	93	61,6	38	25,2	151	100	$X^2 = 16,523^{**}$
	Y.öğretim	31	17,6	126	71,6	19	10,8	176	100	
13. Bilgisayarlı eğitim öğretmen yetersizliği sorununun giderecektir.	İlköğretim	32	33,7	37	38,9	26	27,4	95	100	Sd = 4
	Ortaöğretim	70	46,1	72	47,4	10	6,6	152	100	$X^2 = 30,120^{***}$
	Y.öğretim	82	46,6	81	46,0	13	7,4	176	100	

* = $P < .05$, ** = $P < .01$, *** = $P < .001$

3.2.4. Eğitimde Bilgisayarın Kullanılmasında Anne-Babaların Görüşlerinde Öğrenim Boyutu İle Sosyo-Ekonomik Düzey Arasındaki İlişki

Anne-babaların eğitimde bilgisayarın kullanılmasındaki görüşlerinin öğrenim boyutu ile sosyo-ekonomik düzey arasında bir ilişkinin olup olmadığını sınamak için yapılan çözümlemede Çizelge 10'daki bulgular elde edilmiştir.

Bu bulgulara göre anne-babaların “bilgisayarlı eğitimle eğitimin kalitesi artacaktır”, “eğitimde bilgisayarın kullanımıyla ezberci eğitim anlayışı bırakılacaktır”, “eğitimde bilgisayarın kullanılması öğrencinin motivasyonunu artırır”, “eğitimde bilgisayarlar öğrencinin düşünme ve anlama yeteneğini geliştirmek için kullanılmalıdır”, “bilgisayarlı eğitimde en büyük görev öğrenciye düşmektedir”, “eğitimde bilgisayarın kullanılması öğrencilere gerekli ve yeterli bilgi, alışkanlık ve davranış kazandırır”, “eğitimde bilgisayarlar öğrencinin daha aktif olmasını sağlar”, “sınıfta bilgisayarın kullanımı, öğretmenle öğrenci arasındaki ilişkiyi azaltacaktır”, “sınıfta bilgisayarın kullanımı, öğrenciler arası ilişkiyi azaltır”, “eğitimde bilgisayar bireysel öğretimi güçlendirmek için kullanılmalıdır”, “bilgisayarlı eğitim öğretmen yetersizliği sorununu giderecektir” yönündeki görüşlerinde öğrenim boyutu ile sosyo-ekonomik düzey arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Fakat anne-babaların diğer öğrenim boyutlarına ilişkin görüşlerinin sosyo-ekonomik düzeylerinden bağımsız olduğu ortaya çıkmaktadır.

Anne-babaların “bilgisayarlı eğitimle eğitimin kalitesi artacaktır” maddesindeki görüşleri ile sosyo-ekonomik düzeyleri arasındaki ilişkiyi belirlemek için yapılan chi kare sınamasında, chi kare değeri 26,034 olarak bulunmuştur. Bu değer, 4 serbestlik derecesinin 0,001 anlamlılık düzeyinden küçük olduğundan anne-babaların bilgisayarlı eğitimle eğitimin kalitesi artacaktır maddesindeki görüşleri ile sosyo-ekonomik düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

“Eğitimde bilgisayarın kullanımıyla ezberci eğitim anlayışı bırakılacaktır” yönündeki görüşler ile sosyo-ekonomik düzeyleri arasındaki ilişkiyi belirlemek için yapılan chi kare sınamasında, chi kare değeri 31,623 olarak bulunmuştur. Bu değer, 4

serbestlik derecesinin 0,001 anlamlılık düzeyinden küçük olduğundan anne-babaların eğitimde bilgisayarın kullanımıyla ezberci eğitim anlayışı bırakılacaktır yönündeki görüşleri ile sosyo-ekonomik düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki olduğu söylenebilir.

Anketi yanıtlayan anne babaların “eğitimde bilgisayarın kullanılması öğrencinin motivasyonunu artırır” yönündeki görüşleri ile sosyo-ekonomik düzeyleri arasındaki ilişkiyi belirlemek için yapılan chi kare sınavında, chi kare değeri 22,292 olarak bulunmuştur. Bu değer, 4 serbestlik derecesinin 0,001 anlamlılık düzeyinden küçük olduğundan anne-babaların eğitimde bilgisayarın kullanılması öğrencinin motivasyonunu artırır yönündeki görüşleri ile sosyo-ekonomik düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılır.

Anne-babaların “eğitimde bilgisayarlar öğrencinin düşünme ve anlama yeteneğini geliştirmek için kullanılmalıdır” yönündeki görüşleri ile sosyo-ekonomik düzeyleri arasındaki ilişkiyi belirlemek için yapılan chi kare sınavında, chi kare değeri 17,169 olarak bulunmuştur. Bu değer, 4 serbestlik derecesinin 0,01 anlamlılık düzeyinden küçük olduğundan anne-babaların eğitimde bilgisayarlar öğrencinin düşünme ve anlama yeteneğini geliştirmek için kullanılmalıdır yönündeki görüşleri ile sosyo-ekonomik düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

“Bilgisayarlı eğitimde en büyük görev öğrenciye düşmektedir” maddesindeki görüşler ile sosyo-ekonomik düzeyleri arasındaki ilişkiyi belirlemek için yapılan chi kare sınavında, chi kare değeri 19,226 olarak bulunmuştur. Bu değer, 4 serbestlik derecesinin 0,01 anlamlılık düzeyinden küçük olduğundan anne-babaların bilgisayarlı eğitimde en büyük görev öğrenciye düşmektedir yönündeki görüşleri ile sosyo-ekonomik düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki olduğu söylenebilir.

Anne-babaların “eğitimde bilgisayarın kullanılması öğrencilere gerekli ve yeterli bilgi, alışkanlık ve davranış kazandırır” yönündeki görüşleri ile sosyo-ekonomik düzeyleri arasındaki ilişkiyi belirlemek için yapılan chi kare sınavında, chi kare değeri 43,301 olarak bulunmuştur. Bu değer, 4 serbestlik derecesinin 0,001 anlamlılık düzeyinden küçük olduğundan anne-babaların eğitimde bilgisayarın kullanılması

öğrencilere gerekli ve yeterli bilgi, alışkanlık ve davranış kazandırır yönündeki görüşleri ile sosyo-ekonomik düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Çizelgedeki “eğitimde bilgisayarlar öğrencinin daha aktif olmasını sağlar” maddesindeki anne-baba görüşleri ile sosyo-ekonomik düzeyleri arasındaki ilişkiyi belirlemek için yapılan chi kare sınavında, chi kare değeri 11,216 olarak bulunmuştur. Bu değer, 4 serbestlik derecesinin 0,05 anlamlılık düzeyinden küçük olduğundan anne-babaların eğitimde bilgisayarlar öğrencinin daha aktif olmasını sağlar” yönündeki görüşleri ile sosyo-ekonomik düzeyleri arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu ifade edilebilir.

“Sınıfta bilgisayarın kullanımı, öğretmenle öğrenci arasındaki ilişkiyi azaltacaktır” yönündeki görüşleri ile sosyo-ekonomik düzeyleri arasındaki ilişkiyi belirlemek için yapılan chi kare sınavında, chi kare değeri 37,591 olarak bulunmuştur. Bu değer, 4 serbestlik derecesinin 0,001 anlamlılık düzeyinden küçük olduğundan anne-babaların sınıfta bilgisayarın kullanımı, öğretmenle öğrenci arasındaki ilişkiyi azaltacaktır yönündeki görüşleri ile sosyo-ekonomik düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki olduğu söylenebilir.

Anketi yanıtlayan anne-babaların “sınıfta bilgisayarın kullanımı, öğrenciler arası ilişkiyi azaltır” yönündeki görüşleri ile sosyo-ekonomik düzeyleri arasındaki ilişkiyi belirlemek için yapılan chi kare sınavında, chi kare değeri 48,473 olarak bulunmuştur. Bu değer, 4 serbestlik derecesinin 0,001 anlamlılık düzeyinden küçük olduğundan anne-babaların sınıfta bilgisayarın kullanımı, öğrenciler arası ilişkiyi azaltır yönündeki görüşleri ile sosyo-ekonomik düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Anne-babaların “eğitimde bilgisayar bireysel öğretimi güçlendirmek için kullanılmalıdır” yönündeki görüşleri ile sosyo-ekonomik düzeyleri arasındaki ilişkiyi belirlemek için yapılan chi kare sınavında, chi kare değeri 24,558 olarak bulunmuştur. Bu değer, 4 serbestlik derecesinin 0,001 anlamlılık düzeyinden küçük olduğundan anne-babaların eğitimde bilgisayar bireysel öğretimi güçlendirmek için

kullanılmalıdır yönündeki görüşleri ile sosyo-ekonomik düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki olduğu ifade edilebilir.

“Bilgisayarlı eğitim öğretmen yetersizliği sorununu giderecektir” maddesindeki anne-baba görüşleri ile sosyo-ekonomik düzeyleri arasındaki ilişkiyi belirlemek için yapılan chi kare sınavında, chi kare değeri 68,479 olarak bulunmuştur. Bu değer, 4 serbestlik derecesinin 0,001 anlamlılık düzeyinden küçük olduğundan anne-babaların bilgisayarlı eğitim öğretmen yetersizliği sorununu giderecektir maddesindeki anne-baba görüşleri ile sosyo-ekonomik düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

İlişkiye göre, diğer maddelerde de olduğu gibi anne-babaların sosyo-ekonomik düzeyleri yükseldikçe öğrenim boyutu açısından çocuklarının eğitimlerinde bilgisayar kullanılmasının gerekliliğine ve yararına inandıkları, destekledikleri görülmektedir.

Bilgisayar olgusu halen maliyeti yüksek olup her bireyin rahatlıkla edinebileceği bir alet değildir. Sosyo-ekonomik düzeyi yüksek ailelerin çocuklarına eğitimleri için bu imkanı sağlama durumu dolayısıyla daha fazladır. Bu yönüyle eğitimde bilgisayar kullanılmasının öğrenim boyutu ile sosyo-ekonomik düzey arasındaki ilişkiye ilişkin maddelerin anne-babaların sosyo-ekonomik düzeyleri yükseldikçe artması anlamlı sonuçlar olarak yorumlanabilir.

Çizelge 10
Öğrenim Boyutu İle Sosyo-Ekonomik Düzey Arasındaki İlişkiye İlişkin Bulgular

Öğrenim	Sosyo-ekonomi düzeyi	Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Toplam		
		F	%	f	%	f	%	f	%	
1. Eğitimde bilgisayar kullanılmasının gerekliliğine inanmıyorum.	Düşük	--	--	18	43,9	23	56,1	41	100	Sd = 4
	Orta	5	3,4	51	34,7	91	61,9	147	100	$X^2 = 3,546$
	İyi	5	2,0	101	41,4	138	56,6	244	100	
2. Bilgisayarlı eğitimle eğitimin kalitesi artacaktır.	Düşük	--	--	33	80,5	8	19,5	41	100	Sd = 4
	Orta	2	1,4	59	40,1	86	58,5	147	100	$X^2 = 26,034^{***}$
	İyi	4	1,6	144	59,0	96	39,3	244	100	
3. Eğitimde bilgisayarın kullanımıyla ezberci eğitim anlayışı bırakılacaktır.	Düşük	17	41,5	17	41,5	7	17,1	41	100	Sd = 4
	Orta	12	8,2	63	43,2	71	48,6	146	100	$X^2 = 31,623^{***}$
	İyi	41	16,9	115	47,3	87	35,8	243	100	
4. Eğitimde bilgisayarın kullanılması öğrencinin motivasyonunu artırır.	Düşük	--	--	18	43,9	23	56,1	41	100	Sd = 4
	Orta	7	4,8	74	50,3	66	44,9	147	100	$X^2 = 22,292^{***}$
	İyi	2	0,8	164	67,8	76	31,4	242	100	
5. Eğitimde bilgisayarlar öğrencinin düşünme ve anlama yeteneğini geliştirmek için kullanılmalıdır.	Düşük	1	2,4	20	48,8	20	48,8	41	100	Sd = 4
	Orta	19	12,9	84	57,1	44	29,9	147	100	$X^2 = 17,169^{**}$
	İyi	37	15,2	156	63,9	51	20,9	244	100	
6. Bilgisayarlı eğitimde en büyük görev öğrenciye düşmektedir.	Düşük	2	4,9	23	56,1	16	39,0	41	100	Sd = 4
	Orta	33	22,4	85	57,8	29	19,7	147	100	$X^2 = 19,226^{**}$
	İyi	57	23,5	153	63,0	33	13,6	243	100	

7. Eğitimde bilgisayarın kullanılması öğrencilere gerekli ve yeterli bilgi, alışkanlık ve davranış kazandırır.	Düşük	2	4,9	20	48,8	19	46,3	41	100	Sd = 4
	Orta	26	17,7	90	61,2	31	21,1	147	100	$X^2 = 43,301^{***}$
	İyi	15	6,2	197	81,1	31	12,8	243	100	
8. Eğitimde bilgisayarlar öğrencinin daha aktif olmasını sağlar.	Düşük	3	7,3	34	82,9	4	9,8	41	100	Sd = 4
	Orta	14	9,5	85	57,8	48	32,7	147	100	$X^2 = 11,216^*$
	İyi	14	5,8	152	62,6	77	31,7	243	100	
9. Sınıfta bilgisayarın kullanımı, öğretmenle öğrenci arasındaki ilişkiyi azaltacaktır.	Düşük	8	19,5	20	48,8	13	31,7	41	100	Sd = 4
	Orta	68	46,6	68	46,6	10	6,8	146	100	$X^2 = 37,591^{***}$
	İyi	105	43,2	126	51,9	12	4,9	243	100	
10. Eğitimde bilgisayarın kullanımıyla öğrenme ve öğretme süreçleri okulun dışına taşacaktır.	Düşük	4	9,8	22	53,7	15	36,6	41	100	Sd = 4
	Orta	17	11,6	86	58,5	44	29,9	147	100	$X^2 = 8,507$
	İyi	30	12,3	165	67,9	48	19,8	243	100	
11. Sınıfta bilgisayarın kullanımı, öğrenciler arası ilişkiyi azaltır.	Düşük	11	26,8	14	34,1	16	39,0	41	100	Sd = 4
	Orta	69	48,3	67	46,9	7	4,9	143	100	$X^2 = 48,473^{***}$
	İyi	124	51,7	99	41,3	17	7,1	240	100	
12. Eğitimde bilgisayar bireysel öğretimi güçlendirmek için kullanılmalıdır.	Düşük	5	12,2	20	48,8	16	39,0	41	100	Sd = 4
	Orta	23	15,8	83	56,8	40	27,4	146	100	$X^2 = 24,558^{***}$
	İyi	36	15,4	170	72,6	28	12,0	234	100	
13. Bilgisayarlı eğitim öğretmen yetersizliği sorununu giderecektir.	Düşük	4	9,8	17	41,5	20	48,8	41	100	Sd = 4
	Orta	71	48,3	61	41,5	15	10,2	147	100	$X^2 = 68,479^{***}$
	İyi	109	46,4	112	47,7	14	6,0	235	100	

* = P < .05, ** = P < .01, *** = P < .001

3.2.5. Eğitimde Bilgisayarın Kullanılmasında Anne-Babaların Görüşlerinde Öğrenim Boyutu İle Bilgisayar Kullanmayı Bilme Arasındaki İlişki

Çizelge 11’de anne-babaların eğitimde bilgisayarın kullanılmasındaki görüşlerinin öğrenim boyutu ile bilgisayar kullanmayı bilme arasında bir ilişkinin olup olmadığını sınamak için yapılan çözümlemede elde edilen bulgular sunulmuştur.

Buna göre anne-babaların, “eğitimde bilgisayarın kullanımıyla ezberci eğitim anlayışı bırakılacaktır”, “eğitimde bilgisayarlar öğrencinin düşünme ve anlama yeteneğini geliştirmek için kullanılmalıdır”, “bilgisayarlı eğitimde en büyük görev öğrenciye düşmektedir”, “eğitimde bilgisayarlar öğrencinin daha aktif olmasını sağlar”, “eğitimde bilgisayarın kullanımıyla öğrenme ve öğretme süreçleri okulun dışına taşacaktır”, “sınıfta bilgisayarın kullanımı, öğrenciler arası ilişkiyi azaltır” görüşlerinde öğrenim boyutu ile bilgisayar kullanmayı bilme arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur.

Eğitimde bilgisayarın kullanımıyla ezberci eğitim anlayışı bırakılacaktır yönündeki görüşleri ile bilgisayar kullanma bilgileri arasındaki ilişkiyi belirlemek için yapılan chi kare sınavında chi kare değeri 13,442 olarak bulunmuştur. Bu değer , 2 serbestlik derecesinin 0,01 anlamlılık düzeyinden küçüktür. Dolayısıyla anne-babaların eğitimde bilgisayarın kullanımıyla ezberci eğitim anlayışı bırakılacaktır yönündeki görüşleri ile bilgisayar kullanma bilgileri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Eğitimde bilgisayarlar öğrencinin düşünme ve anlama yeteneğini geliştirmek için kullanılmalıdır yönündeki görüşleri ile bilgisayar kullanma bilgileri arasındaki ilişkiyi belirlemek için yapılan chi kare sınavında chi kare değeri 20,858 olarak bulunmuştur. Bu değer , 2 serbestlik derecesinin 0,001 anlamlılık düzeyinden küçük olduğundan anne-babaların “eğitimde bilgisayarlar öğrencinin düşünme ve anlama yeteneğini geliştirmek için kullanılmalıdır” yönündeki görüşleri ile bilgisayar kullanma bilgileri arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu sonucuna varılmıştır.

Bilgisayarlı eğitimde en büyük görev öğrenciye düşmektedir yönündeki görüşleri ile bilgisayar kullanma bilgileri arasındaki ilişkiyi belirlemek için yapılan chi

kare sınavında ise, chi kare değeri 10,775 olarak bulunmuştur. Bu değer , 2 serbestlik derecesinin 0,01 anlamlılık düzeyinden küçüktür. Dolayısıyla anne-babaların bilgisayarlı eğitimde en büyük görev öğrenciye düşmektedir yönündeki görüşleri ile bilgisayar kullanma bilgileri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Eğitimde bilgisayarlar öğrencinin daha aktif olmasını sağlar yönündeki görüşleri ile bilgisayar kullanma bilgileri arasındaki ilişkiyi belirlemek için yapılan chi kare sınavında chi kare değeri 14,136 olarak bulunmuştur. Bu değer , 2 serbestlik derecesinin 0,01 anlamlılık düzeyinden küçüktür. Dolayısıyla anne-babaların eğitimde bilgisayarlar öğrencinin daha aktif olmasını sağlar yönündeki görüşleri ile bilgisayar kullanma bilgileri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Eğitimde bilgisayarın kullanımıyla öğrenme ve öğretme süreçleri okulun dışına taşacaktır yönündeki görüşleri ile bilgisayar kullanma bilgileri arasındaki ilişkiyi belirlemek için yapılan chi kare sınavında chi kare değeri 7,363 olarak bulunmuştur. Bu değer , 2 serbestlik derecesinin 0,01 anlamlılık düzeyinden küçük olmasından dolayı anne-babaların eğitimde bilgisayarın kullanımıyla öğrenme ve öğretme süreçleri okulun dışına taşacaktır yönündeki görüşleri ile bilgisayar kullanma bilgileri arasında anlamlı bir ilişki doğurmuştur.

Sınıfta bilgisayarın kullanımı, öğrenciler arası ilişkiyi azaltır yönündeki görüşleri ile bilgisayar kullanma bilgileri arasındaki ilişkiyi belirlemek için yapılan chi kare sınavında ise, chi kare değeri 14,669 olarak bulunmuştur. Bu değer , 2 serbestlik derecesinin 0,05 anlamlılık düzeyinden küçüktür. Dolayısıyla anne-babaların sınıfta bilgisayarın kullanımı, öğrenciler arası ilişkiyi azaltır yönündeki görüşleri ile bilgisayar kullanma bilgileri arasında anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Bu anlamlı ilişki, anne-babaların bilgisayar kullanma bilgilerinin olması lehinedir. Diğer maddelerde de olduğu gibi anne-babaların bilgisayar kullanma bilgileri oldukça ve bilgisayarın yararlarını bildikçe çocuklarının eğitimlerinde bilgisayar kullanılmasının da gerekliliğine ve yararına inandıkları, destekledikleri görülmektedir.

Çizelge 11
Öğrenim Boyutu İle Bilgisayar Kullanmayı Bilme Arasındaki İlişkiye İlişkin Bulgular

Öğrenim	Bilgisayar Bilme	Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Toplam		
		F	%	f	%	f	%	f	%	
1. Eğitimde bilgisayar kullanılmasının gerekliliğine inanıyorum.	Evet	5	2,0	96	39,2	144	58,8	245	100	Sd = 2
	Hayır	5	2,8	72	40,2	102	57,0	179	100	X ² = .334
2. Bilgisayarlı eğitimle eğitimin kalitesi artacaktır.	Evet	2	,8	139	56,7	104	42,4	245	100	Sd = 2
	Hayır	4	2,2	95	53,1	80	44,7	179	100	X ² = 1,842
3. Eğitimde bilgisayarın kullanımıyla ezberci eğitim anlayışı bırakılacaktır.	Evet	39	16,0	95	38,9	110	45,1	244	100	Sd = 2
	Hayır	31	17,4	97	54,5	50	28,1	178	100	X ² = 13,442 ^{**}
4. Eğitimde bilgisayarın kullanılması öğrencinin motivasyonunu artırır.	Evet	4	1,6	151	61,9	89	36,5	244	100	Sd = 2
	Hayır	5	2,8	103	57,9	70	39,3	178	100	X ² = 1,158
5. Eğitimde bilgisayarlar öğrencinin düşünme ve anlama yeteneğini geliştirmek için kullanılmalıdır.	Evet	45	18,4	152	62,0	48	19,6	245	100	Sd = 2
	Hayır	11	6,1	106	59,2	62	34,6	179	100	X ² = 20,858 ^{***}
6. Bilgisayarlı eğitimde en büyük görev öğrenciye düşmektedir.	Evet	60	24,6	151	61,9	33	13,5	244	100	Sd = 2
	Hayır	30	16,8	104	58,1	45	25,1	179	100	X ² = 10,775 ^{**}
7. Eğitimde bilgisayarın kullanılması öğrencilere gerekli ve yeterli bilgi, alışkanlık ve davranış kazandırır.	Evet	24	9,8	183	74,7	38	15,5	245	100	Sd = 2
	Hayır	18	10,1	117	65,7	43	24,2	178	100	X ² = 5,204
8. Eğitimde bilgisayarlar öğrencinin daha aktif olmasını sağlar.	Evet	14	5,7	138	56,6	92	37,7	244	100	Sd = 2
	Hayır	13	7,3	129	72,1	37	20,7	179	100	X ² = 14,136 ^{**}

* = P < .05, ** = P < .01, *** = P < .001

9. Sınıfta bilgisayarın kullanımı, öğretmenle öğrenci arasındaki ilişkiyi azaltacaktır.	Evet	105	43,0	123	50,4	16	6,6	244	100	Sd = 2
	Hayır	69	38,8	90	50,6	19	10,7	178	100	$X^2 = 2,558$
10. Eğitimde bilgisayarın kullanımıyla öğrenme ve öğretme süreçleri okulun dışına taşacaktır.	Evet	30	12,3	141	57,8	73	29,9	244	100	Sd = 2
	Hayır	20	11,2	125	69,8	34	19,0	179	100	$X^2 = 7,363^*$
11. Sınıfta bilgisayarın kullanımı, öğrenciler arası ilişkiyi azaltır.	Evet	123	50,6	108	44,4	12	4,9	243	100	Sd = 2
	Hayır	75	43,1	71	40,8	28	16,1	174	100	$X^2 = 14,669^{**}$
12. Eğitimde bilgisayar bireysel öğretimi güçlendirmek için kullanılmalıdır.	Evet	35	14,8	155	65,7	46	19,5	236	100	Sd = 2
	Hayır	27	15,2	114	64,0	37	20,8	178	100	$X^2 = .134$
13. Bilgisayarlı eğitim öğretmen yetersizliği sorununu giderecektir.	Evet	108	45,6	107	45,1	22	9,3	237	100	Sd = 2
	Hayır	70	39,1	82	45,8	27	15,1	179	100	$X^2 = 3,919$

* = $P < .05$, ** = $P < .01$, *** = $P < .001$

3.2.6. Eğitimde Bilgisayarın Kullanılmasında Anne-Babaların Görüşlerinde Ailenin Rolü İle Cinsiyet Arasındaki İlişki

Anne-babaların eğitimde bilgisayarın kullanılmasındaki görüşlerinin ailenin rolü ile cinsiyet arasında bir ilişkinin olup olmadığını sınamak için yapılan çözümlemede Çizelge 12'deki bulgular elde edilmiştir.

Buna göre anne-babaların “çocuğun bilgisayarı sağlıklı bir biçimde kullanmasında aile denetleyici olmalıdır”, “çocuğun bilgisayarı eğitimde etkili kullanmasında en büyük görev aileye düşer”, “çocuğun bilgisayarı kendi eğitimi için yararlı kullanmasında en büyük görev aileye düşer” yönündeki görüşlerinde ailenin rolü ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur.

Çocuğun bilgisayarı sağlıklı bir biçimde kullanmasında aile denetleyici olmalıdır yönündeki görüşleri ile cinsiyetleri arasındaki ilişkide chi kare değeri 10,485 olarak bulunmuştur. Bu değer, 2 serbestlik derecesinin 0,01 anlamlılık düzeyinden küçük olmasından anne-babaların çocuğun bilgisayarı sağlıklı bir biçimde kullanmasında aile denetleyici olmalıdır görüşleri ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Çocuğun bilgisayarı eğitimde etkili kullanmasında en büyük görev aileye düşer yönündeki görüşleri ile cinsiyetleri arasındaki ilişkide chi kare değeri 7,307 olarak bulunmuştur. Bu değer, 2 serbestlik derecesinin 0,05 anlamlılık düzeyinden küçük olmasından anne-babaların çocuğun bilgisayarı eğitimde etkili kullanmasında en büyük görev aileye düşer yönündeki görüşleri ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir ilişki vardır denilebilir.

Çocuğun bilgisayarı kendi eğitimi için yararlı kullanmasında en büyük görev aileye düşer görüşleri ile cinsiyetleri arasındaki ilişkide, chi kare değeri 7,606 olarak bulunmuştur. Bu değerler, 2 serbestlik derecesinin 0,05 anlamlılık düzeyinden küçük olmasından dolayı anne-babaların, çocuğun bilgisayarı kendi eğitimi için yararlı

kullanmasında en büyük görev aileye düşer yöndeki görüşleri ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir ilişki olduğu ifade edilebilir.

İlişkiye göre, diğer maddelerde de olduğu gibi anketi yanıtlayan anne-babalardan, annelerin açık bir farkla çocuklarının eğitimlerinde bilgisayar kullanılmasının ailenin desteği ile sağlanacağına inandıkları ve destekledikleri, ailenin bu konuda denetleyici olması gerekliliğini savundukları görülmektedir.

Ailede çocuğun eğitiminde annenin etkisinin büyüklüğü bir gerçektir. Annenin çocuğa yaklaşımı, ev içinde çalışma ortamını düzenlemesi ve belli bir disiplinle çocuğun çalışmasını sağlama daha çoğunlukla annelerin yerine getirdiği sorumluluklar arasındadır. Bu yönüyle eğitimde bilgisayar kullanılmasının aile boyutu ile cinsiyet arasındaki ilişkiye ilişkin maddelerin annelerin lehine olması anlamlı sonuç olarak karşılanabilir.

Çizelge 12
Ailenin Rolü İle Cinsiyet Arasındaki İlişkiye İlişkin Bulgular

Ailenin Rolü	Cinsiyet	Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Toplam		
		f	%	f	%	f	%	f	%	
1. Bilgisayarın okula girmesi toplumda eğitime olan ilgiyi artıracaktır.	K	13	4,2	176	56,2	124	39,6	313	100	Sd = 2
	E	8	6,7	63	52,5	49	40,8	120	100	X ² = 1,381
2. Çocuğun bilgisayarla eğitiminde aile teşvik edici rol oynamalıdır.	K	5	1,6	175	56,5	130	41,9	310	100	Sd = 2
	E	5	4,2	70	58,8	44	37,0	119	100	X ² = 3,079
3. Çocuğun bilgisayarı sağlıklı bir biçimde kullanmasında aile denetleyici olmalıdır.	K	5	1,6	96	30,8	211	67,6	312	100	Sd = 2
	E	3	2,5	56	46,7	61	50,8	120	100	X ² = 10,485**
4. Çocuğun bilgisayarı eğitimde etkili kullanmasında en büyük görev aileye düşer.	K	30	10,0	178	59,1	93	30,9	301	100	Sd = 2
	E	19	15,8	78	65,0	23	19,2	120	100	X ² = 7,307*
5. Eğitimde bilgisayardan yararlanılmasında ailenin etkisi düşüktür.	K	176	57,1	115	37,3	17	5,5	308	100	Sd = 2
	E	59	49,2	57	47,5	4	3,3	120	100	X ² = 4,061
6. Eğitimde bilgisayar kullanımında aile okulla işbirliği içerisine girmelidir.	K	19	6,1	198	63,7	94	30,2	311	100	Sd = 2
	E	9	7,5	77	64,2	34	28,3	120	100	X ² = ,366
7. Eğitimde bilgisayar tv ya da video'dan daha etkili bir araçtır.	K	58	18,6	142	45,7	111	35,7	311	100	Sd = 2
	E	17	14,2	58	48,3	45	37,5	120	100	X ² = 1,212
8. Eğitimde bilgisayarın kullanımı öğrencinin ailesiyle etkileşimini olumlu etkiler.	K	79	25,6	190	61,7	39	12,7	308	100	Sd = 2
	E	24	20,0	83	69,2	13	10,8	120	100	X ² = 2,140

* = P < .05, ** = P < .01, *** = P < .001

9. Çocuğun bilgisayarı kendi eğitimi için yararlı kullanmasında en büyük görev aileye düşer.	K	32	10,4	160	51,8	117	37,9	309	100	Sd = 2
	E	22	18,5	65	54,6	32	26,9	119	100	$X^2 = 7,606^*$
10. Aile bilgisayarla eğitim konusunda baskıcı olmamalıdır.	K	51	16,8	207	68,3	45	14,9	303	100	Sd = 2
	E	17	14,2	81	67,5	22	18,3	120	100	$X^2 = 1,046$

* = P < .05, ** = P < .01, *** = P < .001

3.2.7. Eğitimde Bilgisayarın Kullanılmasında Anne-Babaların Görüşlerinde Ailenin Rolü ile Yaş Arasındaki İlişki

Anne-babaların eğitimde bilgisayarın kullanılmasındaki görüşlerinin ailenin rolü ile yaş arasında bir ilişkinin olup olmadığını sınamak için yapılan çözümlemede Çizelge 13'deki bulgular elde edilmiştir.

Buna göre anne-babaların “bilgisayarın okula girmesi toplumda eğitime olan ilgiyi artıracaktır”, “çocuğun bilgisayarı eğitimde etkili kullanmasında en büyük görev aileye düşer”, “eğitimde bilgisayardan yararlanılmasında ailenin etkisi düşüktür”, “eğitimde bilgisayar tv ya da video'dan daha etkili bir araçtır”, “eğitimde bilgisayarın kullanımı öğrencinin ailesiyle etkileşimini olumlu etkiler”, “çocuğun bilgisayarı kendi eğitimi için yararlı kullanmasında en büyük görev aileye düşer”, “aile bilgisayarla eğitim konusunda baskıcı olmamalıdır” yönündeki görüşlerinde ailenin rolü ile yaş arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Anne-babaların ailenin rolüne ilişkin diğer görüşlerinin yaşlarından bağımsız olduğu anlaşılmaktadır.

Anne-babaların “bilgisayarın okula girmesi toplumda eğitime olan ilgiyi artıracaktır” yönündeki görüşleri ile yaşları arasındaki ilişkide chi kare değeri 23,965 olarak bulunmuştur. Bu değer, 2 serbestlik derecesinin 0,001 anlamlılık düzeyinden küçük olmasından dolayı anne-babaların bilgisayarın okula girmesi toplumda eğitime olan ilgiyi artıracaktır yönündeki görüşleri ile yaşları arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Anketi yanıtlayan anne-babaların “çocuğun bilgisayarı eğitimde etkili kullanmasında en büyük görev aileye düşer” yönündeki görüşleri ile yaşları arasındaki ilişkide chi kare değeri 11,755 olarak bulunmuştur. Bu değer, 2 serbestlik derecesinin 0,01 anlamlılık düzeyinden küçük olmasından dolayı anne-babaların çocuğun bilgisayarı eğitimde etkili kullanmasında en büyük görev aileye düşer yönündeki görüşleri ile yaşları arasında anlamlı bir ilişki olduğu söylenebilir.

Çizelgedeki “eğitimde bilgisayardan yararlanılmasında ailenin etkisi düşüktür” maddesine ait görüşler ile yaşları arasındaki ilişkide chi kare değeri 7,298 olarak

bulunmuştur. Bu değer, 2 serbestlik derecesinin 0,05 anlamlılık düzeyinden küçük olmasından dolayı anne-babaların eğitimde bilgisayardan yararlanılmasında ailenin etkisi düşüktür maddesine ait görüşleri ile yaşları arasında anlamlı bir ilişkinin varlığından söz edilebilir.

“Eğitimde bilgisayar tv ya da video’dan daha etkili bir araçtır” yönündeki görüşler ile anne-babaların yaşları arasındaki ilişkide chi kare değeri 26,457 olarak bulunmuştur. Bu değer, 2 serbestlik derecesinin 0,001 anlamlılık düzeyinden küçük olmasından dolayı anne-babaların eğitimde bilgisayar tv ya da video’dan daha etkili bir araçtır” yönündeki görüşleri ile yaşları arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Anne-babaların “eğitimde bilgisayarın kullanımı öğrencinin ailesiyle etkileşimini olumlu etkiler” yönündeki görüşleri ile yaşları arasındaki ilişkide chi kare değeri 14,347 olarak bulunmuştur. Bu değer, 2 serbestlik derecesinin 0,01 anlamlılık düzeyinden küçük olmasından dolayı anne-babaların eğitimde bilgisayarın kullanımı öğrencinin ailesiyle etkileşimini olumlu etkiler yönündeki görüşleri ile yaşları arasında anlamlı bir ilişki vardır denilebilir.

Anketi yanıtlayan anne-babaların “çocuğun bilgisayarı kendi eğitimi için yararlı kullanmasında en büyük görev aileye düşer” yönündeki görüşleri ile yaşları arasındaki ilişkide chi kare değeri 15,389 olarak bulunmuştur. Bu değer, 2 serbestlik derecesinin 0,001 anlamlılık düzeyinden küçük olmasından dolayı anne-babaların çocuğun bilgisayarı kendi eğitimi için yararlı kullanmasında en büyük görev aileye düşer yönündeki görüşleri ile yaşları arasında anlamlı bir ilişki vardır.

“Aile bilgisayarla eğitim konusunda baskıcı olmamalıdır” yönündeki görüşleri ile yaşları arasındaki ilişkide chi kare değeri 19,973 olarak bulunmuştur. Bu değer, 2 serbestlik derecesinin 0,001 anlamlılık düzeyinden küçük olmasından dolayı anne-babaların aile bilgisayarla eğitim konusunda baskıcı olmamalıdır yönündeki görüşleri ile yaşları arasında anlamlı bir ilişki olduğu söylenebilir.

Çizelge 13
Ailenin Rolü İle Yaş Arasındaki İlişkiye İlişkin Bulgular

Ailenin Rolü	Yaş	Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Toplam		
		f	%	f	%	f	%	f	%	
1. Bilgisayarın okula girmesi toplumda eğitime olan ilgiyi artıracaktır.	23-40	16	6,5	111	45,3	118	48,2	245	100	Sd = 2
	41 ve üstü	4	2,2	125	68,7	53	29,1	182	100	$X^2=23,965^{***}$
2. Çocuğun bilgisayarla eğitiminde aile teşvik edici rol oynamalıdır.	23-40	6	2,5	146	60,3	90	37,2	242	100	Sd = 2
	41 ve üstü	3	1,7	96	53,0	82	45,3	181	100	$X^2 = 2,968$
3. Çocuğun bilgisayarı sağlıklı bir biçimde kullanmasında aile denetleyici olmalıdır.	23-40	6	2,4	77	31,4	162	66,1	245	100	Sd = 2
	41 ve üstü	1	0,6	72	39,8	108	59,7	181	100	$X^2 = 5,038$
4. Çocuğun bilgisayarı eğitimde etkili kullanmasında en büyük görev aileye düşer.	23-40	28	11,5	132	54,3	83	34,2	243	100	Sd = 2
	41 ve üstü	20	11,6	119	69,2	33	19,2	172	100	$X^2=11,755^{**}$
5. Eğitimde bilgisayardan yararlanılmasında ailenin etkisi düşüktür.	23-40	122	50,4	103	42,6	17	7,0	242	100	Sd = 2
	41 ve üstü	109	60,2	68	37,6	4	2,2	181	100	$X^2 = 7,298^*$
6. Eğitimde bilgisayar kullanımında aile okulla işbirliği içerisine girmelidir.	23-40	20	8,2	148	60,7	76	31,1	244	100	Sd = 2
	41 ve üstü	7	3,8	123	68,0	51	28,2	181	100	$X^2 = 4,241$
7. Eğitimde bilgisayar tv ya da video'dan daha etkili bir araçtır.	23-40	23	9,4	130	53,3	91	37,3	244	100	Sd = 2
	41 ve üstü	51	28,2	69	38,1	61	33,7	181	100	$X^2=26,457^{***}$
8. Eğitimde bilgisayarın kullanımı öğrencinin ailesiyle etkileşimini olumlu etkiler.	23-40	73	29,9	137	56,2	34	13,9	244	100	Sd = 2
	41 ve üstü	29	16,2	132	73,7	18	10,1	179	100	$X^2=14,347^{**}$

* = P < .05, ** = P < .01, *** = P < .001

9. Çocuğun bilgisayarı kendi eğitimi için yararlı kullanmasında en büyük görev aileye düşer.	23-40	18	7,4	131	54,1	93	38,4	242	100	Sd = 2
	41 ve üstü	36	20,0	91	50,6	53	29,4	180	100	$X^2=15,389^{***}$
10. Aile bilgisayarla eğitim konusunda baskıcı olmamalıdır.	23-40	33	13,5	186	75,9	26	10,6	245	100	Sd = 2
	41 ve üstü	35	20,3	96	55,8	41	23,8	172	100	$X^2=19,973^{***}$

* = P < .05, ** = P < .01, *** = P < .001

3.2.8. Eğitimde Bilgisayarın Kullanılmasında Anne-Babaların Görüşlerinde Ailenin Rolü ile Eğitim Düzeyi Arasındaki İlişki

Anne-babaların eğitimde bilgisayarın kullanılmasındaki görüşlerinin ailenin rolü ile eğitim düzeyleri arasında bir ilişkinin olup olmadığını sınamak için yapılan çözümlemede Çizelge 14'deki bulgular elde edilmiştir.

Buna göre anne-babaların “bilgisayarın okula girmesi toplumda eğitime olan ilgiyi artıracaktır” , “eğitimde bilgisayardan yararlanılmasında ailenin etkisi düşüktür” , “eğitimde bilgisayar tv ya da video'dan daha etkili bir araçtır” , “eğitimde bilgisayarın kullanımı öğrencinin ailesiyle etkileşimini olumlu etkiler” , “çocuğun bilgisayarı kendi eğitimi için yararlı kullanmasında en büyük görev aileye düşer” , “aile bilgisayarla eğitim konusunda baskıcı olmamalıdır” , yönündeki görüşlerinde ailenin rolü ile eğitim düzeyi arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Anne-babaların ailenin rolüne ilişkin diğer görüşlerinin eğitim düzeylerinden bağımsız olduğu anlaşılmaktadır.

Anne-babaların “bilgisayarın okula girmesi toplumda eğitime olan ilgiyi artıracaktır” yönündeki görüşleri ile eğitim düzeyleri arasındaki ilişkide chi kare değeri 16,888 olarak bulunmuştur. Bu değer, 4 serbestlik derecesinin 0,01 anlamlılık düzeyinden küçük olmasından dolayı anne-babaların bilgisayarın okula girmesi toplumda eğitime olan ilgiyi artıracaktır yönündeki görüşleri ile eğitim düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Anketi yanıtlayan anne-babaların “eğitimde bilgisayardan yararlanılmasında ailenin etkisi düşüktür” yönündeki görüşleri ile eğitim düzeyleri arasındaki ilişkide chi kare değeri 36,892 olarak bulunmuştur. Bu değer, 4 serbestlik derecesinin 0,001 anlamlılık düzeyinden küçük olmasından dolayı anne-babaların eğitimde bilgisayardan yararlanılmasında ailenin etkisi düşüktür yönündeki görüşleri ile eğitim düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki olduğu söylenebilir.

“Eğitimde bilgisayar tv ya da video'dan daha etkili bir araçtır” yönündeki görüşler ile eğitim düzeyleri arasındaki ilişkide chi kare değeri 38,688 olarak bulunmuştur. Bu değer, 4 serbestlik derecesinin 0,001 anlamlılık düzeyinden küçük

olmasından dolayı anne-babaların “eğitimde bilgisayar tv ya da video’ dan daha etkili bir araçtır” yönündeki görüşler ile eğitim düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

“Eğitimde bilgisayarın kullanımı öğrencinin ailesiyle etkileşimini olumlu etkiler” yönündeki görüşler ile eğitim düzeyleri arasındaki ilişkide chi kare değeri 9,699 olarak bulunmuştur. Bu değer, 4 serbestlik derecesinin 0,05 anlamlılık düzeyinden küçük olmasından dolayı anne-babaların “eğitimde bilgisayarın kullanımı öğrencinin ailesiyle etkileşimini olumlu etkiler” yönündeki görüşler ile eğitim düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki olduğu söylenebilir.

Anne-babaların “çocuğun bilgisayarı kendi eğitimi için yararlı kullanmasında en büyük görev aileye düşer” yönündeki görüşleri ile eğitim düzeyleri arasındaki ilişkide chi kare değeri 32,293 olarak bulunmuştur. Bu değer, 4 serbestlik derecesinin 0,001 anlamlılık düzeyinden küçük olmasından dolayı anne-babaların çocuğun bilgisayarı kendi eğitimi için yararlı kullanmasında en büyük görev aileye düşer yönündeki görüşleri ile eğitim düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır şeklinde yorumlanabilir.

“Aile bilgisayarla eğitim konusunda baskıcı olmamalıdır” yönündeki görüşler ile anne-babaların eğitim düzeyleri arasındaki ilişkide chi kare değeri 32,293 olarak bulunmuştur. Bu değer, 4 serbestlik derecesinin 0,001 anlamlılık düzeyinden küçük olmasından dolayı anne-babaların aile bilgisayarla eğitim konusunda baskıcı olmamalıdır yönündeki görüşleri ile eğitim düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Bu ilişkiye göre ailenin eğitim düzeyi yükseldikçe eğitim konusunda çocuğunun üzerindeki olumlu etkileri de aynı oranda artmaktadır. Anne-baba kendi eğitimleri ile doğru orantılı olarak çocuklarının da iyi eğitim almaları için bu yönde ortam hazırlarlar ve çocukları üzerindeki etkileri de olumlu yöndedir.

Çizelge 14
Ailenin Rolü İle Eğitim Düzeyi Arasındaki İlişkiye İlişkin Bulgular

Ailenin Rolü	Eğitim Düzeyi	Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Toplam		
		F	%	f	%	f	%	f	%	
1. Bilgisayarın okula girmesi toplumda eğitime olan ilgiyi artıracaktır.	İlköğretim	2	2,1	48	50,5	45	47,4	95	100	Sd = 4
	Ortaöğretim	13	8,6	72	47,4	67	44,1	152	100	X ² = 16,888**
	Y.öğretim	5	2,7	119	64,3	61	33,0	185	100	
2. Çocuğun bilgisayarla eğitiminde aile teşvik edici rol oynamalıdır.	İlköğretim	4	4,3	55	58,5	35	37,2	94	100	Sd = 4
	Ortaöğretim	4	2,7	88	58,7	58	38,7	150	100	X ² = 4,213
	Y.öğretim	2	1,1	100	54,3	82	44,6	184	100	
3. Çocuğun bilgisayarı sağlıklı bir biçimde kullanmasında aile denetleyici olmalıdır.	İlköğretim	4	4,3	36	38,3	54	57,4	94	100	Sd = 4
	Ortaöğretim	1	0,7	57	37,5	94	61,8	152	100	X ² = 7,574
	Y.öğretim	2	1,1	58	31,4	125	67,6	185	100	
4. Çocuğun bilgisayarı eğitimde etkili kullanmasında en büyük görev aileye düşer.	İlköğretim	9	9,5	58	61,1	28	29,5	95	100	Sd = 4
	Ortaöğretim	23	15,1	91	59,9	38	25,0	152	100	X ² = 3,033
	Y.öğretim	17	9,8	107	61,8	49	28,3	173	100	
5. Eğitimde bilgisayardan yararlanılmasında ailenin etkisi düşüktür.	İlköğretim	47	50,0	45	47,9	2	2,1	94	100	Sd = 4
	Ortaöğretim	62	41,9	69	46,6	17	11,5	148	100	X ² = 36,892***
	Y.öğretim	125	67,6	58	31,4	2	1,1	185	100	
6. Eğitimde bilgisayar kullanımında aile okulla işbirliği içerisine girmelidir.	İlköğretim	2	2,2	59	63,4	32	34,4	93	100	Sd = 4
	Ortaöğretim	15	9,9	91	59,9	46	30,3	152	100	X ² = 7,573
	Y.öğretim	11	5,9	125	67,6	49	26,5	185	100	

7. Eğitimde bilgisayar tv ya da video'dan daha etkili bir araçtır.	İlköğretim	7	7,5	46	49,5	40	43,0	93	100	Sd = 4
	Ortaöğretim	15	9,9	66	43,4	71	46,7	152	100	$X^2=38,688$ ***
	Y.öğretim	53	28,6	89	48,1	43	23,2	185	100	
8. Eğitimde bilgisayarın kullanımı öğrencinin ailesiyle etkileşimini olumlu etkiler.	İlköğretim	18	19,4	66	71,0	9	9,7	93	100	Sd = 4
	Ortaöğretim	34	22,7	89	59,3	27	18,0	150	100	$X^2 = 9,699$ *
	Y.öğretim	51	27,7	117	63,6	16	8,7	184	100	
9. Çocuğun bilgisayarı kendi eğitimi için yararlı kullanmasında en büyük görev aileye düşer.	İlköğretim	3	3,3	49	53,3	40	43,5	92	100	Sd = 4
	Ortaöğretim	13	8,6	98	64,9	40	26,5	151	100	$X^2=32,293$ ***
	Y.öğretim	39	21,2	77	41,8	68	37,0	184	100	
10. Aile bilgisayarla eğitim konusunda baskıcı olmamalıdır.	İlköğretim	8	8,5	55	58,5	31	33,0	94	100	Sd = 4
	Ortaöğretim	28	18,4	107	70,4	17	11,2	152	100	$X^2=28,237$ ***
	Y.öğretim	32	18,2	125	71,0	19	10,8	176	100	

* = P < .05, ** = P < .01, *** = P < .001

3.2.9. Eğitimde Bilgisayarın Kullanılmasında Anne-Babaların Görüşlerinde Ailenin Rolü ile Sosyo-Ekonomik Düzey Arasındaki İlişki

Anne-babaların eğitimde bilgisayarın kullanılmasındaki görüşlerinin ailenin rolü ile sosyo-ekonomik düzeyleri arasında bir ilişkinin olup olmadığını sınamak için yapılan çözümlemede Çizelge 15'deki bulgular elde edilmiştir.

Buna göre anne-babaların; “bilgisayarın okula girmesi toplumda eğitime olan ilgiyi artıracaktır” , “çocuğun bilgisayarla eğitiminde aile teşvik edici rol oynamalıdır” , “çocuğun bilgisayarı sağlıklı bir biçimde kullanmasında aile denetleyici olmalıdır” , “eğitimde bilgisayardan yararlanılmasında ailenin etkisi düşüktür” , “eğitimde bilgisayar kullanımında aile okulla işbirliği içerisine girmelidir” , “eğitimde bilgisayar tv ya da video'dan daha etkili bir araçtır” , “eğitimde bilgisayarın kullanımı öğrencinin ailesiyle etkileşimini olumlu etkiler” , “çocuğun bilgisayarı kendi eğitimi için yararlı kullanmasında en büyük görev aileye düşer” , “aile bilgisayarla eğitim konusunda baskıcı olmamalıdır” yönündeki görüşlerinde ailenin rolü ile sosyo-ekonomik düzey arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Anne-babaların ailenin rolüne ilişkin diğer görüşlerinin sosyo-ekonomik düzeylerinden bağımsız olduğu anlaşılmaktadır.

Anne-babaların “bilgisayarın okula girmesi toplumda eğitime olan ilgiyi artıracaktır” yönündeki görüşleri ile sosyo-ekonomik düzeyleri arasındaki ilişkide chi kare değeri 24,364 olarak bulunmuştur. Bu değer, 4 serbestlik derecesinin 0,001 anlamlılık düzeyinden küçük olmasından dolayı anne-babaların bilgisayarın okula girmesi toplumda eğitime olan ilgiyi artıracaktır yönündeki görüşleri ile sosyo-ekonomik düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

“Çocuğun bilgisayarla eğitiminde aile teşvik edici rol oynamalıdır” yönündeki görüşler ile anne-babaların sosyo-ekonomik düzeyleri arasındaki ilişkide chi kare değeri 15,928 olarak bulunmuştur. Bu değer, 4 serbestlik derecesinin 0,01 anlamlılık düzeyinden küçük olmasından dolayı anne-babaların çocuğun bilgisayarla eğitiminde aile teşvik edici rol oynamalıdır yönündeki görüşler ile sosyo-ekonomik düzeyleri arasında anlamlı bir ilişkinin varlığından söz edilebilir.

“Çocuğun bilgisayarı sağlıklı bir biçimde kullanmasında aile denetleyici olmalıdır” yönündeki görüşler ile anne-babaların sosyo-ekonomik düzeyleri arasındaki ilişkide chi kare değeri 12,401 olarak bulunmuştur. Bu değer, 4 serbestlik derecesinin 0,05 anlamlılık düzeyinden küçük olmasından dolayı anne-babaların çocuğun bilgisayarı sağlıklı bir biçimde kullanmasında aile denetleyici olmalıdır yönündeki görüşleri ile sosyo-ekonomik düzeyleri arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu söylenebilir.

“Eğitimde bilgisayardan yararlanılmasında ailenin etkisi düşüktür” yönündeki görüşler ile anne-babaların sosyo-ekonomik düzeyleri arasındaki ilişkide chi kare değeri 21,553 olarak bulunmuştur. Bu değer, 4 serbestlik derecesinin 0,001 anlamlılık düzeyinden küçük olmasından dolayı anne-babaların eğitimde bilgisayardan yararlanılmasında ailenin etkisi düşüktür yönündeki görüşleri ile sosyo-ekonomik düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

“Eğitimde bilgisayar kullanımında aile okulla işbirliği içerisine girmelidir” yönündeki görüşler ile anne-babaların sosyo-ekonomik düzeyleri arasındaki ilişkide chi kare değeri 16,333 olarak bulunmuştur. Bu değer, 4 serbestlik derecesinin 0,01 anlamlılık düzeyinden küçük olmasından dolayı anne-babaların eğitimde bilgisayar kullanımında aile okulla işbirliği içerisine girmelidir yönündeki görüşleri ile sosyo-ekonomik düzeyleri arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu ifade edilebilir.

“Eğitimde bilgisayar tv ya da video'dan daha etkili bir araçtır” yönündeki görüşler ile anne-babaların sosyo-ekonomik düzeyleri arasındaki ilişkide chi kare değeri 25,892 olarak bulunmuştur. Bu değer, 4 serbestlik derecesinin 0,001 anlamlılık düzeyinden küçük olmasından dolayı anne-babaların eğitimde bilgisayar tv ya da video'dan daha etkili bir araçtır yönündeki görüşleri ile sosyo-ekonomik düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Anne-babaların “eğitimde bilgisayarın kullanımı öğrencinin ailesiyle etkileşimini olumlu etkiler” yönündeki görüşleri ile sosyo-ekonomik düzeyleri

arasındaki ilişkide chi kare değeri 18,978 olarak bulunmuştur. Bu değer, 4 serbestlik derecesinin 0,01 anlamlılık düzeyinden küçük olmasından dolayı anne-babaların eğitimde bilgisayarın kullanımı öğrencinin ailesiyle etkileşimini olumlu etkiler yönündeki görüşleri ile sosyo-ekonomik düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Anne-babaların “çocuğun bilgisayarı kendi eğitimi için yararlı kullanmasında en büyük görev aileye düşer” yönündeki görüşleri ile sosyo-ekonomik düzeyleri arasındaki ilişkide chi kare değeri 9,780 olarak bulunmuştur. Bu değer, 4 serbestlik derecesinin 0,05 anlamlılık düzeyinden küçük olmasından dolayı anne-babaların çocuğun bilgisayarı kendi eğitimi için yararlı kullanmasında en büyük görev aileye düşer yönündeki görüşleri ile sosyo-ekonomik düzeyleri arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu söylenebilir.

Anne-babaların “aile bilgisayarla eğitim konusunda baskıcı olmamalıdır” yönündeki görüşleri ile sosyo-ekonomik düzeyleri arasındaki ilişkide chi kare değeri 39,533 olarak bulunmuştur. Bu değer, 4 serbestlik derecesinin 0,001 anlamlılık düzeyinden küçük olmasından dolayı anne-babaların aile bilgisayarla eğitim konusunda baskıcı olmamalıdır yönündeki görüşleri ile sosyo-ekonomik düzeyleri arasında anlamlı bir ilişkinin varlığından bahsedilebilir.

Bu ilişkiye göre sosyo-ekonomik durumu orta olan aileler çocuklarının eğitimiyle ailenin rolü açısından daha yakından ilgilendikleri sonucu çizelge 15’de görülmektedir. Sosyo-ekonomik durumu orta ailelerin düşük olanlara göre çocuklarına daha iyi eğitim sağlayabilmeleri ve yüksek olanlara göre ise eğitimin önemini yaşayarak öğretebilmeleri açısından bu sonucun anlamlı çıktığı söylenebilir.

Çizelge 15
Ailenin Rolü İle Sosyo-Ekonomik Düzey Arasındaki İlişkiye İlişkin Bulgular

Ailenin Rolü	Sosyo-ekonomi F düzeyi	Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Toplam		
		f	%	f	%	f	%	f	%	
1. Bilgisayarın okula girmesi toplumda eğitime olan ilgiyi artıracaktır.	Düşük	1	2,4	21	51,2	19	46,3	41	100	Sd = 4
	Orta	10	6,8	59	40,1	78	53,1	147	100	$X^2=24,364^{***}$
	İyi	9	3,7	159	65,2	76	31,1	244	100	
2. Çocuğun bilgisayarla eğitiminde aile teşvik edici rol oynamalıdır.	Düşük	2	5,0	21	52,5	17	42,5	40	100	Sd = 4
	Orta	6	4,1	67	45,9	73	50,0	146	100	$X^2 =15,928^{**}$
	İyi	2	0,8	155	64,0	85	35,1	242	100	
3. Çocuğun bilgisayarı sağlıklı bir biçimde kullanmasında aile denetleyici olmalıdır.	Düşük	2	4,9	16	39,0	23	56,1	41	100	Sd = 4
	Orta	2	1,4	64	43,8	80	54,8	146	100	$X^2 = 12,401^*$
	İyi	3	1,2	71	29,1	170	69,7	244	100	
4. Çocuğun bilgisayarı eğitimde etkili kullanmasında en büyük görev aileye düşer.	Düşük	3	7,3	21	51,2	17	41,5	41	100	Sd = 4
	Orta	22	15,0	85	57,8	40	27,2	147	100	$X^2 =7,231$
	İyi	24	10,3	150	64,7	58	25,0	232	100	
5. Eğitimde bilgisayardan yararlanılmasında ailenin etkisi düşüktür.	Düşük	21	51,2	19	46,3	1	2,4	41	100	Sd = 4
	Orta	63	43,8	66	45,8	15	10,4	144	100	$X^2=21,553^{***}$
	İyi	150	62,0	87	36,0	5	2,1	242	100	
6. Eğitimde bilgisayar kullanımında aile okulla işbirliği içerisine girmelidir.	Düşük	1	2,4	21	51,2	19	46,3	41	100	Sd = 4
	Orta	15	10,3	82	56,2	49	33,6	146	100	$X^2 =16,333^{**}$
	İyi	12	4,9	172	70,8	59	24,3	243	100	

7. Eğitimde bilgisayar tv ya da video'dan daha etkili bir araçtır.	Düşük	1	2,4	22	53,7	18	43,9	41	100	Sd = 4
	Orta	17	11,7	59	40,7	69	47,6	145	100	$X^2=25,892^{***}$
	İyi	57	23,4	120	49,2	67	27,5	244	100	
8. Eğitimde bilgisayarın kullanımı öğrencinin ailesiyle etkileşimini olumlu etkiler.	Düşük	2	4,9	35	85,4	4	9,8	41	100	Sd = 4
	Orta	37	25,5	81	55,9	27	18,6	145	100	$X^2=18,978^{**}$
	İyi	64	26,6	156	64,7	21	8,7	241	100	
9. Çocuğun bilgisayarı kendi eğitimi için yararlı kullanmasında en büyük görev aileye düşer.	Düşük	2	4,9	19	46,3	20	48,8	41	100	Sd = 4
	Orta	16	11,0	87	60,0	42	29,0	145	100	$X^2=9,780^*$
	İyi	37	15,4	118	49,0	86	35,7	241	100	
10. Aile bilgisayarla eğitim konusunda baskıcı olmamalıdır.	Düşük	3	7,3	18	43,9	20	48,8	41	100	Sd = 4
	Orta	28	19,0	106	72,1	13	8,8	147	100	$X^2=39,533^{***}$
	İyi	37	15,8	163	69,7	34	14,5	234	100	

* = P < .05, ** = P < .01, *** = P < .001

3.2.10. Eğitimde Bilgisayarın Kullanılmasında Anne-Babaların Görüşlerinde Ailenin Rolü ile Bilgisayar Kullanma Bilgisi Arasındaki İlişki

Anne-babaların eğitimde bilgisayarın kullanılmasındaki görüşlerinin ailenin rolü ile bilgisayar kullanma bilgileri arasında bir ilişkinin olup olmadığını sınamak için yapılan çözümlemede Çizelge 16'daki bulgular elde edilmiştir.

Buna göre anne-babaların “çocuğun bilgisayarı eğitimde etkili kullanmasında en büyük görev aileye düşer” , “eğitimde bilgisayardan yararlanılmasında ailenin etkisi düşüktür”, “eğitimde bilgisayar tv ya da video'dan daha etkili bir araçtır” , “çocuğun bilgisayarı kendi eğitimi için yararlı kullanmasında en büyük görev aileye düşer” yönündeki görüşlerinde ailenin rolü ile bilgisayar kullanma bilgileri arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Anne-babaların ailenin rolüne ilişkin diğer görüşlerinin bilgisayar kullanma bilgilerinden bağımsız olduğu anlaşılmaktadır.

Çocuğun bilgisayarı eğitimde etkili kullanmasında en büyük görev aileye düşer yönündeki görüşleri ile bilgisayar kullanma bilgileri arasındaki ilişkiyi belirlemek için yapılan chi kare sınavında ise, chi kare değeri 11,211 olarak bulunmuştur. Bu değer, 2 serbestlik derecesinin 0,01 anlamlılık düzeyinden küçüktür. Dolayısıyla anne-babaların çocuğun bilgisayarı eğitimde etkili kullanmasında en büyük görev aileye düşer yönündeki görüşleri ile bilgisayar kullanma bilgileri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Eğitimde bilgisayardan yararlanılmasında ailenin etkisi düşüktür yönündeki görüşleri ile bilgisayar kullanma bilgileri arasındaki ilişkiyi belirlemek için yapılan chi kare sınavında ise, chi kare değeri 6,818 olarak bulunmuştur. Bu değer, 2 serbestlik derecesinin 0,05 anlamlılık düzeyinden küçüktür. Dolayısıyla anne-babaların eğitimde bilgisayardan yararlanılmasında ailenin etkisi düşüktür yönündeki görüşleri ile bilgisayar kullanma bilgileri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Eğitimde bilgisayar tv ya da video'dan daha etkili bir araçtır yönündeki görüşleri ile bilgisayar kullanma bilgileri arasındaki ilişkiyi belirlemek için yapılan chi kare

sınamasında ise, chi kare değeri 29,349 olarak bulunmuştur. Bu değer, 2 serbestlik derecesinin 0,001 anlamlılık düzeyinden küçüktür. Dolayısıyla anne-babaların eğitimde bilgisayar tv ya da video'dan daha etkili bir araçtır yönündeki görüşleri ile bilgisayar kullanma bilgileri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Çocuğun bilgisayarı kendi eğitimi için yararlı kullanmasında en büyük görev aileye düşer yönündeki görüşleri ile bilgisayar kullanma bilgileri arasındaki ilişkiyi belirlemek için yapılan chi kare sınavında ise, chi kare değeri 10,481 olarak bulunmuştur. Bu değer, 2 serbestlik derecesinin 0,01 anlamlılık düzeyinden küçüktür. Dolayısıyla anne-babaların çocuğun bilgisayarı kendi eğitimi için yararlı kullanmasında en büyük görev aileye düşer yönündeki görüşleri ile bilgisayar kullanma bilgileri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Bilgisayar kullanmayı bilen ailelerin çocuklarının eğitiminde ailenin rolü açısından bilgisayarların sağladığı yararları çocukları ile yaşayarak ve birebir öğretmeleri ve onları olumlu yönde etkilemeleri açısından çıkan sonuçların anlamlı olduğu söylenebilir. Bilgisayar kullanma bilgileri olan ailelerin çoğunun evlerinde de bilgisayarları olduğu düşünülürse, bu durumda bu ailelerdeki çocukların bilgisayarla önceden tanıştıkları ve belki de kullanmayı anne-babalarından öğrenmeye başladıkları da düşünülebilir.

Çizelge 16
Ailenin Rolü İle Bilgisayar Kullanmayı Bilme Arasındaki İlişkiye İlişkin Bulgular

Ailenin Rolü	Bilgisayar Bilme	Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Toplam		Sd = 2
		F	%	f	%	f	%	f	%	
1. Bilgisayarın okula girmesi toplumda eğitime olan ilgiyi artıracaktır.	Evet	7	2,9	142	58,0	96	39,2	245	100	Sd = 2
	Hayır	13	7,3	94	52,5	72	40,2	179	100	X ² = 4,835
2. Çocuğun bilgisayarla eğitiminde aile teşvik edici rol oynamalıdır.	Evet	5	2,1	128	52,7	110	45,3	243	100	Sd = 2
	Hayır	5	2,8	112	63,3	60	33,9	177	100	X ² = 5,538
3. Çocuğun bilgisayarı sağlıklı bir biçimde kullanmasında aile denetleyici olmalıdır.	Evet	3	1,2	78	31,8	164	66,9	245	100	Sd = 2
	Hayır	4	2,2	71	39,9	103	57,9	178	100	X ² = 3,893
4. Çocuğun bilgisayarı eğitimde etkili kullanmasında en büyük görev aileye düşer.	Evet	23	9,9	133	57,1	77	33,0	233	100	Sd = 2
	Hayır	24	13,4	122	68,2	33	18,4	179	100	X ² = 11,211**
5. Eğitimde bilgisayardan yararlanılmasında ailenin etkisi düşüktür.	Evet	142	58,4	85	35,0	16	6,6	243	100	Sd = 2
	Hayır	91	51,4	81	45,8	5	2,8	177	100	X ² = 6,818*
6. Eğitimde bilgisayar kullanımında aile okulla işbirliği içerisine girmelidir.	Evet	17	6,9	158	64,5	70	28,6	245	100	Sd = 2
	Hayır	10	5,6	110	62,1	57	32,2	177	100	X ² = .806
7. Eğitimde bilgisayar tv ya da video'dan daha etkili bir araçtır.	Evet	60	24,5	112	45,7	73	29,8	245	100	Sd = 2
	Hayır	10	5,6	86	48,6	81	45,8	177	100	X ² = 29,349***

* = P < .05, ** = P < .01, *** = P < .001

8. Eğitimde bilgisayarın kullanımı öğrencinin ailesiyle etkileşimini olumlu etkiler.	Evet	66	27,0	148	60,7	30	12,3	244	100	Sd = 2
	Hayır	31	17,7	122	69,7	22	12,6	175	100	X ² =5,140
9. Çocuğun bilgisayarı kendi eğitimi için yararlı kullanmasında en büyük görev aileye düşer.	Evet	40	16,5	115	47,3	88	36,2	243	100	Sd = 2
	Hayır	12	6,8	104	59,1	60	34,1	176	100	X ² =10,481**
10. Aile bilgisayarla eğitim konusunda baskıcı olmamalıdır.	Evet	37	15,6	168	70,9	32	13,5	237	100	Sd = 2
	Hayır	25	14,0	118	66,3	35	19,7	178	100	X ² = 2,868

* = P < .05, ** = P < .01, *** = P < .001

3.2.11. Eğitimde Bilgisayarın Kullanılmasında Anne-Babaların Görüşlerinde Ekonomiklik ile Cinsiyet Arasındaki İlişki

Anne-babaların eğitimde bilgisayarın kullanılmasındaki görüşlerinin ekonomiklik ile cinsiyetleri arasında bir ilişkinin olup olmadığını sınamak için yapılan çözümlemede Çizelge 17'deki bulgular elde edilmiştir.

Buna göre anne-babaların “eğitimde bilgisayarlar ucuz ve etkili öğretim yapmak için kullanılır” yönündeki görüşlerinde ekonomiklik ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Anne-babaların ekonomikliğe ilişkin diğer görüşlerinin cinsiyetlerinden bağımsız olduğu anlaşılmaktadır.

Eğitimde bilgisayarlar ucuz ve etkili öğretim yapmak için kullanılır yönündeki görüşleri ile cinsiyetleri arasındaki ilişkiyi belirlemek için yapılan chi kare sınavında ise, chi kare değeri 16,761 olarak bulunmuştur. Bu değer, 2 serbestlik derecesinin 0,001 anlamlılık düzeyinden küçüktür. Dolayısıyla anne-babaların eğitimde bilgisayarlar ucuz ve etkili öğretim yapmak için kullanılır yönündeki görüşleri ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Bu ilişkiye göre, eğitimde bilgisayar kullanılmasına ilişkin ekonomiklik ile cinsiyet arasında erkekler lehine anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Ülkemizde genel anlamda evin geçiminin evin erkeği tarafından sağlanması durumu göz önünde bulundurulursa, konunun ekonomi boyutunun da erkekler lehine anlamlı olması kaçınılmaz bir sonuç olarak yorumlanabilir.

Çizelge 17
Ekonomiklik İle Cinsiyet Arasındaki İlişkiye İlişkin Bulgular

	Cinsiyet	Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Toplam		
		F	%	f	%	f	%	f	%	
Ekonomiklik										
1. Bilgisayarın diğer eğitim araçlarından üstün yanı yoktur.	K	191	61,6	91	29,4	28	9,0	310	100	Sd = 2
	E	82	68,3	34	28,3	4	3,3	120	100	X ² = 7,606
2. Eğitimde bilgisayarın kullanımı pahalıya mal olur.	K	100	32,6	149	48,5	58	18,9	307	100	Sd = 2
	E	43	36,1	61	51,3	15	12,6	119	100	X ² = 2,432
3. Eğitimde bilgisayarlar ucuz ve etkili öğretim yapmak için kullanılır.	K	166	55,0	110	36,4	26	8,6	302	100	Sd = 2
	E	40	33,3	68	56,7	12	10,0	120	100	X ² =16,76***

* = P < .05, ** = P < .01, *** = P < .001

3.2.12. Eğitimde Bilgisayarın Kullanılmasında Anne-Babaların Görüşlerinde Ekonomiklik ile Yaş Arasındaki İlişki

Anne-babaların eğitimde bilgisayarın kullanılmasındaki görüşlerinin ekonomiklik ile yaşları arasında bir ilişkinin olup olmadığını sınamak için yapılan çözümlemede Çizelge 18'deki bulgular elde edilmiştir.

Buna göre anne-babaların; “bilgisayarın diğer eğitim araçlarından üstün yanı yoktur” , “eğitimde bilgisayarlar ucuz ve etkili öğretim yapmak için kullanılır” yönündeki görüşlerinde ekonomiklik ile yaşları arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Anne-babaların ekonomikliğe ilişkin diğer görüşlerinin yaşlarından bağımsız olduğu anlaşılmaktadır.

Bilgisayarın diğer eğitim araçlarından üstün yanı yoktur yönündeki görüşleri ile yaşları arasındaki ilişkiyi belirlemek için yapılan chi kare sınavında ise, chi kare değeri 12,304 olarak bulunmuştur. Bu değer, 2 serbestlik derecesinin 0,01 anlamlılık düzeyinden küçüktür. Dolayısıyla anne-babaların bilgisayarın diğer eğitim araçlarından üstün yanı yoktur yönündeki görüşleri ile yaşları arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Eğitimde bilgisayarlar ucuz ve etkili öğretim yapmak için kullanılır yönündeki görüşleri ile yaşları arasındaki ilişkiyi belirlemek için yapılan chi kare sınavında ise, chi kare değeri 7,633 olarak bulunmuştur. Bu değer, 2 serbestlik derecesinin 0,05 anlamlılık düzeyinden küçüktür. Dolayısıyla anne-babaların eğitimde bilgisayarlar ucuz ve etkili öğretim yapmak için kullanılır yönündeki görüşleri ile yaşları arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Bu ilişkiye göre eğitimde bilgisayar kullanımına ilişkin ekonomiklik ile yaş arasındaki ilişkiye göre 23-40 yaşında olan anne-babalar lehine anlamlı bir sonuç bulunmuştur. Bu yaştaki anne-babaların diğer anne-babalara nazaran ekonomik boyutun eğitimdeki etkilerini değerlendirmeleri açısından anlamlı bir sonuç olarak yorumlanabilir.

Çizelge 18
Ekonomiklik İle Yaş Arasındaki İlişkiye İlişkin Bulgular

Ekonomiklik	Yaş	Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Toplam		
		F	%	f	%	f	%	f	%	
1. Bilgisayarın diğer eğitim araçlarından üstün yanı yoktur.	23-40	154	63,1	80	32,8	10	4,1	244	100	Sd = 2
	41 ve üstü	116	64,4	42	23,3	22	12,2	180	100	$X^2 = 12,304^{**}$
2. Eğitimde bilgisayarın kullanımı pahalıya mal olur.	23-40	75	30,7	122	50,0	47	19,3	244	100	Sd = 2
	41 ve üstü	67	38,1	85	48,3	24	13,6	176	100	$X^2 = 3,600$
3. Eğitimde bilgisayarlar ucuz ve etkili öğretim yapmak için kullanılır.	23-40	128	52,9	99	40,9	15	6,2	242	100	Sd = 2
	41 ve üstü	75	43,1	76	43,7	23	13,2	174	100	$X^2 = 7,633^*$

* = P < .05, ** = P < .01, *** = P < .001

3.2.13. Eğitimde Bilgisayarın Kullanılmasında Anne-Babaların Görüşlerinde Ekonomiklik ile Eğitim Düzeyi Arasındaki İlişki

Anne-babaların eğitimde bilgisayarın kullanılmasındaki görüşlerinin ekonomiklik ile eğitim düzeyleri arasında bir ilişkinin olup olmadığını sınamak için yapılan çözümlemede Çizelge 19'daki bulgular elde edilmiştir.

Buna göre anne-babaların; “bilgisayarın diğer eğitim araçlarından üstün yanı yoktur”, “eğitimde bilgisayarın kullanımı pahalıya mal olur”, “eğitimde bilgisayarlar ucuz ve etkili öğretim yapmak için kullanılır” yönündeki görüşlerinde ekonomiklik ile eğitim düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur.

Bu üç maddede bulunan chi kare değerlerine bakıldığında bu değerler, 4 serbestlik derecesinin 0,001 anlamlılık düzeyinden küçüktür. Dolayısıyla bu görüşler ile eğitim düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Bu ilişkiye göre, eğitimde bilgisayar kullanımına ilişkin ekonomiklik ile eğitim düzeyi arasında ilişkide yüksek öğretim mezunu anne-babalar lehine anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Eğitim düzeyinin yükselmesi ile konu ile ilgili olumlu sonuçların çıkması doğal sonuç olarak değerlendirilebilir.

Çizelge 19
Ekonomiklik İle Eğitim Düzeyi Arasındaki İlişkiye İlişkin Bulgular

Ekonomiklik	Eğitim Düzeyi	Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Toplam		
		F	%	f	%	f	%	f	%	
1. Bilgisayarın diğer eğitim araçlarından üstün yanı yoktur.	İlköğretim	38	40,4	38	40,4	18	19,1	94	100	Sd = 4
	Ortaöğretim	95	62,9	49	32,5	7	4,6	151	100	X ² =44,48***
	Y.öğretim	140	76,1	37	20,1	7	3,8	184	100	
2. Eğitimde bilgisayarın kullanımı pahalıya mal olur.	İlköğretim	22	23,4	45	47,9	27	28,7	94	100	Sd = 4
	Ortaöğretim	65	43,3	76	50,7	9	6,0	150	100	X ² =26,64***
	Y.öğretim	57	31,5	88	48,6	36	19,9	181	100	
3. Eğitimde bilgisayarlar ucuz ve etkili öğretim yapmak için kullanılır.	İlköğretim	31	33,3	41	44,1	21	22,6	93	100	Sd = 4
	Ortaöğretim	75	50,0	66	44,0	9	6,0	150	100	X ² =30,87***
	Y.öğretim	98	55,1	72	40,4	8	4,5	178	100	

* = P < .05, ** = P < .01, *** = P < .001

3.2.14. Eğitimde Bilgisayarın Kullanılmasında Anne-Babaların Görüşlerinde Ekonomiklik ile Sosyo-Ekonomi Düzeyleri Arasındaki İlişki

Anne-babaların eğitimde bilgisayarın kullanılmasındaki görüşlerinin ekonomiklik ile sosyo-ekonomi düzeyleri arasında bir ilişkinin olup olmadığını sınamak için yapılan çözümlemede Çizelge 20'deki bulgular elde edilmiştir.

Buna göre anne-babaların; “bilgisayarın diğer eğitim araçlarından üstün yanı yoktur” , “eğitimde bilgisayarın kullanımı pahalıya mal olur” , “eğitimde bilgisayarlar ucuz ve etkili öğretim yapmak için kullanılır” yönündeki görüşlerinde ekonomiklik ile sosyo-ekonomi düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur.

Bu üç maddede bulunan chi kare değerlerine bakıldığında bu değerler, 4 serbestlik derecesinin 0,001 anlamlılık düzeyinden küçüktür. Dolayısıyla bu görüşler ile sosyo-ekonomi düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Bu ilişkiye göre, eğitimde bilgisayar kullanılmasında ekonomiklik ile sosyo-ekonomi düzeyi arasında sosyo-ekonomi düzeyi yüksek olan aileler lehine anlamlılık bulunmuştur. Sosyo-ekonomik düzeyi iyi olan ailelerin bilgisayar olgusunun eğitime yansıtacağı ekonomikliğe ilişkin görüşlerinin diğer ailelere nazaran anlamlı sonuçlar vermesi doğal bir sonuç olarak yorumlanabilir.

Çizelge 20
Ekonomiklik İle Sosyo-Ekonomik Düzey Arasındaki İlişkiye İlişkin Bulgular

Ekonomiklik	Sosyo-ekonomi düzeyi	Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Toplam		
		F	%	f	%	f	%	f	%	
1. Bilgisayarın diğer eğitim araçlarından üstün yanı yoktur.	Düşük	13	31,7	12	29,3	16	39,0	41	100	Sd = 4
	Orta	104	71,2	35	24,0	7	4,8	146	100	$X^2=70,55^{***}$
	İyi	156	64,5	77	31,8	9	3,7	242	100	
2. Eğitimde bilgisayarın kullanımı pahalıya mal olur.	Düşük	6	14,6	16	39,0	19	46,3	41	100	Sd = 4
	Orta	58	39,7	73	50,0	15	10,3	146	100	$X^2=31,79^{***}$
	İyi	80	33,6	120	50,4	38	16,0	238	100	
3. Eğitimde bilgisayarlar ucuz ve etkili öğretim yapmak için kullanılır.	Düşük	4	9,8	20	48,8	17	41,5	41	100	Sd = 4
	Orta	68	46,6	69	47,3	9	6,2	146	100	$X^2=70,94^{***}$
	İyi	132	56,4	90	38,5	12	5,1	234	100	

* = P < .05, ** = P < .01, *** = P < .001

3.2.15. Eğitimde Bilgisayarın Kullanılmasında Anne-Babaların Görüşlerinde Ekonomiklik ile Bilgisayar Kullanma Bilgileri Arasındaki İlişki

Anne-babaların eğitimde bilgisayarın kullanılmasındaki görüşlerinin ekonomiklik ile bilgisayar kullanma bilgileri arasında bir ilişkinin olup olmadığını sınamak için yapılan çözümlemede Çizelge 21'deki bulgular elde edilmiştir.

Buna göre anne-babaların; “bilgisayarın diğer eğitim araçlarından üstün yanı yoktur” , “eğitimde bilgisayarlar ucuz ve etkili öğretim yapmak için kullanılır” yönündeki görüşlerinde ekonomiklik ile bilgisayar kullanma bilgileri arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Anne-babaların ekonomikliğe ilişkin diğer görüşlerinin bilgisayar kullanma bilgilerinden bağımsız olduğu anlaşılmaktadır.

Bilgisayarın diğer eğitim araçlarından üstün yanı yoktur yönündeki görüşleri ile bilgisayar kullanma bilgileri arasındaki ilişkiyi belirlemek için yapılan chi kare sınavında ise, chi kare değeri 24,287 olarak bulunmuştur. Bu değer, 2 serbestlik derecesinin 0,001 anlamlılık düzeyinden küçüktür. Dolayısıyla anne-babaların bilgisayarın diğer eğitim araçlarından üstün yanı yoktur yönündeki görüşleri ile bilgisayar kullanma bilgileri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Eğitimde bilgisayarlar ucuz ve etkili öğretim yapmak için kullanılır yönündeki görüşleri ile bilgisayar kullanma bilgileri arasındaki ilişkiyi belirlemek için yapılan chi kare sınavında ise, chi kare değeri 11,662 olarak bulunmuştur. Bu değer, 2 serbestlik derecesinin 0,01 anlamlılık düzeyinden küçüktür. Dolayısıyla anne-babaların eğitimde bilgisayarlar ucuz ve etkili öğretim yapmak için kullanılır yönündeki görüşleri ile bilgisayar kullanma bilgileri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Bu ilişkiye göre eğitimde bilgisayar kullanılmasında ekonomiklik ile bilgisayar kullanma bilgileri arasında bilgisayar kullanmayı bilenler lehine anlamlı sonuçlar bulunmuştur. Bu sonuçların bilgisayar kullanmayı bilen ailelerin konuya duyarlılığının fazla olmasından dolayı olabileceği şeklinde yorumlanabilir.

Çizelge 21
Ekonomiklik İle Bilgisayar Kullanmayı Bilme Arasındaki İlişkiye İlişkin Bulgular

Ekonomiklik	Bilgisayar Bilme	Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Toplam		
		F	%	f	%	f	%	f	%	
1. Bilgisayarın diğer eğitim araçlarından üstün yanı yoktur.	Evet	179	73,4	55	22,5	10	4,1	244	100	Sd = 2
	Hayır	91	51,1	65	36,5	22	12,4	178	100	$X^2=24,28^{***}$
2. Eğitimde bilgisayarın kullanımı pahalıya mal olur.	Evet	89	36,9	110	45,6	42	17,4	241	100	Sd = 2
	Hayır	48	27,1	99	55,9	30	16,9	177	100	$X^2 = 5,171$
3. Eğitimde bilgisayarlar ucuz ve etkili öğretim yapmak için kullanılır.	Evet	130	54,9	93	39,2	14	5,9	237	100	Sd = 2
	Hayır	72	40,7	81	45,8	24	13,6	177	100	$X^2 =11,662^{**}$

* = P < .05, ** = P < .01, *** = P < .001

3.2.16. Eğitimde Bilgisayarın Kullanılmasında Anne-Babaların Görüşlerinde Öğretmenin Rolü ile Cinsiyet Arasındaki İlişki

Eğitimde bilgisayarın kullanılmasında anne-babaların, öğretmenin rolü ile ilgili görüşleriyle cinsiyetleri arasında bir ilişkinin olup olmadığını sınamak için yapılan çözümlemede Çizelge 22'deki bulgular elde edilmiştir.

Buna göre anne-babaların; “bilgisayar, öğretmenin kendisini ve öğrencilerini değerlendirmede yardımcı olacaktır” yönündeki görüşlerinde öğretmenin rolü ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Anne-babaların öğretmenin rolüne ilişkin diğer görüşlerinin cinsiyetlerinden bağımsız olduğu anlaşılmaktadır.

Bilgisayar, öğretmenin kendisini ve öğrencilerini değerlendirmede yardımcı olacaktır yönündeki görüşleri ile cinsiyetleri arasındaki ilişkiyi belirlemek için yapılan chi kare sınavında ise, chi kare değeri 8,839 olarak bulunmuştur. Bu değer, 2 serbestlik derecesinin 0,05 anlamlılık düzeyinden küçüktür. Dolayısıyla anne-babaların bilgisayar, öğretmenin kendisini ve öğrencilerini değerlendirmede yardımcı olacaktır yönündeki görüşleri ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Bu ilişkiye göre, eğitimde bilgisayar kullanılmasında, öğretmenin rolü ile cinsiyet arasında diğer maddelerde olduğu gibi yine kadınlar lehine bir anlamlılık bulunmuştur. Annelerin çocukların eğitimleri ile babalara nazaran daha yakından ilgilenmeleri, çocuklarının okullarına giderek öğretmenleri ile yakından diyalog kurmaları bu sonuçların çıkmasına sebep olarak belirtilebilir.

Çizelge 22
Öğretmenin Rolü İle Cinsiyet Arasındaki İlişkiye İlişkin Bulgular

Öğretmenin Rolü	Cinsiyet	Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Toplam		
		F	%	f	%	f	%	f	%	
1. Bilgisayar zamanla öğretmenin yerini alacaktır.	K	187	60,5	83	26,9	39	12,6	309	100	Sd = 2
	E	68	56,7	40	33,3	12	10,0	120	100	X ² = 1,978
2. Eğitimde bilgisayarın kullanımı öğretmene büyük destek sağlayacaktır.	K	17	5,4	158	50,6	137	43,9	312	100	Sd = 2
	E	6	5,0	75	62,5	39	32,5	120	100	X ² = 5,062
3. Bilgisayar, öğretmenin kendisini ve öğrencilerini değerlendirmede yardımcı olacaktır.	K	54	17,5	167	54,0	88	28,5	309	100	Sd = 2
	E	11	9,2	83	69,2	26	21,7	121	100	X ² = 8,839 *
4. Eğitimde bilgisayarın kullanılması öğretmenin her öğrenciye daha çok zaman ayırmasını ve öğrencilerle ilgilenmesini sağlar.	K	38	12,2	205	65,9	68	21,9	311	100	Sd = 2
	E	19	15,8	84	70,0	17	14,2	120	100	X ² = 3,673

* = P < .05, ** = P < .01, *** = P < .001

3.2.17. Eğitimde Bilgisayarın Kullanılmasında Anne-Babaların Görüşlerinde Öğretmenin Rolü ile Yaş Arasındaki İlişki

Eğitimde bilgisayarın kullanılmasında anne-babaların, öğretmenin rolü ile ilgili görüşleriyle yaşları arasında bir ilişkinin olup olmadığını sınamak için yapılan çözümlemede Çizelge 23'deki bulgular elde edilmiştir.

Eğitimde bilgisayarın kullanımı öğretmene büyük destek sağlayacaktır yönündeki görüşleri ile yaşları arasındaki ilişkiyi belirlemek için yapılan chi kare sınavında ise, chi kare değeri 7,307 olarak bulunmuştur. Bu değer, 2 serbestlik derecesinin 0,05 anlamlılık düzeyinden küçüktür. Dolayısıyla anne-babaların eğitimde bilgisayarın kullanımı öğretmene büyük destek sağlayacaktır yönündeki görüşleri ile yaşları arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Bilgisayar, öğretmenin kendisini ve öğrencilerini değerlendirmede yardımcı olacaktır yönündeki görüşleri ile yaşları arasındaki ilişkiyi belirlemek için yapılan chi kare sınavında ise, chi kare değeri 18,145 olarak bulunmuştur. Bu değer, 2 serbestlik derecesinin 0,001 anlamlılık düzeyinden küçüktür. Dolayısıyla anne-babaların bilgisayar, öğretmenin kendisini ve öğrencilerini değerlendirmede yardımcı olacaktır yönündeki görüşleri ile yaşları arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Eğitimde bilgisayarın kullanılması öğretmenin her öğrenciye daha çok zaman ayırmasını ve öğrencilerle ilgilenmesini sağlar yönündeki görüşleri ile yaşları arasındaki ilişkiyi belirlemek için yapılan chi kare sınavında ise, chi kare değeri 13,523 olarak bulunmuştur. Bu değer, 2 serbestlik derecesinin 0,01 anlamlılık düzeyinden küçüktür. Dolayısıyla anne-babaların eğitimde bilgisayarın kullanılması öğretmenin her öğrenciye daha çok zaman ayırmasını ve öğrencilerle ilgilenmesini sağlar yönündeki görüşleri ile yaşları arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Çizelge 23
Öğretmenin Rolü İle Yaş Arasındaki İlişkiye İlişkin Bulgular

Öğretmenin Rolü	Yaş	Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Toplam		
		F	%	f	%	f	%	f	%	
1. Bilgisayar zamanla öğretmenin yerini alacaktır.	23-40	153	63,0	61	25,1	29	11,9	243	100	Sd = 2
	41 ve üstü	99	55,0	58	32,2	23	12,8	180	100	$X^2 = 3,023$
2. Eğitimde bilgisayarın kullanımı öğretmene büyük destek sağlayacaktır.	23-40	17	7,0	120	49,2	107	43,9	244	100	Sd = 2
	41 ve üstü	5	2,7	110	60,4	67	36,8	182	100	$X^2 = 7,307^*$
3. Bilgisayar, öğretmenin kendisini ve öğrencilerini değerlendirmede yardımcı olacaktır.	23-40	52	21,4	128	52,7	63	25,9	243	100	Sd = 2
	41 ve üstü	12	6,6	119	65,7	50	27,6	181	100	$X^2 = 18,14^{***}$
4. Eğitimde bilgisayarın kullanılması öğretmenin her öğrenciye daha çok zaman ayırmasını ve öğrencilerle ilgilenmesini sağlar.	23-40	29	11,9	179	73,7	35	14,4	243	100	Sd = 2
	41 ve üstü	27	14,8	105	57,7	50	27,5	182	100	$X^2 = 13,523^{**}$

* = P < .05, ** = P < .01, *** = P < .001

3.2.18. Eğitimde Bilgisayarın Kullanılmasında Anne-Babaların Görüşlerinde Öğretmenin Rolü ile Eğitim Düzeyi Arasındaki İlişki

Eğitimde bilgisayarın kullanılmasında anne-babaların, öğretmenin rolü ile ilgili görüşleriyle eğitim düzeyleri arasında bir ilişkinin olup olmadığını sınamak için yapılan çözümlemede Çizelge 24'deki bulgular elde edilmiştir.

Buna göre; “bilgisayar, öğretmenin kendisini ve öğrencilerini değerlendirmede yardımcı olacaktır” , “eğitimde bilgisayarın kullanılması öğretmenin her öğrenciye daha çok zaman ayırmasını ve öğrencilerle ilgilenmesini sağlar” yönündeki görüşlerinde öğretmenin rolü ile eğitim düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Anne-babaların öğretmenin rolüne ilişkin diğer görüşlerinin eğitim düzeylerinden bağımsız olduğu anlaşılmaktadır.

Bilgisayar, öğretmenin kendisini ve öğrencilerini değerlendirmede yardımcı olacaktır yönündeki görüşleri ile eğitim düzeyleri arasındaki ilişkiyi belirlemek için yapılan chi kare sınavında ise, chi kare değeri 10,817 olarak bulunmuştur. Bu değer, 4 serbestlik derecesinin 0,05 anlamlılık düzeyinden küçüktür. Dolayısıyla anne-babaların bilgisayar, öğretmenin kendisini ve öğrencilerini değerlendirmede yardımcı olacaktır yönündeki görüşleri ile eğitim düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Eğitimde bilgisayarın kullanılması öğretmenin her öğrenciye daha çok zaman ayırmasını ve öğrencilerle ilgilenmesini sağlar yönündeki görüşleri ile eğitim düzeyleri arasındaki ilişkiyi belirlemek için yapılan chi kare sınavında ise, chi kare değeri 16,407 olarak bulunmuştur. Bu değer, 4 serbestlik derecesinin 0,01 anlamlılık düzeyinden küçüktür. Dolayısıyla anne-babaların eğitimde bilgisayarın kullanılması öğretmenin her öğrenciye daha çok zaman ayırmasını ve öğrencilerle ilgilenmesini sağlar yönündeki görüşleri ile eğitim düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Çizelge 24
Öğretmenin Rolü İle Eğitim Düzeyi Arasındaki İlişkiye İlişkin Bulgular

Öğretmenin Rolü	Eğitim Düzeyi	Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Toplam		
		F	%	f	%	f	%	f	%	
1. Bilgisayar zamanla öğretmenin yerini alacaktır.	İlköğretim	53	57,0	33	35,5	7	7,5	93	100	Sd = 4
	Ortaöğretim	93	61,6	36	23,8	22	14,6	151	100	X ² = 5,352
	Y.öğretim	109	59,2	52	28,3	23	12,5	184	100	
2. Eğitimde bilgisayarın kullanımı öğretmene büyük destek sağlayacaktır.	İlköğretim	7	7,4	46	48,9	41	43,6	94	100	Sd = 4
	Ortaöğretim	12	7,9	87	57,2	53	34,9	152	100	X ² = 8,784
	Y.öğretim	4	2,2	100	54,1	81	43,8	185	100	
3. Bilgisayar, öğretmenin kendisini ve öğrencilerini değerlendirmede yardımcı olacaktır.	İlköğretim	7	7,6	51	55,4	34	37,0	92	100	Sd = 4
	Ortaöğretim	22	14,6	92	60,9	37	24,5	151	100	X ² =10,817*
	Y.öğretim	36	19,5	106	57,3	43	23,2	185	100	
4. Eğitimde bilgisayarın kullanılması öğretmenin her öğrenciye daha çok zaman ayırmasını ve öğrencilerle ilgilenmesini sağlar.	İlköğretim	10	10,5	55	57,9	30	31,6	95	100	Sd = 4
	Ortaöğretim	25	16,7	108	72,0	17	11,3	150	100	X ² =16,407*
	Y.öğretim	21	11,4	127	68,6	37	20,0	185	100	

* = P < .05, ** = P < .01, *** = P < .001

3.2.19. Eğitimde Bilgisayarın Kullanılmasında Anne-Babaların Görüşlerinde Öğretmenin Rolü ile Sosyo-Ekonomik Düzeyleri Arasındaki İlişki

Eğitimde bilgisayarın kullanılmasında anne-babaların, öğretmenin rolü ile ilgili görüşleriyle sosyo-ekonomik düzeyleri arasında bir ilişkinin olup olmadığını sınamak için yapılan çözümlemede Çizelge 25'deki bulgular elde edilmiştir.

Buna göre; “eğitimde bilgisayarın kullanımı öğretmene büyük destek sağlayacaktır” , “bilgisayar, öğretmenin kendisini ve öğrencilerini değerlendirmede yardımcı olacaktır” , “eğitimde bilgisayarın kullanılması öğretmenin her öğrenciye daha çok zaman ayırmasını ve öğrencilerle ilgilenmesini sağlar” yönündeki görüşlerinde öğretmenin rolü ile sosyo-ekonomik düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Anne-babaların öğretmenin rolüne ilişkin diğer görüşlerinin sosyo-ekonomik düzeylerinden bağımsız olduğu anlaşılmaktadır.

Eğitimde bilgisayarın kullanımı öğretmene büyük destek sağlayacaktır yönündeki görüşleri ile sosyo-ekonomik düzeyleri arasındaki ilişkiyi belirlemek için yapılan chi kare sınavında ise, chi kare değeri 9,601 olarak bulunmuştur. Bu değer, 4 serbestlik derecesinin 0,05 anlamlılık düzeyinden küçüktür. Dolayısıyla anne-babaların eğitimde bilgisayarın kullanımı öğretmene büyük destek sağlayacaktır yönündeki görüşleri ile sosyo-ekonomik düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Bilgisayar, öğretmenin kendisini ve öğrencilerini değerlendirmede yardımcı olacaktır yönündeki görüşleri ile sosyo-ekonomik düzeyleri arasındaki ilişkiyi belirlemek için yapılan chi kare sınavında ise, chi kare değeri 25,317 olarak bulunmuştur. Bu değer, 4 serbestlik derecesinin 0,001 anlamlılık düzeyinden küçüktür. Dolayısıyla anne-babaların bilgisayar, öğretmenin kendisini ve öğrencilerini değerlendirmede yardımcı olacaktır yönündeki görüşleri ile sosyo-ekonomik düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Eğitimde bilgisayarın kullanılması öğretmenin her öğrenciye daha çok zaman ayırmasını ve öğrencilerle ilgilenmesini sağlar yönündeki görüşleri ile sosyo-ekonomik

düzeylei arasındaki ilişkiyi belirlemek için yapılan chi kare sınıamasında ise, chi kare değeri 37,893 olarak bulunmuştur. Bu değeri, 4 serbestlik derecesinin 0,001 anlamlılık düzeyinden küçüktür. Dolayısıyla anne-babaların eğitimde bilgisayarın kullanılması öğretmenin her öğrenciye daha çok zaman ayırmasını ve öğrencilerle ilgilenmesini sağlar yönündeki görüşleri ile sosyo-ekonomik düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Çizelge 25

Öğretmenin Rolü İle Sosyo-Ekonomik Düzey Arasındaki İlişkiye İlişkin Bulgular

Öğretmenin Rolü	Sosyo-ekonomi F düzeyi	Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Toplam		
		f	%	f	%	f	%	f	%	
1. Bilgisayar zamanla öğretmenin yerini alacaktır.	Düşük	21	52,5	16	40,0	3	7,5	40	100	Sd = 4
	Orta	93	63,7	32	21,9	21	14,4	146	100	$X^2 = 6,539$
	İyi	141	58,3	73	30,2	28	11,6	242	100	
2. Eğitimde bilgisayarın kullanımı öğretmene büyük destek sağlayacaktır.	Düşük	2	4,9	16	39,0	23	56,1	41	100	Sd = 4
	Orta	12	8,2	74	50,3	61	41,5	147	100	$X^2 = 9,601^*$
	İyi	9	3,7	143	58,8	91	37,4	243	100	
3. Bilgisayar, öğretmenin kendisini ve öğrencilerini değerlendirmede yardımcı olacaktır.	Düşük	--	--	22	55,0	18	45,0	40	100	Sd = 4
	Orta	19	13,0	76	52,1	51	34,9	146	100	$X^2 = 25,31^{***}$
	İyi	46	19,0	151	62,4	45	18,6	242	100	
4. Eğitimde bilgisayarın kullanılması öğretmenin her öğrenciye daha çok zaman ayırmasını ve öğrencilerle ilgilenmesini sağlar.	Düşük	2	4,9	17	41,5	22	53,7	41	100	Sd = 4
	Orta	23	15,6	108	73,5	16	10,9	147	100	$X^2 = 37,8^{***}$
	İyi	31	12,8	165	68,2	46	19,0	242	100	

* = P < .05, ** = P < .01, *** = P < .001

3.2.20. Eğitimde Bilgisayarın Kullanılmasında Anne-Babaların Görüşlerinde Öğretmenin Rolü ile Bilgisayar Kullanma Bilgileri Arasındaki İlişki

Eğitimde bilgisayarın kullanılmasında anne-babaların, öğretmenin rolü ile ilgili görüşleriyle bilgisayar kullanma bilgileri arasında bir ilişkinin olup olmadığını sınamak için yapılan çözümlemede Çizelge 26'daki bulgular elde edilmiştir.

Buna göre; eğitimde bilgisayarın kullanılması öğretmenin her öğrenciye daha çok zaman ayırmasını ve öğrencilerle ilgilenmesini sağlar yönündeki görüşlerinde öğretmenin rolü ile bilgisayar kullanma bilgileri arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Anne-babaların öğretmenin rolüne ilişkin diğer görüşlerinin bilgisayar kullanma bilgilerinden bağımsız olduğu anlaşılmaktadır.

Eğitimde bilgisayarın kullanılması öğretmenin her öğrenciye daha çok zaman ayırmasını ve öğrencilerle ilgilenmesini sağlar yönündeki görüşleri ile bilgisayar kullanma bilgileri arasındaki ilişkiyi belirlemek için yapılan chi kare sınavında ise, chi kare değeri 7,969 olarak bulunmuştur. Bu değer, 2 serbestlik derecesinin 0,05 anlamlılık düzeyinden küçüktür. Dolayısıyla anne-babaların eğitimde bilgisayarın kullanılması öğretmenin her öğrenciye daha çok zaman ayırmasını ve öğrencilerle ilgilenmesini sağlar yönündeki görüşleri ile bilgisayar kullanma bilgileri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Bu ilişkiye göre, eğitimde bilgisayar kullanılmasında, öğretmenin rolü ile bilgisayar kullanma bilgileri arasında bilgisayar kullanmayı bilenler lehine anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Bilgisayar kullanmayı bilen anne-babaların bilgisayarın yararlarının ve eğitimde kullanılması ile eğitime getireceği faydaların farkında olmaları bu sonucun çıkmasına sebep olarak gösterilebilir.

Çizelge 26
Öğretmenin Rolü İle Bilgisayar Kullanmayı Bilme Arasındaki İlişkiye İlişkin Bulgular

Öğretmenin Rolü	Bilgisayar Bilme	Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Toplam		
		f	%	f	%	f	%	f	%	
1. Bilgisayar zamanla öğretmenin yerini alacaktır.	Evet	150	61,7	65	26,7	28	11,5	243	100	Sd = 2
	Hayır	103	58,2	55	31,1	19	10,7	177	100	X ² = .940
2. Eğitimde bilgisayarın kullanımı öğretmene büyük destek sağlayacaktır.	Evet	10	4,1	122	50,0	112	45,9	244	100	Sd = 2
	Hayır	8	4,5	108	60,3	63	35,2	179	100	X ² = 4,922
3. Bilgisayar, öğretmenin kendisini ve öğrencilerini değerlendirmede yardımcı olacaktır.	Evet	41	16,7	135	55,1	69	28,2	245	100	Sd = 2
	Hayır	19	10,9	111	63,4	45	25,7	175	100	X ² = 3,902
4. Eğitimde bilgisayarın kullanılması öğretmenin her öğrenciye daha çok zaman ayırmasını ve öğrencilerle ilgilenmesini sağlar.	Evet	23	9,4	175	71,7	46	18,9	244	100	Sd = 2
	Hayır	32	18,0	108	60,7	38	21,3	178	100	X ² =7,969*

* = P < .05, ** = P < .01, *** = P < .001

4. SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Bu bölümde, araştırma sonucunda elde edilen bulgulara dayalı olarak ulaşılan genel sonuç ve önerilere yer verilmiştir.

Eğitimde bilgisayar kullanımına yönelik anne-baba görüşlerini alma amaçlı yapılan bu araştırma, 2002-2003 öğretim yılının ikinci döneminde araştırmacı tarafından hazırlanan anketlerin öğrenci velilerine uygulanması yoluyla gerçekleştirilmiştir. Uygulanan anketlerin istatistiksel çözümlemesi sonucu elde edilen bulgular aşağıda verilmiştir.

4.1. Sonuçlar

Bu çalışmada anne-babaların eğitimde bilgisayar kullanımı ile ilgili görüşleri alınırken, bir yandan da bu görüşlerinin cinsiyetleri, yaşları, eğitim düzeyleri, sosyo-ekonomik düzeyleri ve bilgisayar kullanma bilgileri ile ne yönde bir ilişki gösterdiğine bakılmıştır.

- Yapılan araştırmanın sonucunda, anne-babaların eğitimde bilgisayar kullanılmasının gerekliliğine inandıkları ve bunu destekledikleri görülmüştür.
- Anne-babaların % 56'ya yakın çoğunluğunun bilgisayar kullanmayı bildikleri ortaya çıkmıştır. Buna bağlı olarak çocuklarının da bilgisayarı eğitimleri için kullanmaları yönündeki sorulara %58'i kesinlikle katılıyorum yanıtı vererek bilgisayarın eğitimde daha sık kullanılmasını ve okullarda bilgisayar kullanılması gerekliliğine inandıklarını belirtmişlerdir. Bu da eğitimde bilgisayarlı döneme geçişte anne-babaların verecekleri desteğin büyük olduğunu göstermektedir.
- Anketi yanıtlayan velilerden %71'inin kadın olduğu sonucundan annelerin çocuklarının eğitimiyle babalara göre yakından ilgilendikleri anlaşılmaktadır.

- Anketi yanıtlayan velilerin %55,5 'inin 23-40 yaş arası geri kalanın ise daha büyük yaşlarda olduğu göz önünde bulundurulursa, genç anne-babaların bilgisayarın eğitimde kullanılması yönünde olumlu düşünce ve desteklerinin olduğu anlaşılmaktadır.
- Çalışmanın sonucunda anne-babaların %21,5'inin ilkokul, %34,5'inin lise, %9,8 'inin yüksekokul, %31,5 'inin üniversite ve %2,7'sinin de yüksek lisans ve doktora mezunu oldukları görülmüştür. Daha çok yüksek eğitim almış anne-babaların bilgisayarın çocuklarının eğitimlerinde kullanılması yönünde olumlu düşüncelere sahip oldukları görülmektedir.
- Yapılan araştırmada anketi yanıtlayan anne-babaların sosyo-ekonomik düzeylerinin %9,3'ünün düşük, %33,4'ünün orta ve %55,3'ünün ise iyi olduğu görülmüştür. İlginç bir sonuçla sosyo-ekonomik düzeyleri orta olan ailelerin eğitimde bilgisayar kullanılmasına yönelik diğer sosyo-ekonomik düzeylerdeki ailelere nazaran olumlu düşüncelere sahip olduğu anlaşılmıştır.
- Bilgisayarlı eğitimde en büyük görevin öğrenciye değil, okul-aile-öğrenci üçlüsüne ve arasındaki yoğun ve etkili iletişimin güçlülüğüne bağladıkları anlaşılmaktadır.

Araştırmanın tümüne bakıldığında, genel olarak anne-babaların çocuklarının eğitiminde bilgisayar kullanılmasını destekledikleri ve bu yönde üstlerine düşen görevleri yerine getirmekte istekli olduklarını söyleyebiliriz.

4.2. Öneriler

Gerçekleştirilen bu araştırmanın ortaya koyduğu bulgular ışığında bu araştırmaya ve ileri araştırmalara yönelik şu öneriler geliştirilmiştir:

4.2.1. Araştırmaya Yönelik Öneriler

1. Anne-babaların eğitimde bilgisayar kullanımını konusunda bilgilendirilmeleri için eğitim çalışmaları başlatılması yerinde olacaktır.
2. Okul aile birliklerinin eğitimde bilgisayar kullanımını konusunda çalışmalarını artırmaları ve anne-babaları eğitimin içine çekmek için okullarda etkinlikler düzenlemeleri yararlı olacaktır.
3. Eğitimde bilgisayar kullanımını ile ilgili öğrenciler bilgilendirilmeli, klasik eğitimle bilgisayarlı eğitim arasındaki farklılıkları yaşayarak öğrenmeleri sağlanmalıdır.
4. Eğitimde bilgisayar kullanımına yönelik olarak öğretmenlere verilecek olan hizmet içi eğitim programlarının içeriği genişletilmelidir.
5. Okullara devlet eliyle bilgisayar sağlanması çalışmalarına ivme kazandırılmalıdır.

4.2.2. Yapılacak Araştırmalara Yönelik Öneriler

1. Evlerinde internet bağlantısı olmayan anne-babalarla olanlar arasında, eğitimde bilgisayar kullanımına ilişkin görüş farklılıklarını ortaya çıkarmak için çalışmalar yapılmalıdır.
2. Öğretmenlerin ve öğrencilerin eğitimde bilgisayar kullanımıyla ilgili görüşleri alınmalıdır.
3. Eğitimde bilgisayar kullanımını ile ilgili literatürde yeterli çalışma olmadığından çalışmaların bu yönde artırılması gerekmektedir.
4. Okul yöneticilerinin eğitimde bilgisayar kullanımına ilişkin görüşleri alınmalı ve hali hazırda okullarında bilgisayarları etkili bir biçimde kullanıp kullanmadıkları araştırılmalıdır.

EKLER

Ek. 1. Valilik İzin Belgesi

AÇIKLAMA

Değerli anne- babalar,

Size verilen bu anket, **eğitimde bilgisayarın kullanılmasına ilişkin anne-baba görüşleri** nin tespitini amaçlayan bir araştırma için hazırlanmıştır. Araştırma tamamı ile bilimsel bir amaç taşımaktadır.

Vereceğiniz cevapların yanlış olması söz konusu değildir. Önemli olan sizin görüşünüzdür. Lütfen her bölümdeki soruları dikkatlice okuyunuz ve size en uygun gelen yanıt için I. Bölümde seçeneğin karşısına, II. Bölümde seçeneğin altına “X” işareti koyunuz.

Anket sorularına vereceğiniz cevaplar, yalnız bu araştırma için kullanılacaktır. Anketi cevaplamadaki içtenlik ve samimiyetiniz, araştırmada elde edilecek bulguların geçerliliği için büyük önem arz etmektedir.

Araştırmanın yapılmasına değerli görüşlerinizle katkıda bulunacağınız için şimdiden teşekkür eder, saygılarımı sunarım.

Araştırmacı
Duygu ÇOKGÜLER
A.Ü. Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Yüksek lisans öğrencisi

BÖLÜM I

- Cinsiyetiniz K ( ) E ( )
- Yaşınız
23-30 ( )   31-40 ( )   41-50 ( )   51-60 ( )   60 ve üzeri ( )
- Eğitim düzeyiniz
İlkokul ( )   Lise ( )   Yüksekokul ( )   Üniversite ( )   Y.Lisans ( )   Doktora ( )
- Sosyo-ekonomik düzeyiniz
Düşük ( )   Orta ( )   İyi ( )   Yüksek ( )
- Bilgisayar kullanmayı biliyor musunuz? Evet ( ) Hayır ( )

BÖLÜM II

	Kesinlikle katılmıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle katılıyorum
1. Eğitimde bilgisayar kullanılmasının gerekliliğine inanıyorum.					
2. Bilgisayarlı eğitimle eğitimin kalitesi artacaktır.					
3. Bilgisayarın okula girmesi toplumda eğitime olan ilgiyi artıracaktır.					
4. Çocuğun bilgisayarla eğitiminde aile teşvik edici rol oynamalıdır.					
5. Eğitimde bilgisayarın kullanımıyla ezberci eğitim anlayışı bırakılacaktır.					
6. Çocuğun bilgisayarı sağlıklı bir biçimde kullanmasında aile denetleyici olmalıdır.					
7. Eğitimde bilgisayarın kullanılması öğrencinin motivasyonunu artırır.					
8. Çocuğun bilgisayarı eğitimde etkili kullanmasında en büyük görev aileye düşer.					

	Kesinlikle katılmıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle katılıyorum
9. Bilgisayar zamanla öğretmenin yerini alacaktır.					
10. Eğitimde bilgisayardan yararlanılmasında ailenin etkisi düşüktür.					
11. Eğitimde bilgisayarlar öğrencinin düşünme ve anlama yeteneğini geliştirmek için kullanılmalıdır.					
12. Bilgisayarlı eğitimde en büyük görev öğrenciye düşmektedir.					
13. Eğitimde bilgisayar kullanımında aile okulla işbirliği içerisine girmelidir.					
14. Eğitimde bilgisayarın kullanılması öğrencilere gerekli ve yeterli bilgi, alışkanlık ve davranış kazandırır.					
15. Eğitimde bilgisayar tv yada video'dan daha etkili bir araçtır.					
16. Eğitimde bilgisayarlar öğrencinin daha aktif olmasını sağlar.					
17. Eğitimde bilgisayarın kullanımı öğretmene büyük destek sağlayacaktır.					
18. Bilgisayar, öğretmenin kendisini ve öğrencilerini değerlendirmede yardımcı olacaktır.					
19. Sınıfta bilgisayarın kullanımı, öğretmenle öğrenci arasındaki ilişkiyi azaltacaktır.					
20. Eğitimde bilgisayarın kullanımı öğrencinin ailesiyle etkileşimini olumlu etkiler.					
21. Eğitimde bilgisayarın kullanımıyla öğrenme ve öğretme süreçleri okulun dışına taşacaktır.					
22. Eğitimde bilgisayarın kullanılması öğretmenin her öğrenciye daha çok zaman ayırmasını ve öğrencilerle ilgilenmesini sağlar.					
23. Çocuğun bilgisayarı kendi eğitimi için yararlı kullanmasında en büyük görev aileye düşer.					
24. Bilgisayarın diğer eğitim araçlarından üstün yanı yoktur.					
25. Sınıfta bilgisayarın kullanımı, öğrenciler arası ilişkiyi azaltır.					
26. Eğitimde bilgisayarın kullanımı pahalıya mal olur.					
27. Eğitimde bilgisayarlar ucuz ve etkili öğretim yapmak için kullanılır.					
28. Eğitimde bilgisayar bireysel öğretimi güçlendirmek kullanılmalı.					
29. Aile bilgisayarla eğitim konusunda baskıcı olmamalıdır.					
30. Bilgisayarlı eğitim öğretmen yetersizliği sorununu giderecektir.					

KAYNAKÇA

Ağaoğlu, Esmahan. “Bilgisayarlar ve Eğitim”, **Eğitim ve Bilim**,74:53-55, Ekim, 1989.

Akkoyunlu, Buket. “Gelişmekte Olan Ülkelerde Bilgisayarlı Eğitim: Karşılaşılan Güçlükler.” **Eğitim ve Bilim**,85:43-50, Temmuz, 1992.

_____. “Bilgisayar ve Eğitimde Kullanılması” **Çağdaş Eğitimde Yeni Teknolojiler**. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları No: 564, 1998.

Akpınar, Yavuz. “BDÖ ve Bilgi Toplumunda İnsan Nitelikleri”,
Bilişim Teknolojileri Işığında Eğitim Konferansı ve Sergisi Bildiriler Kitabı 13-15 Mayıs 1999. Ankara: Meteksan, 145-150, 1999.

Aksoy, . “Eğitim Aracı Olarak Bilgisayar İlişkin Öğretmen Tutumları” Yayınlanmamış Doktora Tezi. Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1989.

Alkan, Cevat. **Eğitim Teknolojisi**. Ankara: Yargıçoğlu Matbaası, 1984.

_____. **Eğitim Teknolojisi**. Ankara: Meteksan, 1987

_____. **Eğitim Teknolojisi**. Ankara: Atilla Kitabevi, 1995.

_____. “Eğitimde Nitelik Geliştirme Metodolojisi Olarak Bireysel Öğretim Teknolojisi”, **Eğitimde Nitelik Geliştirme: Eğitimde Arayışlar I. Sempozyumu Bildirileri Metinleri 13-14 Nisan 1991**. İstanbul, 184-191.

Anar, Suat. “ Aile ve Toplumsallaşma”, **Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**, 3,1: 29-42, 1990.

Arslan, Berrin. “Bilgisayar Destekli Eğitime Tabi Tutulan Oret Öğretim Öğrencileriyle

Bu Süreçte Eğitici Olarak Rol Alan Öğretmenlerin Bilgisayar Destekli Eğitime İlişkin Görüşleri.” Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1996.

Aşkar, Petek. “Bilgisayar Destekli Öğretim Ortamı”, **Eğitimde Nitelik Geliştirme: Eğitimde Arayışlar I. Sempozyumu Bildirileri Metinleri 13-14 Nisan 1991**, İstanbul, 174-177.

_____. “Mikrobilgisayarların Okullarda Kullanımı”, **Eğitim ve Bilim Dergisi**, 61: 21-25, 1986.

Baykal. Ali. “Bilgisayar Destekli Öğretim.” **Yaşadıkça Eğitim Dergisi**. İstanbul: 11-15, 1988.

Bayraktar, Emel. “Türkiye’nin Bilgisayar Destekli Eğitim Projesinin Bugünkü Durumu ve Geleceğe Yönelik Hedefler” **6. Bilgisayar Kongresi 29-31 Mayıs 1991**. Ankara: Atatürk Kültür Merkezi, 1989.

Bilgi Teknoloji Eğitim. “Eğitimde Bilgisayar”. Ankara: 11,25. 1994.

Çetiner, Beytullah Gültekin. “ Bilgisayar Destekli Eğitim ve Uygulaması.”
Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Marmara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, 1988.

Dağ, İhsan. “Türk Psikologları Bilişim Toplumundan Ne Bekliyor? Bu Yönde Ne Yapıyor?”, **Bilişim Toplumuna Giderken... Psikoloji, Sosyoloji ve Hukuk’ta Etkiler Sempozyumu 23-24 Mart 2001**. Ankara: Türkiye Bilişim Derneği Yayınları: 2001.

Dayıoğlu, Betül. “Bilgisayar Destekli Eğitim ve İnternetteki Uygulamaları.”

Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü,1998.

Erdoğan, Sadık. “Bilişim Toplumundan Ne Bekliyoruz, Bu Yönde Ne Yapıyoruz?”, “**Bilişim Toplumuna Giderken... Psikoloji, Sosyoloji ve Hukuk'ta Etkiler Sempozyumu 23-24 Mart 2001**”. Ankara: Türkiye Bilişim Derneği Yayınları: 2001.

Ergün, Mustafa. “Eğitimde Bilgisayarların Kullanılma Zorunluluğu ve Programların Yeniden Düzenlenmesi”, **Eğitim Bilimleri Sempozyumu**, 1989.

Ersoy, Ali. “İlköğretim 4. ve 5. Sınıf Öğrencilerinin İnternet Kullanma Durumları”. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, 2002.

Ertürk, Selahattin. **Eğitimde Program Geliştirme**. Ankara: Beytepe Basımevi, 1979.

Fidan, Nurettin. **Okulda Öğrenme ve Öğretme**. Ankara: Kadioğlu Matbaası, 1986.

Güneş, Neşe. “Bilgisayarla Öğretimde Değişik Yaklaşımların Öğrenme Üzerindeki Etkileri.” Yayınlanmamış Doktora Tezi. Ankara: Ankara Üniversitesi, 1991.

Healy, Jane M. **Bağlantı Doğru Mu?** Çeviren: Ahmet Gürsel İstanbul: Boyner Holding Yayınları, 1999.

Hızal, Aışan. **Bilgisayar Eğitimi ve Bilgisayar Destekli Öğretime İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Değerlendirilmesi**. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları, 1989.

_____. “Çağdaş Eğitim Teknolojisinden Ne Anlaşılmalıdır?”, **Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**, III, 2:1-17, 1990.

Karakuş, Abuzeri Gaffar. “Dünyada ve Türkiye’de Bilgisayar Destekli Eğitim Uygulaması.” Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Marmara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, 1993.

Karasar, Niyazi. **Bilimsel Araştırma Teknikleri**. 4. Baskı. Ankara:Nobel Yayın Dağıtım 1991.

_____. **Bilimsel Araştırma Yöntemi: Kavramlar, İlkeler, Teknikler**. 7. Baskı. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım 1995.

Keser, Hafize. “Eğitimde Nitelik Geliştirmede Bilgisayar Destekli Eğitim ve Ders Yazılımlarının Rolü”, **Eğitimde Nitelik Geliştirme: Eğitimde Arayışlar I. Sempozyumu**. İstanbul, 1991.

Külahçı, Şadiye Gül ve Mehmet Gürol. “Eğitim Aracı Olarak Bilgisayara İlişkin Öğretmen Görüş ve Tutumları”, **Eğitim ve Bilim**, 80: 28-35, 1991.

Mehan, Hugh. “Microcomputers and Classroom Organization: The More Things Change the They Change Each Other”, **Paper Presented At The Annual Meeting of The American Anthropological Association**. Washington: DC, December, 1985.

Odabaşı, Ferhan. **İnternet ve Çocuk**. 1. Baskı. Editör: Korkut Peker. İstanbul: Kapital Medya Hizmetleri A.Ş., 2002.

Oğuzertem Alptekin, Yasemin. “Eğitim İçin İnternet, İnternet İçin Eğitim: Elektronik İletişim ve Etik”, **Bilgi ve Toplum**, 3: 23-30, 2001.

Oral, Behçet. “ Öğretmenlerin Bilgisayar Destekli Öğretim Uygulaması Hakkındaki Görüşlerinin Değerlendirilmesi.” Yayınlanmamış Doktora Tezi. Malatya: İnönü Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1994.

Orhan, Feza. “Bilgisayar Okuryazarlığı Hangi Yaşta? Nasıl?”, **Bilişim Teknolojileri Işığında Eğitim Konferansı Bildiriler Kitabı 13-15 Mayıs 1999**. Ankara:71-76, 1999.

Öğretmen Merkezli Eğitimden Öğrenci Merkezli Eğitime, BT haber dergisi, 9-15 aralık 1996, Sayı: 96, s.4.

Özer , Zuhul. <http://www.biltek.tubitak.gov.tr/dergi/arsiv/haziran/etkin.html>.

Rıch, Tom. “Computer Technology and Education: Past Performance and Future Promise”, **Educational Training Technology International (ETTI)**, 28, 2: 147-153, May, 1991.

Samur, Ramazan. “Bilgisayar Destekli Eğitim ve Uygulaması.”Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Marmara Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, 1989.

Selçuk, Ziya. “Eğitimde Bilgisayar Kullanımı”, **Çağdaş Eğitim**, 142:26-28, Mart, 1989.

Teker, Necmettin. “Öğretme Öğrenme Süreçleri ve Yeni Teknolojiler.” **Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi**, 20, 1-2: 385-393,1987.

Temiz, Mustafa. **Bilgi Toplumu : Çağı Nasıl Açacağız**. İstanbul: Seha Neşriyat ve Tic.A.Ş., 1991.

Thompson, Noel. “Computers Curriculum and The Learning”, **Computers and Education**, 16, 1: 1-5, 1991.

_____. “Yerel Okul Ağları 1”, **BT Haber Dergisi**, 89:3, Ekim 1996.

Töreci, Ersin. “Teknoloji Destekli Eğitimi Doğru Yorumlamalıyız”, **Bilişim**, Haziran 1998.

Vryzas K. and M. Tsitouridou. "Children and Computers: Greek Parents' Expectations" **Education Media International**, 2002.

Yalçınelli, Melih. "Bilgisayar Destekli Eğitim Projesi",
<http://www.geocities.com/athens/forum/1530/bdeprj.htm>.

Yurdakul, Bünyamin. "Eğitimde Bilgisayar Teknolojisine İlişkin Uygulamaların Değerlendirilmesi." Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1998.